fluenței negative a înarmărilor asupra vieții contemporane sînt de subliniat deturnarea științei de la scopurile ei firești, menținerea și adîncirea decalajelor economice dintre state, favorizarea unor fenomene socialmente periculoase, precum violența, criminalitatea. De asemenea, un aspect deosebit de negativ îl constituie atragerea în competiția cheltuielilor militare a tot mai multe state în curs de dezvoltare.

Interdependența dintre cei doi mari și necesari „D" ai epocii noastre (Dezarmare— Dezvoltare) a fost, de altfel, subliniată în numeroase alocuțiuni rostite în aceste zile la O.N.U. : această indisolubilă relație a inspirat, de asemenea, o variată gamă de propuneri. Politica de destindere — remarca reprezentantul **Suediei** — trebuie clădită deopotrivă pe temelia dezarmării și a dezvoltării. Propunerile avansate în acest cadru merg de la sublinierea necesității reducerii bugetelor militare și utilizării fondurilor devenite disponibile în vederea lichidării subdezvoltării, așa cum sublinia delegatul **Afganistanului** ; de la sugestia folosirii unei cote din sumele irosite pentru înarmări pentru lupta împotriva poluării, a despăduririlor, a deșertificării și supraaglomerării centrelor urbane **(Italia)** ; pînă la propuneri din cele mai cuprinzătoare. Astfel — în opinia **Senegalului** — ar fi necesară instituirea unei taxe asupra bugetelor de înarmare ale statelor, reprezentînd un procent de 5 la sută, sumele rezultate urmînd să fie îndreptate integral spre ajutorul de dezvoltare. De la tribuna sesiunii, a fost sugerată și ideea creării, sub egida O.N.U., a unui institut mondial de cercetări asupra dezarmării și a unui fond special al dezarmării pentru dezvoltare **(Franța).** Subliniind importanța raportului dintre dezarmare și dezvoltare, delegatul **S.U.A.** a declarat că „sprijină ferm studiul O.N.U. privind dezarmarea și dezvoltarea" și s-a pronunțat, în context, „în favoarea eforturilor pentru reducerea cheltuielilor militare".

În condițiile în care persistă pericolul agresiunilor, este firească preocuparea statelor pentru asigurarea securității naționale. Atît timp cît nu se înfăptuiesc măsuri de dezarmare, fiecare stat are datoria și obligația față de propriul popor de a-și asigura capacitatea de apărare necesară. De neînțeles rămîne, însă, promovarea unui așa-zis echilibru militar prin competiția înarmărilor — care poartă în sine riscul unui cataclism mondial — și nu prin opusul acesteia — dezarmarea. În general, în discursurile pronunțate de reprezentanții diferitelor state occidentale, membre ale N.A.T.O., a fost exprimată concepția menținerii unui „echilibru de forțe" pe planul înarmărilor, concepție care, pe parcursul anilor, a fost invocată în cadrul diverselor foruri de negocieri în spiritul unei abordări neconstructive a problemelor dezarmării și care a servit, de fapt, ca un pretext pentru intensificarea cursei înarmărilor.

În contrast cu aceste opinii, majoritatea covîrșitoare a reprezentanților țărilor mici și mijlocii, în curs de dezvoltare, nealiniate, care au luat cuvîntul în dezbaterile generale ale sesiunii speciale, au afirmat cu vigoare punctul de vedere realist, conform căruia **o pace durabilă și o securitate autentică nu pot fi întemeiate decît pe oprirea cursei înarmărilor,** pe înfăptuirea unor măsuri practice, reale de dezarmare, care să ducă, în final, la atingerea obiectivului dezarmării generale și complete, sub un control internațional corespunzător.

Pentru a se realiza progrese reale în sfera dezarmării și a se crea condiții de securitate tuturor statelor este imperios necesar să se urmărească realizarea unui echilibru prin **reducerea și coborîrea continuă a plafonului înarmărilor, prin cooperare și destindere internațională.** Chiar din acest an — afirma reprezentantul **Indiei** — este necesar să se depună eforturi pentru realizarea unui acord de dezarmare și de reducere substanțială a puterii militare în domeniul armelor convenționale. O suită de alte propuneri au în vedere lichidarea bazelor străine și retragerea trupelor staționate pe teritoriile altor state **(R.P. Chineză, Sierra Leone, Somalia ș.a.),** încetarea producerii și interzicerea tuturor celorlalte tipuri de arme de exterminare în masă și încetarea creării de noi tipuri de armament clasic cu o mare forță distructivă **(Uniunea Sovietică)** sau încheierea de acorduri asupra limitării, producției, transferului și achiziționării de arme convenționale **(Norvegia).**

Democratizarea forurilor de negociere

Dezbaterile generale de la Națiunile Unite au reliefat caracterul complex al problemelor lumii contemporane — implicit, al dezarmării —, precum și faptul că acestea interesează, în mod egal, toate statele lumii. Este demn de subliniat, în context, rolul tot mai important pe care-l au în soluționarea problemelor cardinale ale umanității, statele mici și mijlocii, țările în curs de dezvoltare, statele nealiniate. În această optică, s-a degajat ideea realizării unui sistem realist și cuprinzător care să ducă la **democratizarea forurilor de negociere în domeniul dezarmării** și, prin aceasta, la întărirea eficienței lor și, în primul rînd a O.N.U. În acest sens, multe state au făcut referiri la necesitatea sporirii eficacității Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, a democratizării activității sale. Pentru **Algeria,** de pildă, problema democratizării Comitetului pentru dezarmare este urgentă, și aceasta impune reprezentarea tuturor „elementelor geografice și politice ale comunității internaționale". La rîndul ei, **Marea Britanie** relevă că este timpul să se reformeze sistemul copreședinției și subliniază necesitatea ca acest organism să devină mai reprezentativ.

Reprezentanții altor state susțin crearea unui nou instrument de negocieri **(Liban),** a unui organism plasat sub directa autoritate a Adunării Generale a O.N.U. **(Kuweit).** Referindu-se la aceeași problemă, reprezentantul **R.P. Chineze** a arătat că problemele dezarmării și securității internaționale, care privesc interesele tuturor statelor, trebuie să fie examinate într-un organism internațional, cu participarea tuturor țărilor și sub egida O.N.U., cu ordine de zi și proceduri convenite de acest organism. Ideea autorității O.N.U. în problema negocierilor de dezarmare se degajă și din propunerea **Franței,** care are în vedere înlocuirea Comitetului de dezarmare de la Geneva cu un organism a cărui apartenență la O.N.U. să fie afirmată.

Necesitatea creșterii rolului și eficienței Națiunilor Unite — cel mai reprezentativ for mondial — în negocierile de dezarmare se bucură de o tot mai largă recunoaștere. Sesiunea specială a Adunării Generale, aflată în plină desfășurare, confirmă o astfel de îmbucurătoare tendință. La fel de îmbucurătoare apare preocuparea statelor — evidentă în numeroase poziții exprimate la tribuna O.N.U. — de a privi dincolo de actuala sesiune specială, de a asigura procesului de dezarmare un cadru, sub raport instituțional, caracterizat prin stabilitate și eficacitate.

Continuitatea abordării multilaterale a problemelor dezarmării poate fi asigurată, în optica **S.U.A.,** a **Marii Britanii,** ca și a altor state, prin convocarea, în 1981, a unei alte sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. A fost avansată, totodată, și propunerea **(R.P. Chineză)** privind organizarea unei conferințe a șefilor de stat ai tuturor țărilor pentru examinarea chestiunii interzicerii și distrugerii tuturor armelor nucleare și, în primul rînd, pentru încheierea unui acord privind neutilizarea armelor nucleare. În același timp, abordînd dezarmarea și pe plan regional, **Franța** a propus organizarea unei conferințe asupra dezarmării în Europa.

■

Încheiem aici succinta trecere în revistă a unor propuneri avansate în cadrul dezbaterilor generale ale sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării. S-a demonstrat cu acest prilej — așa cum observa secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim — năzuința puternică spre pace și securitate a popoarelor din lumea întreagă, faptul că sesiunea specială este un forum în care să se poată realiza schimbul de păreri în problemele principiale ale dezarmării, între toate popoarele, mari și mici.

În cadrul dezbaterilor generale s-a degajat o gamă foarte largă și variată de propuneri. Într-o viziune constructivă, numeroase state, și între ele în mod deosebit cele în curs de dezvoltare, au formulat, în timpul dezbaterilor generale, o suită de propuneri concrete care — împreună cu cele avansate în cadrul Comitetului pregătitor și cu cele ce li se vor adăuga pe parcursul desfășurării activității Comitetului plenar al sesiunii — urmează a fi luate în considerație în munca de elaborare a documentului final. De remarcat, în context, că, la dezbaterile sesiunii, au participat și au avansat propuneri și sugestii și statele care, pînă acum, s-au abținut de la activitatea forurilor existente de negociere.

Dincolo de marea diversitate de poziții exprimate, reflectînd interesele și preocupările specifice ale țărilor lumii, concluzia ce se desprinde din considerarea ansamblului de idei, sugestii și propuneri este că statele lumii sînt perfect conștiente de acuitatea imperativului realizării unei cotituri hotărîte, radicale în acest domeniu. Este de datoria forumului mondial reunit special pentru a aborda problematica dezarmării de a trece cu hotărîre din imperiul discuțiilor sterile — caracteristic anterioarelor negocieri în materie — în cel al inițiativei, al măsurilor concrete, efective în cîmpul dezarmării. Este esențial ca sesiunea specială a Adunării Generale a Națiunilor Unite consacrată dezarmării să valorifice eficace bogăția de idei și propuneri, neirosind nimic din acest potențial constructiv de gîndire. Depășind sfera abstractă, fără acoperire, a bunelor intenții, sesiunea specială are înalta datorie de a conveni asupra unor documente de substanță, clare și angajante, care să deschidă o perspectivă nouă în abordarea problematicii dezarmării, să stabilească recomandări menite să determine progrese reale în direcția dezarmării. **„Convocarea sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării** — sublinia **tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezintă o recunoaștere de către Națiunile Unite a faptului că a venit timpul să se acționeze cu hotărîre pentru asigurarea unei securități egale și reale pentru toți, prin adoptarea unor măsuri eficiente de dezarmare generală și completă, în primul rînd nucleară, sub un control internațional strict și eficace".**

Desfășurîndu-se într-un spirit de lucru, caracterizat prin receptivitate și respect reciproc, prin strădania de a se ajunge la concluzii general-acceptabile, forumul Națiunilor Unite consacrat dezarmării poate răspunde marilor așteptări ale popoarelor, îndreptățite să coexiste într-o lume a păcii, colaborării și înțelegerii internaționale.

Ilie Olteanu

R.S.F. IUGOSLAVIA

Congresul al XI-lea al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia

Cu două zile în urmă, în noua sală a Centrului Congreselor „Sava" din Novi Beograd, au fost inaugurate lucrările Congresului al XI-lea al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, eveniment remarcabil în viața comuniștilor, a oamenilor muncii, a tuturor popoarelor și naționalităților din țara vecină și prietenă. La lucrările congresului participă peste 100 de delegații ale partidelor comuniste și muncitorești, ale partidelor social-democrate, alte partide progresiste, precum și mișcări de eliberare națională.

Din partea Partidului Comunist Român, participă o delegație condusă de tovarășul Emil Bobu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.

■

Lucrările Congresului au fost deschise de tovarășul Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, care a prezentat, într-o versiune prescurtată, raportul intitulat „Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia în lupta pentru dezvoltarea Iugoslaviei socialiste, bazată pe autoconducere și nealiniere". Președintele Iosip Broz Tito a arătat că actualul congres reprezintă o etapă foarte importantă în lupta comuniștilor iugoslavi pentru socialism. Perioada dintre cele două congrese, a spus vorbitorul, a fost una dintre cele mai fructuoase perioade de dezvoltare a Iugoslaviei, ceea ce confirmă în mod clar stabilitatea societății noastre.

Forumul suprem al comuniștilor iugoslavi vine să încununeze ca un moment de vîrf intensa activitate desfășurată pe tot parcursul acestui an în toate provinciile și republicile, în toate unitățile de muncă, activitate la care au luat parte nu numai comuniștii, ci toți oamenii muncii și cetățenii țării, depunînd eforturi pentru a întîmpina congresul cu noi succese în toate domeniile muncii productive. Cum era și firesc, aceste eforturi s-au materializat în numeroase obiective noi ca fabrici și uzine, școli și spitale, locuințe, noi artere rutiere, toate adăugîndu-se la bunurile materiale create în anii construcției socialiste, contribuind la creșterea bunăstării materiale și spirituale.

Congresele Uniunii Comuniștilor din republici și conferințele Uniunii Comuniștilor din provincii, încheiate cu cîtva timp în urmă, au constituit tot atîtea momente de bilanț al rezultatelor muncii de transpunere în viață a obiectivelor fixate cu 4 ani în urmă de Congresul al X-lea al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, fiind totodată fixate obiectivele ce urmează să fie realizate în perioada următoare, atît la nivel provincial și republican, cît și la nivelul întregii țări. Din cele relatate de presa iugoslavă se poate desprinde constatarea că tema principală care a dominat dezbaterile la congresele și conferințele U.C. din republici și provincii a constituit-o problemele legate de dezvoltarea țării pe plan politic, economic și social, dezvoltarea sistemului de autoconducere socialistă în care — așa cum se stipulează în noua Constituție și Legea cu privire la munca asociată — factorul de decizie în toate sferele de activitate trebuie să fie oamenii muncii. Totodată, reprezentanții comuniștilor la congresele republicane și conferințele provinciale au dezbătut într-un mod aprofundat rolul, locul și sarcinile organizației de partid ca avangardă și forță mobilizatoare a tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea hotărîrilor adoptate.

După cum se știe, activitatea premergătoare forumului suprem al comuniștilor iugoslavi s-a desfășurat pe baza amplului document — „Tezele principale în vederea elaborării documentelor Congresului al XI-lea", inspirat din studiul lui Edvard Kardeli : „Direcțiile de dezvoltare a sistemului politic al autoconducerii socialiste". Ideea principală a acestui document este că trebuie continuate eforturile în direcția democratizării societății pe temeiul autoconducerii socialiste ca o consecință logică a transpunerii în viață a noii Constituții a țării și a Legii cu privire la munca asociată care prevăd ca în centrul întregii activități politice, economice și sociale să se afle oamenii muncii care să ia parte ca factor activ la adoptarea tuturor deciziilor privind procesul de producție și conducerea treburilor obștești. În acest sens, așa cum se arată în documentul menționat, au fost orientate eforturile comuniștilor în cei patru ani de după Congresul al X-lea. O altă constatare ce se degajă din documentul amintit este că s-a consolidat unitatea politico-ideologică a comuniștilor, ceea ce a contribuit în mod hotărîtor la îndeplinirea sarcinilor fixate de Congresul al X-lea, la întărirea unității popoarelor și naționalităților iugoslave, la o stabilitate politică și economică a întregii țări.

Perioada pe care o încheie Congresul al XI-lea consemnează importante realizări obținute în dezvoltarea bazei materiale a țării. Avîntul permanent înregistrat de economia iugoslavă în toți anii construcției socialiste a continuat și în perioada dintre cele două congrese. Concludente în acest sens sînt cifrele care arată că produsul social a înregistrat o creștere medie de 6 la sută pe an (producția industrială cu 7,5 la sută, iar cea agricolă cu 3,2 la sută). În acești patru ani s-au creat 830 000 noi locuri de muncă, numărul salariaților ridicîndu-se la 5 200 000. Toate acestea au condus la dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, la creșterea nivelului de trai (5,6 la sută pe an).

Avînd un profund caracter de lucru — după cum relevă presa iugoslavă — Congresul al XI-lea, pe de o parte, analizează ce s-a realizat în această perioadă, care este nivelul atins, iar pe de altă parte, ce trebuie făcut pentru asigurarea dezvoltării în perspectivă a societății socialiste cu sarcină permanentă a Uniunii Comuniștilor. Darea de seamă cu privire la activitatea Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia între cele două congrese este tocmai în acest fel structurată și ea constată atît realizările, cît și neajunsurile din unele domenii pe care trebuie să le rezolve congresul pentru a asigura mersul înainte în construcția socialistă, consolidarea autoconducerii socialiste.

În documentele puse la dispoziția celor 2 300 de delegați, ce reprezintă în forumul suprem pe cei 1 630 000 de membri ai Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, se constată, de asemenea, că rîndurile partidului s-au întărit, că s-a acordat o atenție mai mare problemelor de organizare, ceea ce a permis o mai mare eficacitate a muncii comuniștilor, precum și pregătirii ideologice a comuniștilor. Rîndurile partidului s-au întărit în ultimii patru ani prin primirea a 700 000 de noi membri, îndeosebi din rîndul muncitorilor și tinerilor.

În centrul atenției delegaților la congres se află, de asemenea, probleme privind activitatea Uniunii Comuniștilor pe plan internațional, legăturile cu celelalte partide comuniste și muncitorești, contribuția U.C.I. la rezolvarea unor probleme pe care le ridică dezvoltarea mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Programul de lucru prevede ca în cele patru zile lucrările Congresului, inaugurate de președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, tovarășul Iosip Broz Tito, care a prezentat raportul, să se desfășoare în ședințe plenare și în cele șase comisii pe probleme. Proiectele documentelor au fost distribuite dinainte delegaților. În acest fel, așa cum afirma Aleksandar Grlicikov, secretar în Comitetul Executiv al Prezidiului C.C. al U.C.I., la o conferință de presă cu cei peste 200 de corespondenți ai presei străine, nu va fi neglijată nici o sferă de activitate a Uniunii Comuniștilor.

S. Morcovescu

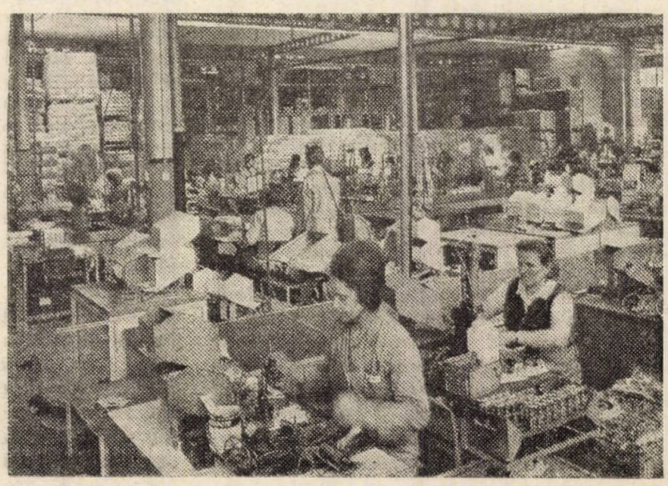

Oamenii muncii iugoslavi au întîmpinat congresul cu noi succese în toate domeniile de activitate

CUBA

O insulă a construcțiilor

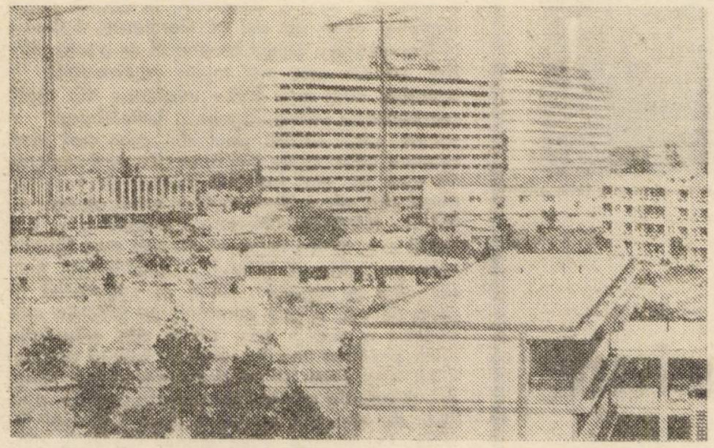

Alamar : ziduri proaspete, ce zîmbesc soarelui...

ȘANTIERELE. Poate că prima impresie pe care o oferă întîlnirea cu Cuba este inspirată de pitoresc, de vegetația ce-și risipește darurile și de exuberanța solară. Apoi, cunoscînd Havana, te simți captivat de frumusețea orașului, de armonia subtilă a arhitecturii. Pe străzile sale poți surprinde fizionomia multor epoci care și-au durat urmele în piatră și cărămidă. De la zidirile cu parfum romantic, în maniera clasică spaniolă, la „zgîrie-norii" albi, cu rafinată suplețe, ce-și contemplă, orgolioși, siluetele în mare, Havana înfățișează o panoramă pe care privirea o investighează cu încîntare. Dar construcțiile acestea, atît de diverse ca stil și, totuși, îngemănate firesc, îndeamnă la reflecții. Pentru că tot ceea ce s-a înălțat pe acest pămînt dintre ape poartă amprenta vocației creatoare a oamenilor care populează insula, a talentului, fanteziei și bunului lor gust care descind dintr-o civilizație străveche. Cuba revoluționară a pus în valoare, la cote superioare, aceste virtuți, și țara întreagă — nu numai Havana — relevă imaginea reconfortantă a șantierelor. Și, astfel, se naște impresia cea mai puternică : cea pe care o asociem construcțiilor.

Insula, care — pretind scrieri păstrate în timp — l-ar fi tulburat pe Columb, este, în zilele noastre, o insulă a șantierelor. O dovedește și faptul că detașamentul constructorilor cuprinde 275 000 muncitori, un efectiv de trei ori mai mare decît cel din perioadele anterioare. S-ar mai putea adăuga că, de la trei modeste fabricuțe de materiale de construcții, s-a ajuns la peste 90 de uzine, amplasate în diferite colțuri ale țării și care furnizează „hrana" șantierelor. Se construiește mult în Cuba (în 1978 vor fi încheiate sau se vor afla aproape de punctul terminus lucrările la 2687 obiective social-edilitare și 30 000 locuințe) și se construiește cu grija pentru frumos, pentru ca fiecare zid înălțat să zîmbească soarelui.

NU NUMAI ALAMAR. Alamar este o incontestabilă reușită. Unii îl consideră un cartier al Havanei, alții o așezare distinctă, dar, dincolo de aceste dileme secundare, se situează realitatea unei construcții de proporții realizată într-o pasionantă întrecere cu timpul. Într-un termen pe care îl putem considera scurt s-au construit peste 300 de imobile. Ele reprezintă aproape 5 000 apartamente, șase școli primare (fiecare putînd primi cîte 800 elevi), opt grădinițe (oricare din ele are o capacitate de 120 copii), patru supermagazine, o policlinică etc. Alamar nu constituie o excepție : în anii care au urmat revoluției (statistica acoperă, în acest caz, perioada 1959—1975) s-au construit 324 000 locuințe, performanță cu mult superioară bilanțurilor din anii trecutului. Cu toate că, precum semnala „Granma", problema locuințelor n-a fost încă, pe deplin, rezolvată, Cuba înregistrează un progres remarcabil.

În actualul cincinal este prevăzută dublarea investițiilor în construcții. Iar producția de ciment va trebui să atingă 5 000 000 tone la sfîrșitul acestui deceniu (actualmente: 2 650 000 tone). O creștere care nu poate fi disociată de faptul că, în anii socialismului, volumul producției de ciment s-a mărit de patru ori. Un obiectiv esențial în realizarea proiectelor din acest sector este fabrica de ciment de la Guabairo, din provincia Cienfuegos. 2 400 de muncitori realizează, într-un tempo rapid, construcția industrială care va ocupa o suprafață de 365 000 mp și va produce 1 650 000 tone de ciment pe an. Primele secții vor începe să funcționeze în mai 1979, iar întreaga lucrare va fi finalizată în primul trimestru din 1980. În prezent, partea de construcții este executată în proporție de 51 la sută, iar montarea instalațiilor — de 21 la sută.

PROIECTE INDUSTRIALE. Ziarele din Havana subliniază dimensiunile efortului pentru dezvoltarea economică. Firește, trestia de zahăr continuă să joace un rol important, dar economia nu poate fi condiționată numai de rezultatele fiecărei „zafre". Diversificarea se înfăptuiește treptat prin implantarea a noi întreprinderi, prin apariția unor ramuri industriale necunoscute altădată, prin schimbări de structură în mediul rural. La 267 km de Havana, la Santa Clara, se lucrează febril pe șantierul unui combinat textil. Aici, atunci cînd scheletele metalice de astăzi vor fi devenit o uzină în plină activitate, se vor produce 60 000 000 mp de țesături de calitate superioară din bumbac și fibre sintetice. Deocamdată, vizitatorul poate descoperi imaginile tradiționale ale șantierului. Dar constructorii promit că vor preda importantul obiectiv cu un an mai devreme — adică în 1979. 1 700 lucrează pe schele. În halele uzinei — mîine, vor fi necesari 3 600 muncitori. Cursurile de calificare s-au și inaugurat. Timpul nu poate fi irosit. Mai ales că echipamentul a început să sosească...

Proiectele industriale sînt diverse — de la modernizarea unor fabrici la construcția de numeroase întreprinderi. La Las Tunas — o uzină de structuri metalice, în Holguin — o întreprindere producătoare de mașini agricole, în Camaguey — o rafinărie de zahăr, în Cienfuegos — o centrală termoelectrică și multe altele sînt în fază de șantier. Doar în Matanzas se realizează 17 noi întreprinderi industriale. La care se pot adăuga cele 120 km de cale ferată destinată să completeze, în acest an, rețeaua existentă, investițiile pentru modernizarea porturilor și dezvoltarea flotei comerciale (planurile prevăd, pentru viitorul apropiat, atingerea unui milion de tone).

Pe pămîntul generos al Cubei, din sămînța muncii cresc locuințe, fabrici și școli. Șantierele pe care le regăsești în toate provinciile schițează portretul unei insule a construcțiilor...

Eugeniu Obrea

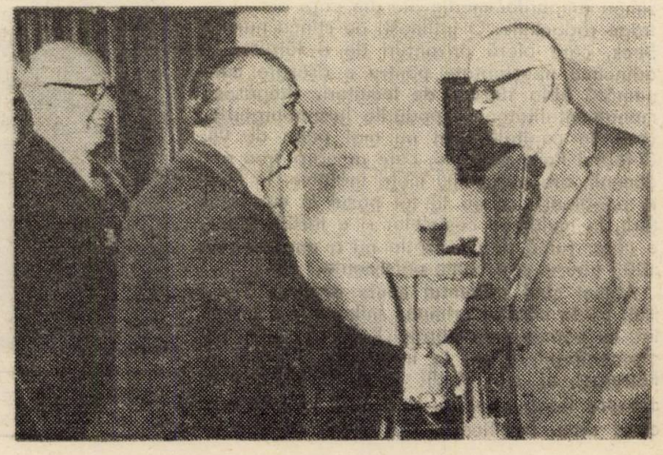

Aflat în vizită în capitala Finlandei, prim-vicepreședintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria, Petăr Tancev (al treilea din stînga), a fost primit la începutul acestei săptămîni și a conferit cu președintele țării gazdă, Urho Kekkonen

În Luxemburg ai sentimentul liniștii, al calmului netulburat de interferențele civilizației

REPORTAJ PE GLOB

LUXEMBURG – adevăratele dimensiuni

Marcel Negreanu

Apelativul de stat mic, în familia căruia Luxemburgul este inclus, în virtutea proporțiilor sale fizice, nu-ți mai spune nimic de îndată ce intri în interiorul granițelor sale sau în perimetrul spiritualității caracteristice luxemburghezului. Odată ce-ți muți privirea de pe harta geografică în profunzimea peisajului real comparațiile metrice își pierd valoarea.

Este adevărat că, în Luxemburg, ai un sentiment, inegalabil poate în multe alte locuri, un sentiment al liniștii, al calmului netulburat de interferențele civilizației. Luxemburghezul pare a nu se grăbi niciodată. Străzile capitalei cu nume adeseori „imperiale" : Rue Philippe II, Avenue Marie Thérèse, Boulevard Joseph II, Boulevard Napoleon... – urcă sau coboară, în linii domoale, nestingherite. Preferi să străbați orașul cu piciorul nu numai pentru că distanțele sînt, aici, mai puțin agresive, dar și pentru că, de pildă, ajungi în centrul orașului, la Palatul Ducal, mai repede astfel decît cu mașina. În plus, străzile, strînse parcă într-o solidaritate urbană, te feresc de deschideri bruște. Cu atît mai mult cu cît monumentalitatea nu este absentă, dimpotrivă, ea dă o dimensiune inconfundabilă în profunzimea timpurilor medievale din care orașul își trage rădăcinile. O întîlnești pe stînca numită Bock, care oferă orizonturi de o lărgime și adîncime neașteptate pentru o așezare care numără abia 100 000 de locuitori. Regăsești monumentalitatea în podurile luxemburgheze, care, în capitală, sînt nu mai puțin de 98. Celebrul Pont Adolphe, care numără vreo opt decenii, are peste 200 metri înălțime. În fine, te reîntîlnești cu ea la tot pasul în cuprinsul țării, în mulțimea castelelor și a fortificațiilor, a căror ruină dau senzația nu a unei solemnități apuse, ci a uneia persistente.

Atunci cînd măruntul conte ardenez Sigefroi, pe la sfîrșitul primului mileniu, s-a instalat, cu permisiunea abației Saint-Maximin, pe promontoriul ridicat la intersecția Alzettei și Pétrussei, el s-a gîndit să-și alcătuiască o așezare inexpugnabilă, rezistentă în fața oricărui atac. Fortificația s-a numit, mai tîrziu, Lutzelburg, adică „micul castel", devenit, în cele din urmă, prin prefaceri lingvistice, Luxemburgul de astăzi. Gîndul originar al lui Sigefroi a fost receptat de istorie și deviza care esențializează spiritul acestui popor sugerează o demnitate exemplară : „Mir welle bleiwen wât mer sin", adică „vrem să rămînem ceea ce sîntem". Episoadele ce ilustrează atașamentul față de acest crez scump dau strălucire filelor cronicii luxemburgheze. Au rămas memorabile faptele mișcării de rezistență neclintită în timpul ocupației hitleriste, semn al unei voințe neînvinse de apărare a ființei naționale. Celor care s-au sacrificat, atunci, le este dedicat, în centrul capitalei, Monumentul național al solidarității luxemburgheze, a cărui inscripție vorbește de la sine : „În memoria celor care s-au jertfit pentru supraviețuirea patriei".

Mulțimea de castele și de fortificații îți dă senzația unei solemnități persistente

„Mic în ceea ce privește dimensiunile, mare (în mod relativ) în ceea ce privește puterea economică și industrială...", constata, nu de mult, cotidianul belgian „Le Soir". Constatare susținută de realitatea impresionantă a dezvoltării industriei și economiei luxemburgheze în ansamblu. Nu puține sînt țările membre ale comunității vest-europene care pot privi cu invidie reușitele colegei lor mai mici în ceea ce privește cîteva sectoare semnificative pentru cotele atinse de nivelul de viață luxemburghez. Pentru că, în această țară, populația are un nivel de viață dintre cele mai ridicate din Europa occidentală. În 1976, produsul național brut pe locuitor al Luxemburgului (6620 dolari) îl depășea pe cel al Marii Britanii, Franței, Italiei, Olandei și Irlandei, nefiind devansat, în cadrul Pieței comune, decît de cel al Germaniei federale și Danemarcei. Luxemburghezul se poate mîndri că are cele mai multe automobile și aproape cele mai multe telefoane din toată comunitatea vest-europeană. Luxemburgul a rămas, pînă astăzi, unul din cele mai mari ateliere siderurgice din lume. Cu mai mult de 18 tone de oțel brut pentru fiecare locuitor, acest stat mic a lăsat mult în urmă giganți ca S.U.A., R.F.G. și Franța. Proverbială – dar reală – a rămas formula că, așa cum Egiptul este un „dar al Nilului", Luxemburgul este un „dar al fierului". Ceea ce sugerează figura de stil, cifrele confirmă cu precizie statistică : a zecea mie parte din populația lumii produce unu la sută din totalul oțelului lumii. S-a spus, și pe drept cuvînt, că multe din drumurile de fier care străbat lumea pornesc de aici, din furnalele de la Esch-sur-Alzette, Dudelange, Rumelange, Burbach, dintr-un ținut pe care luxemburghezul îl mîngîie cu un nume de recunoștință – Gutland, „țara cea bună".

Dacă vorbești de oțel, trebuie neapărat să amintești și de exportul Luxemburgului, în care acest produs ocupă cam două treimi. De altfel, 80 la sută din produsul național brut al țării este obținut prin intermediul relațiilor economice internaționale. Explicabil, mai ales, prin nevoia permanentă de a găsi spații economice mai largi decît cele de care dispune. Direcțiile în care sînt desfășurate exporturile și importurile luxemburgheze dau indicații asupra orientărilor politicii comerciale a țării. Primele pleacă în proporție de trei sferturi spre Piața comună. Nouă zecimi din importuri provin din fosta Europă a „celor șase". Actuala formulă a comunității vest-europene (a „celor nouă") are, în Luxemburg, un partener cu poziții distincte, personale. Simțul „comunitar" al Luxemburgului a fost dublat nu o dată de voința apărării drepturilor statelor membre mai mici.

■

Deschiderile politicii luxemburgheze sînt, desigur, mult mai largi și ele evoluează într-un sens ce-i este caracteristic, generator al unui profil bine definit pe arena internațională, animat de voința fructificării unei colaborări pașnice. Este, de altfel, spiritul în care relațiile dintre România și Luxemburg au evoluat în ultimii ani. Progresul lor a fost impulsionat de momente de cea mai mare însemnătate în istoria legăturilor dintre cele două țări, prilejuite de vizita președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Luxemburg, în 1972, și de cea a Marelui Duce Jean, împreună cu Marea Ducesă Josephine-Charlotte, în România, în 1976. Declarația solemnă comună, semnată în 1972, așează relațiile dintre cele două țări pe o bază a cărei trăinicie este conferită de afirmarea principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, principii de valoare universală și permanentă viabilitate.

REPORTAJ PE GLOB

INDIA 1978

Itinerar ştiinţific şi tehnologic

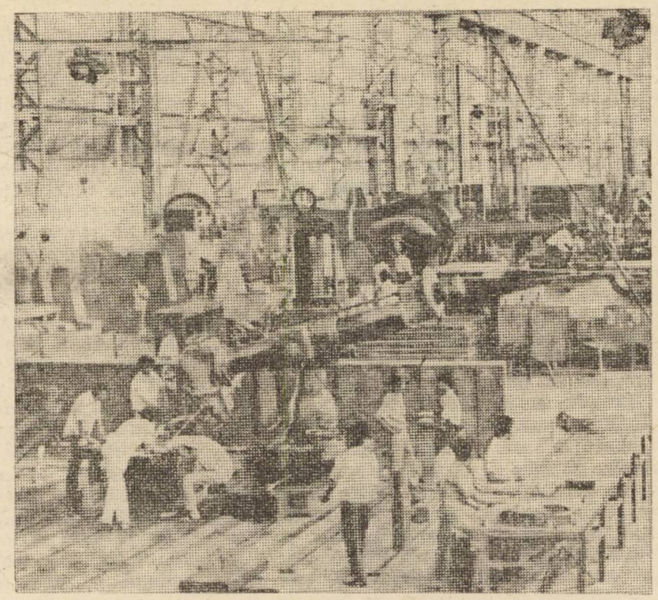

Ileana Ionescu-Sisești

Subiectul de mare actualitate al conferinței privind „Evaluarea consecințelor tehnologiei", la care am participat, în primăvara acestui an, la Bombay, ca reprezentantă a Centrului de metodologie a studiilor asupra viitorului și dezvoltării de la Universitatea din București, m-a situat, din primul moment, pe cel mai scurt drum al cunoașterii realităților indiene contemporane. Foarte repede am luat, astfel, act de pulsul accelerat al efortului conștient și generalizat spre mai bine al acestei uriașe țări (cu o suprafață de 3 276 141 kmp — cît două treimi din Europa —, întinzîndu-se între paralele de 8° și 37°, cu o populație de 678 milioane în 1976 și, probabil, de 1 miliard la începutul secolului următor).

Dezvoltare social-economică, transfer de tehnologie, evaluarea consecințelor tehnologiei, dezvoltare rurală integrată etc. sînt cuvinte care apar cu frecvență în discuțiile cu oamenii de știință, cu industriașii sau cu planificatorii indieni. Acest fapt nu poate să nu constituie un indiciu al măsurii în care intelectualitatea și oamenii de acțiune din India sînt conștienți de rolul pe care îl au de jucat în modelarea destinelor patriei lor, care se transformă dintr-o fostă țară colonială, cu milioane de muritori de foame, cu relații semifeudale în agricultură și cu o industrie timidă, cu bună știință, în starea de nedezvoltare, pentru a servi drept piață de desfacere marilor capitaluri din țările industrializate, într-o țară în curs de dezvoltare, cu un guvern preocupat de soarta milioanelor de locuitori pe care îi reprezintă și cu o strategie de dezvoltare clar formulată în cadrul planurilor cincinale și al actualului plan de 10 ani, în care politica de dezvoltare industrială constituie un capitol distinct.

■

După un salt, prin spațiu, de 7 200 kilometri, un prim contact cu țara uriașă în care aveam să petrec cîteva săptămîni de experiențe neobișnuite pentru europeanul deprins să trăiască, la dimensiuni „europene", experiențe ale spațiului fizic, ale termometrului, ale aglomerării urbane, ale numărului de decibeli și ale numărului de imagini, care vin să-ți asalteze retina în fiecare secundă. Prima senzație — aceea a căutării propriei identități într-un oraș de 7 500 000 locuitori, un infern de asfalt și de beton. În jur — o mare de vehicule, începînd de la ricșe, trecînd prin miile de taxiuri negre de fabricație indiană, după licență Fiat, și sutele de autobuze roșii, cu etaj, după moda britanică, și sfîrșind cu moderne limuzine cu aer condiționat — toate circulînd pe stînga, aparent fără respectarea vreunei reguli de circulație, dar strigîndu-și drepturile prin apăsări continue și repetate pe claxon. Pitorescul culorilor și al formelor este înecat în cantitate și temperatură : mii de prăvălioare, mii de obiecte oferite spre vînzare, o temperatură între treizeci și patruzeci de grade, niciodată sub treizeci.

După un timp, însă, ochiul începe să se obișnuiască cu noul decor și apar, în prim plan, diversitatea și contrastele. Totul se găsește, în această țară, în cele mai diverse forme și calități. Deși tarele trecutului sînt prezente încă la tot pasul, deși o serie de probleme par greu solvabile, precum sînt analfabetismul și multe inechități sociale, cei care încălzesc acum retortele progresului sînt încrezători în succesul acțiunii lor.

Participarea la colocviu și convorbirile cu un mare număr de specialiști*) mi-au oferit posibilitatea să descopăr esența Indiei contemporane : aceea de a fi un imens laborator de gîndire și de acțiune. În colocviile oficiale și în întîlnirile obișnuite se vorbește, fără emfază, de „viitorul strălucit al Indiei".

Nu trebuie uitat că India modernă are o mare tradiție de gîndire progresistă și originală, al cărei strălucit reprezentant a fost Mahatma Gandhi. Printre subiectele favorite ale marelui gînditor și om de acțiune au fost și dezvoltarea industrială, introducerea mașinii ca slujitor credincios al omului — ridicat la nivelul de supremă valoare. Încrederea gandhiană în educație, în valorile umane, în știință a devenit o valoare perenă și sînt din ce în ce mai rare vocile care se întreabă asupra rostului științei și tehnologiei în India. Intelectualitatea indiană progresistă este foarte conștientă de ceea ce a exprimat, în cuvinte simple, cu cîțiva ani în urmă, fostul director general al Consiliului pentru cercetare științifică și industrială, dr. Y. Nayudamma : „Cu cît este mai mare capacitatea unei națiuni să genereze, să disemineze și să utilizeze tehnologia, cu atît mai rapide sînt creșterea, progresul și prosperitatea".

Extrem de pasionantă este disputa asupra căilor de urmat pentru această dezvoltare. Spun pasionantă, căci cîștigul de

Bombay — un oraș de 7 500 000 locuitori

* Printre aceștia s-au numărat : dr. A.K. De, rectorul Institutului de tehnologie din Bombay, dr. Panikar, profesor la același institut, dr. S.D. Karnik, directorul Centrului regional din Bombay (Consiliul indian pentru cercetări în științele sociale), dr. A. Rahman, conducătorul Diviziei de planificare de la Consiliul pentru cercetare științifică și industrială, dr. P. Rohatgi, directorul Complexului din Trivandrum, precum și dr. Sidhu, directorul Laboratorului regional de cercetări din Hyderabad.

cauză în dispută devine imediat program economic de urmat de către milioane de oameni, și experimentele sociale nereușite sînt evitabile.

Reprezentanții marelui capital și unii din oamenii de știință educați în Occident și tributari concepțiilor importate sînt partizanii adoptării fără reticențe a modelului străin. Cu mare suspiciune este primit, însă, acest punct de vedere de către imensa masă a celor deveniți conștienți de realele exigențe ale etapei istorice actuale. Astfel, dr. Y. Nayudamma observa : „Nici metodele de producție ale tehnologiei importate, nici produsele obținute nu servesc nevoilor marii majorități a poporului nostru. Fără îndoială, tehnologia împrumutată din țările avansate a promovat creșterea economică și industrială, dar nu echitatea socială și rezolvarea problemelor surplusului de forță de muncă".

Problema este ca, odată cu tehnologia importată, să nu se încerce transplantarea valorilor sociale și idealurilor societății de origine. Implantarea lor în țările în curs de dezvoltare prezintă pericolul uniformizării culturale, al pierderii tradițiilor. Or, gînditorii din India, ca și marele public pun un mare accent pe rolul tradiției culturale, care e considerată ca un factor de bază în unitatea și continuitatea civilizației indiene. Cel mai bun exemplu al artificialității acestor tehnologii este — ni s-a spus — rezultatul așa-numitei „revoluții verzi", care nu a putut fi asimilată pe suprafețe întinse de teren, din cauza marilor investiții necesare. Ea a condus, în zonele în care a avut loc (Punjab, Uttar Pradesh, Haryana), la accentuarea inegalității, la creșterea gradului de neutilizare a forței de muncă, care, pe plan global, au anulat efectele de creștere locală a productivității muncii.

Există, desigur, și curentul contrar — sprijinit, într-o oarecare măsură, și de actualul guvern — ce preconizează dezvoltarea micilor industrii. Această concepție — cunoscută prin termenul de tehnologie intermediară, vizînd economia de capital la investiții, compensată prin utilizarea unei cantități mari de forță de muncă simplă și, deci, ușor implantabilă în diferite zone locuibile — prezintă, însă, pericolul căderii în extrema cealaltă — a adoptării, cu bună știință, a unei linii de minimă rezistență, care nici pe departe, nu poate să ofere acea independență economică atît de mult dorită de India și de toate țările în curs de dezvoltare, în general.

Există însă mulți specialiști, economiști, industriași, planificatori, care își dau seama că nici una din cele două soluții nu e satisfăcătoare, și ceea ce trebuie realizat este — așa cum ne spunea unul din ei — „dezvoltarea științei și tehnologiei în cadrul propriei societăți, a tradiției istorice, a culturii și obiectivelor proprii". Aceasta se încadrează în ideea-matrice că dezvoltarea științei este „parte din bogata noastră moștenire culturală din cele mai vechi timpuri" și că „dezvoltarea științei este parte organică a istoriei noastre". Cuvintele aparțin omului de știință indian, Royni Patel, și este o opinie larg împărtășită. Asimilarea cuceririlor științei și tehnologiei în ansamblul relațiilor culturale și tradiționale se datorează faptului că ele sînt recunoscute ca „instrumente de schimbare, care trebuie utilizate pentru atingerea unui mare număr de obiective sociale și politice" — se remarcă într-un studiu al Consiliului indian de cercetare științifică și industrială. De aici și laitmotivul care a însoțit cele mai multe discuții avute în India, și anume că deciziile asupra tehnologiilor sînt, în primul rînd, decizii politice. Sau așa cum un participant la Seminarul de la Bombay spunea parafrazînd o frază celebră : „Tehnologia e un lucru prea serios pentru a fi lăsată doar pe seama tehnologilor".

Consiliul pentru cercetare științifică și industrială — care are drept sarcină organizarea cercetării științifice și transferarea rezultatelor sub formă de tehnologii puse la punct către industriile producătoare, pe scurt, a constituirii legăturii între cercetare și producție — a formulat clar calea de urmat în condițiile specifice ale Indiei.

„Trebuie să adoptăm acea strategie care, în timp ce utilizează cele mai recente cunoștințe științifice și cele mai sofisticate tehnici, să creeze și să promoveze noi tehnologii adecvate întreprinderilor mijlocii și mici, care să folosească o cantitate mare de forță de muncă, să nu necesite fonduri mari, să facă necesar un consum energetic scăzut, să utilizeze materii prime indigene și să acopere nevoile unei părți cît mai largi din populația țării".

Litera scrisă a devenit fapt. La Trivandrum, capitala statului sudic Kerala, țara apelor și a vegetației luxuriante, cele 32°C, cu o umiditate de 81 la sută, nu îi împiedică pe cercetătorii și tehnologii de la „CSIR Trivandrum Complex" să pună la punct noi tehnologii, care să îmbunătățească atît calitatea materiilor prime locale, cît și performanțele utilizării lor. Așa este, de exemplu, tratarea metalică a fibrelor din nuci de cocos (materie primă foarte abundentă local), pentru obținerea unui material extrem de rezistent. Sau tehnologii pentru extragerea uleiurilor din condimente și mirodenii, mult căutate la export, ținînd seama de faptul că India acoperă 60 la sută din producția mondială a acestor produse agricole.

Am fost extrem de impresionată de efortul specialiștilor de la Laboratorul regional de cercetări din Hyderabad, un institut cu 1 100 de persoane, care proiectează noi și noi tehnologii chimice, pînă la faza de uzină și know-how, ținînd seama de cele mai actuale prescripții : consum energetic mic, efectele negative asupra mediului fiind mult reduse, utilizare de materii prime disponibile local. Laboratoarele institutului sînt adevărate săli de clasă pentru tehnologii din întreprinderi, care vin aici să experimenteze noile cunoștințe științifice dobîndite de cercetători, cu scopul afirmat al rapidei introduceri în practică.

Oamenii de știință, economiștii, planificatorii indieni cred în virtuțile cooperării internaționale. Experții indieni sînt binecunoscuți în numeroase țări. Cu mult interes este receptată experiența de dezvoltare economico-socială a României, țară socialistă cu o economie planificată, avînd o viziune multilaterală asupra viitorului.

Poziția României, ideile exprimate de președintele Nicolae Ceaușescu în legătură cu colaborarea cu țările în curs de dezvoltare sînt binecunoscute și mult apreciate în India. Am putut, astfel, observa că opiniile formulate de președintele Nicolae Ceaușescu în legătură cu problemele noii ordini economice internaționale sau în domenii de specialitate, ca agricultura și alimentația, formarea cadrelor etc., au un larg ecou în această țară, fiind împărtășite de un mare număr de factori politici și specialiști din India.

Din diverse discuții, am înregistrat interesul specialiștilor indieni pentru noile realizări românești, atît în plan conceptual-metodologic, cît și în planul experienței curente. Schimbul de vederi, de experiență în domenii cum sînt cele științifice și cel tehnologic se pot constitui în factori importanți ai dinamizării creșterii economice, ai progresului unor țări, precum India și România, ambele în curs de dezvoltare, țări profund preocupate de identificarea și traducerea în viață a modalităților celor mai adecvate pentru realizarea unei cît mai rapide înaintări pe calea propășirii economico-sociale.

MOZAMBIC

Strategia dezvoltării independente

La trei ani de la proclamarea, în ziua de 25 iunie 1975, a independenței Mozambicului, eveniment de răscruce în istoria atît de frămîntată a acestei țări din sud-estul Africii, poporul mozambican se află angajat într-un vast proces de transformări revoluționare și democratice, avînd drept țel accelerarea dezvoltării naționale de sine stătătoare. O fericită coincidență face ca aceeași zi, care a încununat lupta eroică a poporului mozambican pentru dobîndirea dreptului sacru de a-și făuri, liber și suveran, destinul, să marcheze și aniversarea creării, în 1962, a Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO), organizatorul și conducătorul luptei pentru independența națională.

Prefacerile profunde înfăptuite de Mozambicul eliberat vizează așezarea pe baze noi a vieții politice, economice și sociale a țării consolidarea independenței naționale și a puterii populare, înlăturarea într-un timp cît mai scurt a urmărilor îndelungatei dominații coloniale, înfăptuirea progresului general, prin mobilizarea întregului potențial uman la eforturile de reconstrucție și dezvoltare, de valorificare, în interesul național, a bogățiilor solului și subsolului. Exprimînd voința poporului mozambican de făurire a unei noi societăți, programul adoptat de FRELIMO, astăzi forța conducătoare în stat, la cel de-al III-lea Congres al partidului, cel dintîi congres desfășurat după proclamarea independenței, a stabilit ca obiectiv fundamental „suprimarea exploatării omului de către om și realizarea condițiilor pentru edificarea în Republica Populară Mozambic a bazelor politice, materiale și ideologice ale socialismului".

O importanță hotărîtoare pentru crearea cadrului necesar transformărilor progresiste și pentru asigurarea utilizării resurselor țării în interesul poporului o are creșterea continuă a ponderii statului în conducerea, planificarea și controlul economiei mozambicane. După proclamarea independenței naționale, guvernul a preluat latifundiile deținute de coloniștii portughezi ; au fost operate, de asemenea, naționalizări în sectoarele energetic, minier, al construcțiilor de mașini, bancar și în alte domenii de importanță vitală pentru economia națională. Totodată, statul și-a instituit controlul asupra instituțiilor de învățămînt și rețelei sanitare,

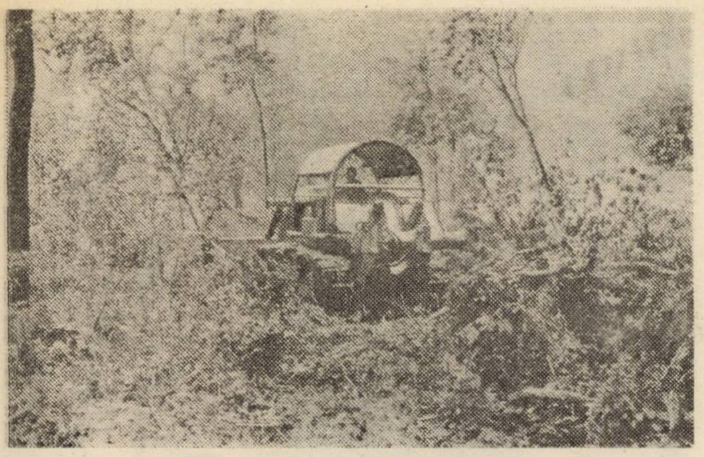

În gospodăriile agricole de stat lucrările se execută mecanizat

măsurile adoptate în aceste domenii avînd profunde semnificaţii sociale.

În elaborarea politicii economice, FRELIMO şi guvernul au stabilit ca obiectiv central satisfacerea, într-o măsură tot mai mare, a necesităţilor poporului. În domeniul agriculturii, ramură economică în care lucrează peste 80 la sută din populaţia activă a ţării, înfăptuirea reformei agrare a atras schimbări radicale în viaţa populaţiei rurale. În locul latifundiilor naţionalizate, precum şi pe pămînturile desţelenite, au luat fiinţă gospodării agricole de stat, iar în sectorul tradiţional al micilor gospodării s-a avut în vedere crearea de cooperative de producţie şi servicii. Concentrarea cătunelor dispersate pe întinse suprafeţe şi crearea de noi localităţi rurale, înzestrate cu şcoli şi puncte sanitare sînt, de asemenea, măsuri menite să asigure ridicarea nivelului de trai al locuitorilor satelor mozambicane. Mozambicul dispune de condiţii de sol şi climatice favorabile cultivării unei game largi de produse agricole, porumb, trestie de zahăr, orez, ceai, cafea, citrice, arahide, bumbac, iută, sisal. Promovarea cooperativizării, extinderea suprafeţelor cultivate, introducerea noilor tehnici agricole, efectuarea unor importante lucrări hidrotehnice, în vederea creşterii şi diversificării producţiei şi pentru prevenirea inundaţiilor, constituie principalele direcţii de dezvoltare a agriculturii mozambicane. Barajul de la Massangiro, unul dintre obiectivele economice de anvergură ale Mozambicului, va forma un lac de acumulare cu o capacitate de 1,9 milioane metri cubi. Apele zăgăzuite vor permite irigarea unei suprafeţe de 90 000 hectare, în zona Shokwe, principala regiune a culturilor de orez.

Ţară cu o suprafaţă ce însumează 783 030 kilometri pătraţi, Mozambicul este înzestrat cu bogate resurse naturale. În regiunea Tete au fost descoperite rezerve de cărbuni evaluate la 150 milioane tone, iar prospecţiunile geologice efectuate în apropiere de Namopa au dat la iveală noi zăcăminte de minereu de fier, de peste 350 milioane tone. Mozambicul dispune, de asemenea, de zăcăminte de cupru, de bauxită, beriliu, metale rare. Cei 2100 kilometri de deschidere spre Oceanul Indian oferă mari posibilităţi pescuitului. Toate aceste resurse permit dezvoltarea industriei autohtone, care, în cadrul politicii economice a FRELIMO şi a guvernului, constituie un factor de majoră importanţă pentru promovarea unei economii de sine stătătoare. Unul dintre pilonii industriei mozambicane, aflate, evident, la începuturile sale, îl constituie Întreprinderea Naţională a Petrolului — „PETROMOC", creată în urma naţionalizării societăţii petroliere „Sonarep" şi care dispune de o modernă rafinărie. Un exemplu edificator pentru eforturile de dezvoltare a industriei mozambicane îl oferă şi cea mai mare uzină de laminate şi piese turnate din ţară — „SIFEL", cu o producţie lunară de peste 40 000 tone. Cele mai multe întreprinderi industriale sînt concentrate în zona capitalei Mozambicului—Maputo. Aici funcţionează importante unităţi ale industriei uşoare, îndeosebi fabrici de îmbrăcăminte şi încălţăminte, precum şi fabrici de frigidere şi aragaze, reprezentative pentru industria bunurilor de larg consum. Tot în zona industrială a oraşului Maputo se află fabrici de prelucrare a trestiei de zahăr, a bumbacului, a citricelor şi ananasului.

Legea cu privire la bugetul de stat pe 1978 prevede alocarea a 2,5 miliarde escudos pentru crearea de noi întreprinderi industriale, precum şi pentru reamenajarea şi extinderea celor existente. În scopul asigurării din resurse proprii a consumului energetic, se are în vedere sporirea producţiei de cărbune, fiind de menţionat, în acest sens, exploatarea unor noi zăcăminte în bazinul carbonifer de la Moatize. Mozambicul dispune, de asemenea, de un vast potenţial hidroenergetic, asigurat, în primul rînd, de fluviul Zambezi, pe care se află complexul Cabora-Bassa. Întreprinderea de stat „Electricidad de Mozambique" coordonează producţia şi distribuirea energiei electrice.

Procesul de dezvoltare a Mozambicului independent vizează, deopotrivă, promovarea învăţămîntului şi îmbunătăţirea asistenţei medicale acordate populaţiei. În Mozambic, ţară în care dominaţia colonială a lăsat o grea moştenire — analfabetismul ca fenomen de masă fiind unul dintre aspecte — învaţă în prezent 1,3 milioane elevi. În şcolile de diferite grade sînt cuprinşi şi sute de mii de adulţi. În cadrul gospodăriilor agricole şi al întreprinderilor industriale au fost înfiinţate centre profesionale, unul dintre marile succese fiind considerat centrul de calificare de la complexul Cabora-Bassa, care pregăteşte primii specialişti în acest domeniu din rîndul populaţiei mozambicane.

Toate aceste eforturi şi realizări se circumscriu strategiei dezvoltării independente a Mozambicului, în conformitate cu aspiraţiile celor peste nouă milioane de locuitori ai ţării.

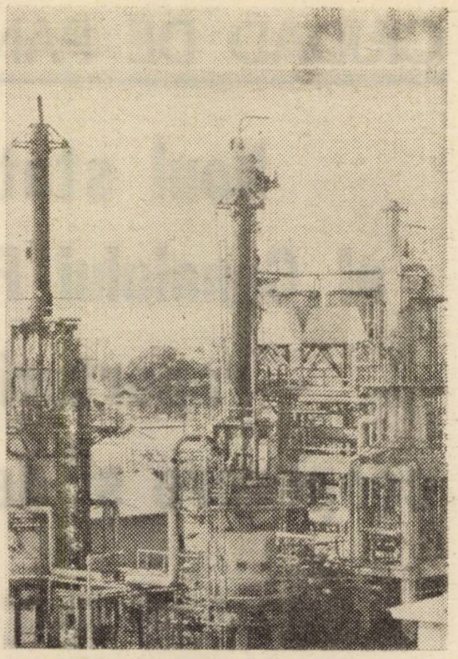

Instalaţiile moderne ale Întreprinderii Naţionale a Petrolului — PETROMOC

Poporul român, care a acordat un sprijin larg — politic, diplomatic, moral şi material — poporului mozambican prieten, în lupta pentru dobîndirea independenţei, urmăreşte cu caldă simpatie succesele obţinute de acesta în edificarea unei vieţi noi, libere şi demne. Manifestîndu-şi solidaritatea statornică şi sprijinul ferm pentru cauza nobilă a poporului mozambican de consolidare a independenţei, ţara noastră a condamnat cu vigoare agresiunile rasiştilor rhodesieni împotriva Mozambicului liber.

În spiritul relaţiilor de prietenie şi solidaritate militantă statornicite de-a lungul anilor între Partidul Comunist Român şi Frontul de Eliberare din Mozambic, între poporul român şi poporul mozambican, relaţiile dintre ţările noastre cunosc un curs ascendent, în beneficiul reciproc, al luptei generale pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste, de discriminare rasială şi apartheid, pentru făurirea unei lumi a păcii şi înţelegerii între naţiuni.

Întîlnirile de la Bucureşti şi de pe pămîntul african ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, cu tovarăşul Samora Moises Machel, preşedintele Frontului de Eliberare din Mozambic, preşedintele Republicii Populare Mozambic, au adus o contribuţie hotărîtoare la dezvoltarea relaţiilor prieteneşti româno-mozambicane. Declaraţia solemnă comună, celelalte documente semnate cu aceste prilejuri au pus baze trainice şi au deschis noi perspective colaborării rodnice dintre ţările şi popoarele noastre.

Sabina Diaconu

CIUDAD DE PANAMA

Noul statut al Canalului Panama — raporturi de cooperare și demnitate

Președintele Jimmy Carter și premierul Omar Torrijos, după ceremonia schimbării instrumentelor de ratificare a noilor tratate privind Canalul Panama

După 14 ani de negocieri, purtate de-a lungul a patru administrații americane, Panama și S.U.A au încheiat, zilele trecute, lungul proces al redactării și semnării unui nou tratat al Canalului Panama. Președintele Jimmy Carter și premierul Omar Torrijos au schimbat, la 16 iunie, documentele de ratificare, importantul act politic desfășurîndu-se în prezența șefilor de stat din Venezuela, Mexic, Columbia, Costa Rica și a premierului Jamaicăi — țări care au sprijinit activ, în decursul timpului, reglementarea negociată și echitabilă a controversatei probleme a Canalului Panama.

Anul trecut, la 7 septembrie, în prezența reprezentanților a 21 de state latino-americane, Jimmy Carter și Omar Torrijos au semnat noile tratate. A urmat, apoi, aprobarea lor — operativă, prin referendum popular, în Panama ; îndelungată și anevoioasă în Senatul american, apărînd în plus unele amendamente. Actuala schimbare a instrumentelor de ratificare, de la Ciudad de Panama, încheie acest proces : există azi un nou tratat al Canalului — în care sînt prevăzute modalitățile de transfer către Panama, pînă la 31 decembrie 1999 a tuturor drepturilor de administrare a căii de ape și de refacere a suveranității sale asupra fîșiei de pămînt denumită Zona Canalului —, precum și un document separat — tratatul referitor la neutralitatea, sub supravegherea S.U.A., a căii interoceanice.

Primul articol al noului acord declară nule toate înțelegerile precedente, principala fiind cea din 18 noiembrie 1903, care a însemnat, de fapt, actul de naștere al Canalului Panama. Conform acestui acord, Statele Unite își asumau, printre altele, dreptul perpetuu asupra Zonei Canalului, teritoriu panamez înstrăinat, astfel, de țara căreia îi aparține. Era în perioada președinției lui Theodore Roosevelt și a politicii expansioniste a „marii bîte" — pe de o parte ; în vremea cînd Panama își începea existența sa de republică independentă — pe de alta.

„Adevăratul protagonist al acestui act istoric este poporul panamez", a declarat premierul Omar Torrijos la marele miting din „Piața 5 Mai", organizat în încheierea festivităților oficiale. „Poporul panamez, prin munca sa, a făcut posibilă construirea Canalului, fiind cel ce a realizat numeroase sacrificii în lupta pentru apărarea independenței și suveranității naționale". Numele eroilor naționali vor înlocui denumirile în engleză pe care le au acum forturile nord-americane, existente în Zona Canalului. Pe această fîșie, care taie teritoriul panamez în două, va flutura, la sfîrșitul secolului, „un singur drapel", spunea, nu demult, premierul Torrijos. Relevînd viabilitatea căii negociate în rezolvarea problemelor dificile dintre state, Omar Torrijos s-a pronunțat, de asemenea, pentru dispariția în general a focarelor de conflict din regiune, pe baza respectării dreptului la autodeterminare al popoarelor, la existență liberă, conform propriei voințe a acestora. Este spiritul care a prevalat în cadrul ansamblului poziției panameze : „Vă promit o cooperare permanentă (referitor la Canalul Panama — n.n.), a declarat premierul Torrijos, dar o cooperare însoțită de vigilență și demnitate".

La același miting, discursul președintelui Carter a pus accent pe „începutul unei noi ere de înțelegere și cooperare interamericană". „Noile tratate, a declarat Jimmy Carter, includ angajamentul comun de a acționa împreună pentru ca drumul interoceanic să rămînă deschis, accesibil vaselor tuturor națiunilor". „După cel de-al doilea război mondial, a spus în continuare președintele american, frontierele și geografia s-au modificat. S-au născut noi națiuni, unele imperii au dispărut și numeroase schimbări au provocat încordare. Cedarea Canalului Panama se va face fără vărsare de sînge, tensiune sau luptă armată". Șeful executivului american a ținut, de asemenea, să sublinieze dreptul deplin al popoarelor asupra bogățiilor lor naționale — este, în fapt, și cazul Canalului Panama, principala sursă de venituri pentru statul pe teritoriul căruia se află.

Semnarea noilor tratate a prilejuit, pe de altă parte, precizarea unor poziții comune ale statelor participante. Valorificînd momentul prezenței lor la Ciudad de Panama, președinții S.U.A., Columbiei, Costa Ricăi, Venezuelei, șeful guvernului panamez și primul ministru jamaican s-au întîlnit într-o reuniune la nivel înalt. Într-un comunicat comun, cei șase oameni de stat, exprimîndu-și sprijinul pentru noile tratate dintre Panama și S.U.A., s-au angajat, printre altele, „să reducă zonele de încordare" și să limiteze armamentele convenționale pe continentul american. În ce privește pacea în lume, cei șase șefi de stat și guvern se angajează să acționeze pentru aplicarea Tratatului de la Tlatelolco, privind denuclearizarea Americii Latine ; să întărească mecanismele păcii, ale O.N.U. și Organizației Statelor Americane ; să folosească „bunele lor oficii" pentru favorizarea soluționării conflictelor internaționale ; să intensifice consultările. De asemenea, salutînd instaurarea democrației în unele state din zonă, își exprimă „satisfacția" pentru faptul că „voința populară a putut fi liber exprimată" cu prilejul alegerilor generale din Republica Dominicană. Pe plan economic, cele șase țări se angajează să lupte împotriva foametei și subdezvoltării, să aplice acordurile privind materiile prime și să sprijine acțiunea Băncii Mondiale și a Băncii Interamericane de Dezvoltare.

La Ciudad de Panama s-au degajat, așadar, o serie de poziții ale statelor pre-

— scurtă cronologie —

— 1903 : semnarea primul tratat americano-panamez stabilind instituirea jurisdicției S.U.A. asupra Zonei Canalului, fîșie de teritoriu panamez (de-a lungul celor două maluri ale Canalului), cu o suprafață de 1 432 kmp. ;

— 1936 : prima revizuire a tratatului acordă statului Panama o mai mare participare la veniturile rezultate din exploatarea Canalului și elimină clauza privind dreptul de intervenție al S.U.A. în treburile interne panameze ;

— 1955 : o a doua revizuire, de importanță mai redusă ;

— 1964 : tulburări în Zona Canalului, soldate cu numeroase victime, mai ales în rîndul studenților, determinînd începerea procesului de negocieri pentru un nou tratat ;

— 1967 : sînt redactate trei proiecte de tratat prevăzînd exploatarea în comun a Canalului și construirea unuia nou, la nivelul mării ;

— 1969 : guvernul Torrijos, recent instalat, respinge aceste documente ;

— 1973 : Consiliul de Securitate al O.N.U. se întrunește la Ciudad de Panama din inițiativa guvernului Torrijos, pentru a sublinia urgența rezolvării problemei ;

— 1974 : secretarul de stat Henry Kissinger și ministrul de externe panamez Juan Antonio Tack semnează un acord în opt puncte stabilind bazele de principiu ale noilor tratate ;

— septembrie 1977 : semnarea lor, la sediul O.S.A. din Washington, de către președintele Carter și premierul Torrijos ;

— octombrie 1977 : ratificarea lor de către Panama prin referendum ;

— 16 martie 1978 : ratificarea de către Senatul american a tratatului privind neutralitatea Canalului ;

— 18 aprilie 1978 : ratificarea celui de-al doilea tratat, stabilind modalitățile de transfer către Panama a Canalului și zonei adiacente, de acum pînă în anul 2 000 ;

— 16 iunie 1978 : schimbul instrumentelor de ratificare, marcînd încheierea îndelungatei controverse.

zente, privind evoluțiile politice continentale și internaționale. Dar, în primul rînd, s-a reglementat o problemă extrem de controversată, de larg interes latino-american. Una din opiniile de largă circulație la Ciudad de Panama a constituit-o tocmai aceea calificînd semnarea noilor tratate drept unul din cele mai importante evenimente ale secolului XX în America Latină. „Canalul Panama, a declarat președintele Venezuelei, Carlos Andres Perez, nu putea continua a fi înstrăinat. El aparține statului Panama și lumii, în nici un caz unei puteri străine".

Ratificarea noilor documente reprezintă, în modul cel mai direct, un important succes al luptei poporului panamez pentru redobîndirea suveranității asupra întregului teritoriu național. Pe de altă parte, soluționarea pe cale politică a problemelor litigioase dintre state, alegerea căii negociate și respectarea intereselor și drepturilor legitime ale popoarelor se confirmă, inclusiv prin această problemă a Canalului Panama, drept comandamente de neînlocuit ale coexistenței pașnice între popoare, ale promovării înțelegerii și colaborării internaționale. Cauza panameză, prin justețea și semnificațiile sale, a întrunit un larg sprijin, constituindu-se într-un simbol al luptei Americii Latine pentru afirmarea ideilor fundamentale ale dreptului sacru la existență liberă, de sine stătătoare, fără amestec sau presiuni din afară. Dominația străină, politica de forță sînt, astfel, respinse în numele principiilor egalității și respectului reciproc, al colaborării echitabile între state, indiferent de potențialul economic sau militar al acestora. Evenimentele din Panama atestă dezvoltarea și creșterea fără precedent a unei noi conștiințe, rolul popoarelor ca factor decisiv și dinamic al schimbărilor politice internaționale.

Anca Voican

Președinți italieni

Giovanni Leone, al șaselea președinte al Republicii Italiene, este primul președinte care a demisionat din funcție în treizeci și doi de ani de republică. Un caz de mandat întrerupt a mai existat, dar din motive de boală : Antonio Segni, democrat-creștin bolnav de tromboză, a demisionat în 1964. Pînă acum, Italia a avut șase președinți : Enrico De Nicola (1946—1948), personalitate de stînga, ales după căderea dictaturii fasciste, odată cu instaurarea republicii ; Luigi Einaudi, liberal (1948—1955) ; Giovanni Gronchi, democrat-creștin (1955—1962) ; Antonio Segni, democrat-creștin (1962—1964) ; Giuseppe Saragat, fondatorul partidului social-democrat (1964—1971) ; Giovanni Leone, democrat-creștin (1971—1978), al cărui mandat trebuia să expire în luna decembrie.

Pe plan constituțional, președintele „reprezintă unitatea națională". El este șeful magistraturii și forțelor armate. Șeful statului desemnează pe primul ministru, după ce i-a consultat pe președinții celor două Camere și pe liderii partidelor. Președintele nu este responsabil în fața parlamentului. El este ales pentru șapte ani de către Camera Deputaților și Senat, convocate în adunare plenară. Data oficială pentru alegerea noului președinte a fost anunțată oficial : 29 iunie. Pînă la închiderea ediției noastre, nu fuseseră desemnați candidații. Presa avansa, însă, nume precum cel al lui Benigno Zaccagnini, secretarul național al democrației creștine, Giulio Andreotti, actualul premier, Amintore Fanfani, președintele Senatului, actualmente președinte ad-interim al Republicii, și Ugo La Malfa, președintele partidului republican care și-a anunțat sîmbătă retragerea din viața politică, fără însă a anunța formal retragerea candidaturii la funcția supremă. Noul președinte trebuie să fie — a declarat Enrico Berlinguer, secretarul general al P.C.I., — „o persoană indiscutabilă din punct de vedere moral și politic". De asemenea, a arătat el, alegerea șefului statului va trebui să fie „rezultatul unui acord cît mai amplu posibil, realizat nu numai între partidele care susțin guvernul, dar care să aibă, mai ales, consensul forțelor populare și antifasciste".

ROMA

Opțiuni reafirmate, context politic dificil

Demisia președintelui Giovanni Leone, anunțată națiunii în seara zilei de 15 iunie, a declanșat prima criză prezidențială din istoria de treizeci și doi de ani a Republicii Italiene. Plecarea de la Palatul Quirinale a celui de al șaselea președinte — consumată la numai o lună de la asasinarea lui Aldo Moro și după două evenimente electorale, cu grijă depășite de principalele forțe politice ale țării (este vorba de alegerile administrative de la 14 mai și de cele două referendumuri de la 11 iunie) — a dat un plus de dramatism atmosferei politice italiene.

Premierul Giulio Andreotti se întîlnește cu Amintore Fanfani, președintele Senatului, actualmente președinte interimar al Republicii Italiene

Latentă de aproape doi ani, „afacerea Leone", legată, se pare, de „scandalul Lockheed" (principalii protagoniști, între care și doi foști miniștri ai apărării, se află pe banca acuzaților), a făcut, în ultimele trei săptămîni, obiectul unei implacabile campanii de presă, declanșate de săptămînalul „L'Espresso", care l-a acuzat pe președinte de fraudă fiscală și speculă imobiliară. Soluția demisiei, găsind un ecou favorabil în rîndurile partidelor comunist, socialist și republican și neîntîlnind nici un obstacol din partea democrației creștine, a survenit în mai puțin de trei ore după întrevederea la Palatul Quirinale a președintelui republicii cu premierul Giulio Andreotti. Giovanni Leone însuși și-a anunțat decizia în fața camerelor de televiziune. Nu a respins acuzațiile pe care i le-a adus presa. A declarat, însă, italienilor că, timp de șase ani, a fost „un om și un președinte onest". „Ideea demisiei — a menționat Giovanni Leone — îmi reținuse atenția și aș fi recurs la ea mai demult, dacă n-aș fi ținut seama că demisia unui președinte al republicii nu este nicidecum un fapt ce-l privește exclusiv ca persoană. Ea poate crea, într-un moment impropriu, grave tulburări, ea poate afecta echilibrul politic general, ea poate avea repercusiuni chiar și asupra imaginii externe a țării. Și, dacă azi mă hotărăsc să fac acest pas, este pentru că socotesc mai important interesul instituțiilor decît cel personal".

La Quirinale, pînă la alegerea noului președinte de către cele două Camere ale parlamentului, interimatul îl va asigura președintele Senatului, democrat-creștinul Amintore Fanfani, rivalul lui Leone în cursul alegerilor prezidențiale din 1971. O personalitate comunistă, Pietro Ingrao, va fi cel care, în calitatea sa de președinte al Camerei Deputaților, va convoca, în cincisprezece zile, pe cei 945 de parlamentari ce-l vor alege pe cel de-al șaptelea președinte al republicii : cu o majoritate de două treimi în primele trei tururi de scrutin, cu o majoritate absolută în cele următoare. (De reamintit că, pentru alegerea lui Giovanni Leone, în decembrie 1971, au fost necesare... 23 tururi de scrutin).

Necunoscutele situației nou create sînt, firește, multiple. Demisia șefului statului, într-un moment atît de delicat al vieții naționale poate însemna — observa, nu fără temei, ziarul „La Repubblica" — „preludiul unei dezlănțuiri de ambiții, al unei rupturi a majorității parlamentare, dar și preludiul debutului unui proces de regenerare a unității naționale".

Această a doua ipoteză ni se pare cea mai realistă, dacă ținem seama de atitudinea responsabilă de care, de la 16 martie (data răpirii lui Aldo Moro și a investiturii, de către noua majoritate parlamentară, a guvernului Andreotti) și pînă acum au dat dovadă principalele formațiuni democratice ale țării, democrat-creștinii și comuniștii în primul rînd.

Spre ce se îndreaptă Italia ? Întrebare firească pentru orice țară confruntată cu o criză economică, politică și socială. Pentru a răspunde la ea, trebuie — după părerea noastră — să se ia în considerare atît factorii care determină carențele, cît și cei care îi dau forță societății democratice italiene. Slăbiciunea „structurală" e

legată de consecințele evidente ale crizei economice — cea energetică în special, deosebit de gravă pentru o țară dependentă din acest punct de vedere de import. De aceea, majorarea prețului la petrol nu putea să nu pună în evidență toate carențele unei economii în curs de rapidă industrializare și dezvoltare a sectorului terțiar, dar împovărată de zone înapoiate. E adevărat, în decurs de numai patru ani, Italia a reușit, în ciuda dificultăților create de criză, să restabilească echilibrele plăților sale cu exteriorul. Dar aceasta s-a putut realiza în urma unor deosebite sacrificii și, mai ales, printr-o bruscă scădere a creșterii economice (de la 5 la sută, la 2 la sută).

Starea generală a economiei rămîne, în continuare, preocupantă. Spirala inflaționistă (o creștere a prețurilor de 17 la sută, față de 6,8 la sută în restul țărilor Pieței comune) și criza investițiilor s-au agravat ; inflația a împiedicat politica de investiții, economia fiind susținută, în principal, de nivelul crescînd al consumului, alimentat, la rîndul lui, de creșterea artificială a salariilor și cheltuielilor publice.

Din această criză a dezvoltării economice a derivat criza socială, exprimată de situația dramatică a celor 1 700 000 de șomeri. Cifra este oficială și îi cuprinde pe cei care sînt înscriși pe listele birourilor de plasare. Pentru „La Stampa", numărul șomerilor se ridică în Italia la cel puțin trei milioane. Iar previziunile nu sînt deloc optimiste : „Redresarea — declara, în al său Raport anual prezentat, la începutul lunii, guvernatorul Băncii Italiei, Paolo Baffi — se lasă așteptată, șomajul riscă să se agraveze și cota inflației se va menține, în continuare, deasupra nivelului vest-european".

Pentru ieșirea dintr-o atare situație, reforme fundamentale se impun cu necesitate, reforme amînate de mai bine de un an, mai întîi din cauza crizei de guvern, apoi a cazului Moro. Pe masa premierului Andreotti se află, de la 9 iunie, o scrisoare a secretarului general al P.C.I., Enrico Berlinguer, în care sînt denunțate inerția, lipsurile, contradicțiile care, după părerea comuniștilor, caracterizează acțiunea de politică economică a executivului. Scrisoare pe care Palazzo Chigi o consideră drept „o constructivă contribuție la aplicarea programului de guvernămînt". Pe planul „substanței", este vorba — subliniază Enrico Berlinguer — de asigurarea locurilor de muncă stabilă și calificată în Mezzogiorno pentru tineret și femei. În ce privește metoda, este reclamată „o maximă coerență și corectitudine din partea guvernului și a fiecărui membru al său" în aplicarea programului și în raporturile cu partidele majorității.

Așadar, elementele negative nu sînt puține ; deși, în bună măsură, criza italiană nu este decît o versiune, deosebit de acută, a crizei întregii Europe occidentale. Dar să nu uităm factorii pozitivi, exprimați de o serie de progrese reale obținute, în ultimul timp, în unele domenii economice și sociale. Succesul este, însă, mai ales politic, cea mai mare parte a electoratului italian sprijinind acele forțe politice capabile, într-o situație de urgență precum cea actuală, să formeze, împreună, o majoritate de guvernămînt. Tentativele destabilizatoare ale unor minorități extremiste și teroriste n-au reușit să zdruncine unitatea democratică a țării. Dimpotrivă. Tragismul momentului Moro a demonstrat cu prisosință că, la ora adevărului, Italia își strînge rîndurile, așa cum a făcut-o, de atîtea ori, în istoria sa. Sînt aceștia factori ce permit aprecierea că societatea politică italiană are capacitatea să depășească contradicțiile și dificultățile pentru ca, mai unită, să întărească încrederea țării în instituțiile democratice, să avanseze pe calea unor înnoiri de structură.

Rodica Dumitrescu

Noua Adunare Constituantă își va ține lucrările în clădirea Parlamentului

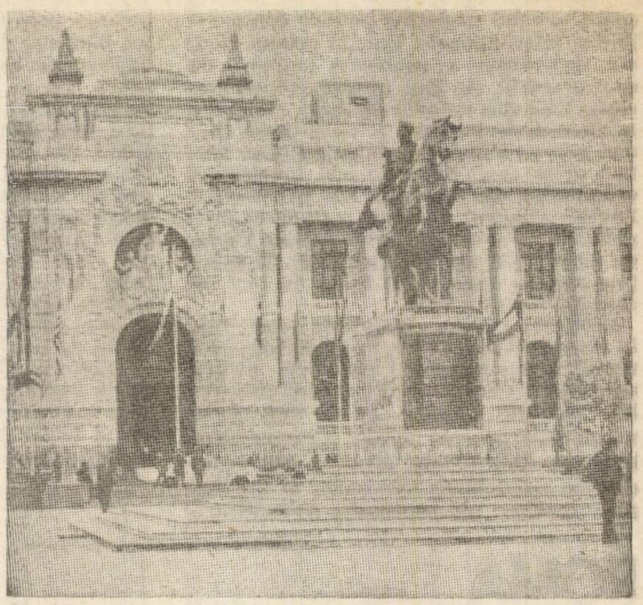

LIMA

Consultarea electorală și premisele transferului puterii către un regim civil

După o campanie electorală nu lipsită de momente de încordare și tensiune, la 18 iunie peste cinci milioane de peruani au votat pentru a-i desemna pe cei o sută de membri ai Adunării Constituante. Sînt primele alegeri din ultimii zece ani de o deosebită pondere politică atît prin clarificările ce le operează pe scena națională, cît și prin înalta învestitură acordată forumului rezultat în baza lor. Ele au confirmat marea audiență a partidelor stîngii, care au obținut, împreună, circa 33 la sută din voturi, constituind elementul politic cel mai semnificativ al alegerilor.

Scopul fundamental al alegerilor de duminică a fost să creeze așa-numita Adunare Constituantă. Ea își va inaugura lucrările la 28 iulie — ziua națională, a cîștigării independenței — urmînd ca, în decurs de un an, să elaboreze o nouă Constituție a țării. Adunarea, cu cei o sută de membri ai săi, își va ține sesiunile în clădirea Parlamentului.

În concepția guvernului militar de la Lima, alegerea și, apoi, punerea pe rol a Adunării Constituante reprezintă prima etapă a procesului de transfer al puterii către un guvern civil. Conceput a se desfășura eșalonat, acest transfer se va realiza pe deplin în 1980, cînd sînt programate alegeri generale (prezidențiale și parlamentare).

Candidații ieșiți învingători și deveniți membri ai Adunării Constituante vor trebui să redacteze noua lege fundamentală a țării, în locul celei datînd din 1933. Nota sa distinctă constă în faptul că ea va include ansamblul reformelor structurale realizate de către conducerea militară de la instalarea sa, în 1968. Este vorba de reforma agrară și cea educativă, de dreptul la naționalizare a băncilor și comerțului exterior, de reforma industrială (cogestiune), de crearea de noi întreprinderi de stat, de reforma administrației publice. Noua Constituție va reprezenta, deci, garanția continuității procesului transformator, inițiat de armată, chiar dincolo de predarea puterii în mîinile unui guvern civil.

Acestea sînt intențiile ; dar gradul lor de realizare nu dispune de premise certe. Partidele tradiționale — în special APRA (Alianța Populară Revoluționară Americană) și Partidul popular creștin, care au obținut și cele mai multe locuri în Adunarea Constituantă — sînt chemate să sprijine reforme structurale față de care s-au opus energic, chiar dacă, pe parcurs, poziția lor s-a schimbat. Ele au declarat — dată fiind audiența de masă a reformelor structurale și dat fiind contextul electoral — că nu sînt împotriva conținutului acestora, ci a modului cum au fost realizate (prin decrete, fără aprobarea Parlamentului). Rămîne de constatat felul în care ele vor promova legiferarea schimbărilor operate de către militari, fiind de așteptat, din această cauză, o intensă luptă în interiorul Adunării Constituante între cei ce vor susține noul caracter al Constituției și cei ce vor încerca să golească de conținut prevederile ei.

Trebuie făcută precizarea că guvernul militar nu este nepregătit în fața acestei alternative. Președintele Francisco Morales Bermudez a avertizat partidele politice că va interveni, mergînd chiar pînă la dizolvarea Adunării, dacă aceasta nu-și va îndeplini misiunea. Noua Adunare Constituantă va funcționa în condițiile menținerii la putere a militarilor, Constituția pe care membrii săi urmează s-o redacteze avînd tocmai scopul de a obliga factorii viitori ai puterii, proveniți din rîndul partidelor politice, să nu se îndepărteze de la cuceririle înnoitoare efectuate din 1968 încoace. Sînt tot atîtea prevederi și măsuri menite să garanteze continuitatea procesului de transformări inițiat cu zece ani în urmă.

În fapt, programul de reforme desfășurat în această perioadă a contribuit la consolidarea tendințelor de stînga, democratice, din cadrul partidelor politice. Formațiunea ce va deține puterea — în urma

alegerilor generale din 1980 — va trebui să-și adapteze programele la realitatea Perului de azi, mult modificată față de cea din deceniul trecut. Reforma agrară a desființat latifundiile, naționalizările au cuprins vaste sectoare economice, au fost introduse — unele definitiv, altele temporar — sisteme noi de proprietate („proprietatea socială"), forme de autoconducere, de participare directă a muncitorilor la dirijarea producției.

Partidele politice tradiționale au considerat recentul scrutin ca un posibil pas spre președinție și, în orice caz, ca o revenire a lor în plină activitate, după o lungă perioadă de acalmie. În ceea ce le privește, formațiunile stîngii au apreciat momentul ca o primă posibilitate de a fi reprezentate în Parlament și de a face să crească, astfel, audiența lor națională. Prima lor intenție a fost să nu participe la alegeri, poziție asupra căreia s-a revenit pe considerentul de a nu se oferi dreptei cîmp suplimentar de acțiune. Motivele inițialei rețineri a stîngii au constat într-o serie de măsuri guvernamentale, reglementate abia în preajma alegerilor : guvernul a ridicat starea de urgență, a restabilit garanțiile constituționale și a autorizat reapariția unor publicații ale stîngii.

Pentru comuniști, „obiectivul cel mai important al acestui moment crucial constă în menținerea, consolidarea, instituționalizarea și aprofundarea schimbărilor structurale și a cuceririlor sociale obținute". Rolul Adunării Constituante este acela de a instaura condițiile care să garanteze „formularea unei noi societăți, progresul social și independența națională". Comuniștii văd realizate aceste deziderate cu participarea reprezentanților organizațiilor sociale de bază, inclusiv a militarilor. Deplina exercitare a libertăților democratice presupune, de asemenea, „amnistia politică și respectarea libertăților democratice". Ca urmare, secretarul general al Partidului Comunist Peruan, Jorge Del Prado, a declarat, într-un interviu publicat de ziarul „La Prensa", că, după alegeri, comuniștii vor propune ca, în noua Constituție, Peru să se numească „stat democratic și popular". De asemenea — a declarat Del Prado — Peru va trebui să devină un stat cu o politică antiimperialistă și antioligarhică.

Aceste precizări de poziții au avut loc pe fundalul celei mai profunde crize economice cunoscute vreodată de Peru : o inflație anuală ridicată și o datorie externă scadentă, favorizînd cererile Fondului Monetar Internațional, care, pentru amînarea unor plăți imediate, a impus luarea de către guvern a unor măsuri de austeritate și scădere a nivelului consumului. Ceea ce a determinat, în mod firesc, grave consecințe sociale. Între recomandările F.M.I. s-au aflat reducerea cu 65 la sută a deficitului fiscal, suprimarea subvențiilor statului la produsele principale de consum popular, concedierea funcționarilor publici și stoparea programului de investiții statale. Urmarea : o grevă generală de 48 de ore, la 23 și 24 mai, care a pus în pericol însăși evoluția normală a procesului politic de transfer al puterii. Alegerile, programate inițial pentru 4 iunie, au trebuit amînate cu două săptămîni.

În acest context economico-social de mari frămîntări, rolul puterii este decisiv. Militarii, aflați ei înșiși într-o perioadă de căutări și definiri de poziții — în planul politic, cît și economic — dețin un rol major, de factor de echilibru, orientat în direcția menținerii cuceririlor înnoitoare și a asigurării continuității lor. După recentele alegeri, începe să crească, la rîndu-i, rolul civililor, trecînd pe umerii lor o parte a răspunderii naționale. Evoluțiile viitoare vor decide dacă în 1980, vom asista la un transfer total al puterii.

A. V.

MADAGASCAR

Era marilor proiecte

Pentru Madagascar, stat ce împlinește zilele acestea 18 ani de la proclamarea independenței, etapa actuală a fost definită drept a opțiunilor economice fundamentale. De altfel, momentul acesta a fost pregătit minuțios prin adoptarea, în urma unui referendum, a Cartei revoluției socialiste malgașe, care a definit orientările politice ale țării. Documentul subliniază că eforturile depuse de toți malgașii trebuie să vizeze asigurarea unei dezvoltări independente în domeniile economic, social și cultural, iar în acest sens, „lupta pentru consolidarea independenței naționale este indisolubil legată de lupta pentru triumful opțiunii socialiste". Pornind în studierea realităților țării, de la ceea ce s-a moștenit de la perioada colonială, Carta revoluției socialiste malgașe relevă, de la început, că, în Madagascar, se impune lichidarea exploatării omului de către om, repartizarea justă a bogățiilor naționale, trecerea în mîinile statului a principalelor mijloace de producție, accesul tuturor cetățenilor țării la valorile culturii.

În conformitate cu aceste imperative, recent au fost adoptate două planuri de dezvoltare : primul este pe termen lung (1978—2000), iar al doilea stabilește obiectivele precise pentru perioada 1978—1980. Firește, cele două planuri au fost elaborate ținînd seama de obiectivele majore, ele detaliind fazele, metodele și principalele etape ce vor fi străbătute pentru a consemna îndeplinirea lor. Astfel, prezentînd direcțiile de dezvoltare economică a Madagascarului, așa cum reies din planurile respective — ce au fost dezbătute și aprobate, la începutul acestui an, de Adunarea Populară Națională —, ministrul finanțelor și al planului, Rakotovao Razakaboana, arăta că, înainte de sfîrșitul acestui secol, se va ajunge la o creștere de patru ori a investițiilor publice și a produsului național brut. De asemenea, se vizează dublarea producției actuale, cît și a venitului pe locuitor. Cooperativele — fokonolona, comunități sătești tradiționale în Madagascar, se transformă azi în „comunități democratice și socialiste avînd posibilitatea să adopte hotărîri politico-economice într-o serie de probleme" ; ele — se precizează — vor constitui „țesătura uniformă a structurilor productive ale țării".

Alături de culturile de orez, se extind alte culturi, printre care vanilia, destinate, în special, exportului

Reținem că eforturile autorităților de la Antananarivo se vor orienta, în continuare, pentru lichidarea dezechilibrului economic, cultural și social între diferitele categorii sociale ale populației, între sat și oraș. În sfîrșit, pentru a sublinia semnificația socială și politică a noilor măsuri ale Madagascarului, planul pe termen lung 1978—2000 prevede gratuitatea învățămîntului, a asistenței sanitare, cît și realizarea, pe teritoriul întregii țării, a unor rețele de apă curentă și energie electrică.

Concomitent cu planurile de dezvoltare citate au fost elaborate și aprobate programe ce privesc direct sectoare ale economiei țării. Astfel, se află în faza de început a realizării sale programul pe anii 1978—1985 —, privind modernizarea și dezvoltarea rețelei naționale de căi ferate. El prevede achiziționarea de locomotive, vagoane de marfă și de pasageri, cît și a altor materiale rulante. Totodată, la cei 884 kilometri, cît însumează în prezent rețeaua căilor ferate malgașe, se vor adăuga cei ai noii căi ferate dintre Antsrirabe și Manakara, care va fi construită în următorii cinci ani. Paralel, vor fi modernizate tronsoanele intens solicitate la ora actuală, iar în principalele stații se vor introduce sisteme automatizate.

Un alt program privește sporirea producției de orez — produsul alimentar de bază al populației. Ca urmare a lansării unei adevărate „bătălii pentru orez", în campania agricolă 1976—1977 s-au produs aproape 2 milioane tone de orez. Continuînd aplicarea programului amintit, în 1978 se vor produce în plus circa 40 000 tone de orez ce vor fi obținute de pe cele 20 000 hectare recuperate și redate circuitului agricol. Alte măsuri ale programului vizează crearea unor mari ferme model, amenajarea și cultivarea cu orez a altor suprafețe, utilizarea îngrășămintelor și comercializarea orezului prin intermediul statului. După cum se constată, este vorba de un amplu și profund proces de transformări social-economice, proces care privește poporul malgaș și, evident, societatea pe care o va făuri și în care va trăi.

În realizarea acestor proiecte — pe cît de îndrăznețe, pe atît de realiste —, Madagascarul are în vedere extinderea și aprofundarea cooperării și colaborării cu o serie de țări, între care și România. În acest sens, a IV-a sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-malgașe, desfășurată în martie a.c., a identificat noi domenii în care să se extindă relațiile româno-malgașe spre binele ambelor popoare, al apropierii și mai bunei cunoașteri, al păcii și colaborării.

Dumitru Constantin

Navă. *„Soiuz-29" a fost lansată la 15 iunie. Două zile mai tîrziu, cosmonauții col. Vladimir Kovalionok (comandant) și Aleksandr Ivancenkov (inginer) au trecut la bordul stației orbitale „Saliut-6" cu care se cuplase nava lor. Astfel, a început să funcționeze complexul pilotat de cercetări științifice „Saliut-6 — Soiuz-29"*

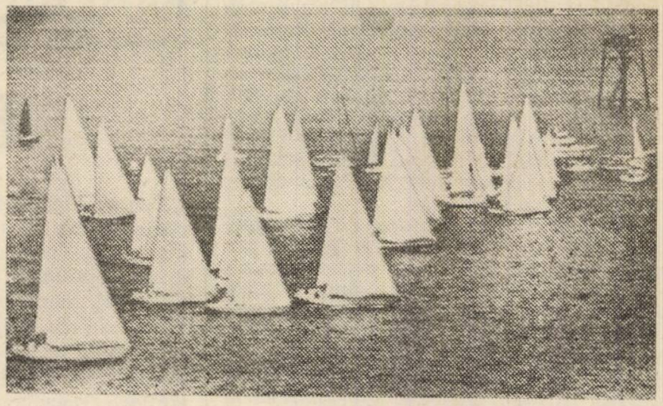

Cursă. *Newport 16 iunie a.c. O parte a flotei de yahturi clasa B, după startul în cursa Newport-Bermude. Au participat 160 de iahturi din lumea întreagă.*

Candidat

Leonardo Montiel Ortega și-a depus candidatura la președinția Venezuelei, în perspectiva alegerilor prezidențiale ce vor avea loc în decembrie. Susținut de Mișcarea Renovatoare Națională (Morena) – partid fondat în 1976 – Montiel Ortega este cel de-al nouălea candidat la magistratura supremă în stat. El și-a început campania electorală la începutul săptămînii trecute, cu numai șase luni înainte de data scrutinului și cu puțin timp înainte de expirarea termenului fixat pentru înscrierea candidaturilor la președinție. Se apreciază că participarea lui Montiel Ortega la competiția electorală pentru funcția supremă în stat nu implică o răsturnare a echilibrului de forțe, principalele șanse de a cîștiga alegerile fiind împărțite între Luis Pinerua Ordaz și Luis Herrara Campis, reprezentanții partidelor Acțiunea Democratică, de guvernămînt, și social-creștin (COPEI), principala forță de opoziție. Organizație politică de mică anvergură, „Morena" a reușit abia cu două zile în urmă să întrunească numărul minim de adeziuni cerut pentru recunoașterea și înscrierea sa oficială pe listele electorale.

1000+1

Scufundare

Supranumit, datorită numeroaselor sale canale și monumente arhitecturale, „Veneția Orientului", Bangkok împărtășește, din păcate, și soarta orașului italian. Cîteva cartiere ale capitalei tailandeze coboară sub nivelul rîului Chao Phraya. Într-o situație critică se află palatul „Ananda Tron", fosta reședință a parlamentului, capodoperă a arhitecturii tailandeze, templul din smarald al lui Budha și Marele Palat. Multe canale ale capitalei Tailandei sînt poluate cu ape reziduale. Unele clădiri ale orașului se află într-un grad avansat de scufundare.

Mundial

Mai multe personalități politice, între care trei șefi de stat sud-americani (Bolivia, Uruguay și Paraguay), vor sosi în Argentina pentru a asista la ultimele partide ale „Mundialului". Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U. și Henry Kissinger, fostul secretar de stat al S.U.A. și actualul președinte al clubului „Cosmos" din New York vor fi – și ei – prezenți la Buenos Aires. În fine, în cercurile diplomatice din capitala Argentinei se avansează opinia că și secretarul general al Organizației Statelor Americane, Alejandro Orfila, ar putea asista la întîlnirile finale ale „Mundialului".

Desființare

Spania și Portugalia au realizat un acord de principiu asupra desființării tarifelor vamale la produsele industriale, în două faze, pînă în 1986. Prima fază de reducere treptată a tarifelor vamale la această categorie de produse va începe în 1979 și se va încheia în 1982, faza a doua urmînd să realizeze abolirea completă a tarifelor vamale în 1986.

Cina

Celebra „Cină", pictată de Leonardo da Vinci către 1498 și care a suferit din cauza umidității și a poluării atmosferei, va putea fi salvată, a precizat directorul Institutului Central de Restaurare din Milano.

Rezultate

Rezultatele definitive ale autopsiei corpului lui Aldo Moro indică faptul că fostul președinte al Partidului Democrat Creștin Italian n-a fost drogat de răpitorii săi în timpul celor 55 de zile cît l-au ținut sechestrat.

Ceremonie. *Pe fundalul monumentului lui George Washington, membrii gărzii de onoare înalță un drapel cu dimensiunile 12/6 m. Este una dintre manifestările consacrate „Zilei Drapelului S.U.A."*

„Călătorie". *Cu ocazia celei de-a 250-a aniversări a nașterii lui Voltaire, autoritățile din Ferney, oraș în care marele scriitor a trăit o bună parte a vieții, au hotărît ca statuia lui să fie demontată și dusă într-un loc special spre a fi curățată. Imaginea îl prezintă pe Voltaire revenit din această neobișnuită și reconfortantă „călătorie"*

Comemorare

Duminică, în Franța, a fost comemorat apelul pe care, la 18 iunie 1940, generalul de Gaulle l-a lansat, de la Londra, francezilor pentru a relua lupta împotriva nazismului. La Paris, președintele d'Estaing, însoțit de principalii membri ai guvernului, a depus o jerbă de flori la monumentul dedicat mareșalului Leclerc, unul dintre marii eroi ai Franței, după care a participat la o tradițională ceremonie. La rîndul său, Jacques Chirac, primarul Parisului și președinte al mișcării gaulliste Adunarea pentru Republică, („R.P.R.") a primit pe cei ce au răspuns primii la cunoscutul apel. Alte ceremonii au avut loc la Champecourt, unde a vorbit Michel Debré, și la Colombey – Les Deux-Eglises, localitate unde se află mormîntul generalului de Gaulle.

Congres

Un studiu întocmit de O.N.U. relevă o creștere îngrijorătoare a criminalității în lume. Analiza a fost efectuată în 66 de state în perioada 1970–1975, iar datele ei – indicînd o creștere cu 175 la sută a furturilor calificate și cu 114 la sută a abuzului de stupefiante – au fost comunicate de un grup de experți întrunit la Viena, în vederea pregătirii lucrărilor celui de-al VI-lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea criminalității, ce se va desfășura în 1980, la Sidney. Studiul arată că ritmul de creștere a delincvenței juvenile a fost mult mai mare în țările industrializate decît în cele în curs de dezvoltare, iar numărul crimelor comise de bărbați este de zece ori mai mare decît cel indicînd criminalitatea feminină.

Prospecțiuni

Planul zairez de prospecțiuni miniere pe timp de 10 ani, inaugurat în 1975 pentru relansarea activității minelor de la Kilo Moto, a permis descoperirea unui bogat zăcămînt aurifer. Din Kinshasa s-a anunțat că, potrivit evaluărilor actuale, filoanele de aur ar asigura o producție de 14 250 kilograme.

Plantații

În zona platoului tibetan, din R. P. Chineză, au fost plantate, în anii construcției socialiste, primele livezi de pomi fructiferi. Numărul lor a crescut an de an, astfel încît locuitorii acestor locuri, cunoscute și sub numele de „Acoperișul Lumii" (4 000 de metri deasupra nivelului mării), pot să consume mere și alte fructe cultivate în grădinile ce acoperă astăzi mii de hectare. Succesul este remarcabil, el fiind rodul eforturilor insistente depuse timp de mulți ani de populație și de specialiști pentru a obține soiurile de pomi fructiferi care să se adapteze condițiilor aspre ale Tibetului. Aici clima este răcoroasă, razele ultraviolete sînt foarte puternice, iar între temperaturile din timpul zilei și cele din timpul nopții contrastele sînt deosebit de mari. Tocmai în asemenea condiții s-a obținut un soi de măr care se remarcă prin aromă, conținutul în zaharuri și culoarea foarte plăcută.

Evaluări

La trei luni după naufragiul petrolierului „Amoco Cadiz" în zona litoralului breton, au fost anunțate date provizorii privind cheltuielile efectuate pentru combaterea poluării cu țiței a coastelor și a apelor din preajma litoralului francez, precum și unele pierderi suferite de locuitorii regiunii afectate de „mareea neagră". S-a precizat că marina națională franceză a efectuat operațiuni implicînd cheltuieli de aproape 22 milioane franci, sumă în care nu este inclus costul produselor antipoluante deversate în mare. Cheltuielile legate de activitatea unităților militare terestre care au acționat în zonă s-au ridicat la 75 milioane franci. Guvernul francez a aprobat pînă acum credite totalizînd 30 milioane franci pentru finanțarea acțiunilor de combatere a poluării. În legătură cu pierderile înregistrate de proprietarii de hoteluri și restaurante din zonă, ca urmare a reducerii numărului de turiști, se precizează că încasările realizate în perioada de după naufragiul lui „Amoco Cadiz" au fost cu 40–70 la sută mai mici decît de obicei.

Refuz

Generalului Hendrik Van Den Bergh, șef al poliției secrete sud-africane, i-a fost refuzată o viză de intrare în S.U.A. Ziarul de limbă Afrikaans, „Rapport" din Johanesburg, anunță că generalul nu se va putea duce în S.U.A. pentru a efectua o anchetă ordonată de premierul Vorster.

Desemnare

Șeful guvernului brazilian, generalul Ernesto Geisel, l-a numit pe generalul Octavio de Madeiros în funcția de șef al serviciilor de informații braziliene (S.N.I.), în locul generalului Baptista de Figueiredo, viitorul președinte al Braziliei. Figueiredo a fost desemnat de generalul Geisel succesor la președinția țării, fiind, pînă la ora actuală, unicul candidat la alegerile parțiale din noiembrie.

Voce

Cu ocazia aniversării a 150 de ani de la nașterea lui Lev Tolstoi, Casa de discuri „Melodia" din Moscova a imprimat discuri cu vocea scriitorului. Ele conțin povestiri, articole, scrisori citite chiar de Tolstoi. De asemenea, aceeași casă de discuri va imprima pe disc integral spectacolul „Ana Karenina" interpretat de actorii Teatrului Mare Academic din Moscova.

Concluzie. *La recenta reuniune O.E.C.D. la nivel ministerial — de la stînga la dreapta : baronul Otto Lambsdorf, ministrul vest-german al economiei, N. Ushiba, ministrul relațiilor externe al Japoniei, K. Myazawa ministrul planificării economice al Japoniei și secretarul general al O.E.C.D., Van Lennep — participanții au subliniat : „Dacă nu vom reuși să relansăm economia occidentală, șomajul va ajunge la 17,5 milioane pe ansamblul celor 25 de țări membre ale O.E.C.D."*

Meci. *În avanpremieră la „El Mundial" acești jucători kenyeni au ales elefanții ca parteneri ai unui meci de fotbal. Amical, amical, dar s-a jucat cu mare elan. Cel puțin așa reiese din fotografie*

Pasager. *Directorul general al companiei „Air France" (stînga) și comandantul de bord al unui „Concorde" (dreapta) salută pe cel de al 100 000 pasager al supersonicului comercial. Este Wilter Lang, directorul unei întreprinderi vest-germane*

Rubrică realizată de Dumitru Constantin

„Comuniştii în Europa occidentală de astăzi"

Din cuvîntarea lui Enrico Berlinguer la mitingul de la Barcelona

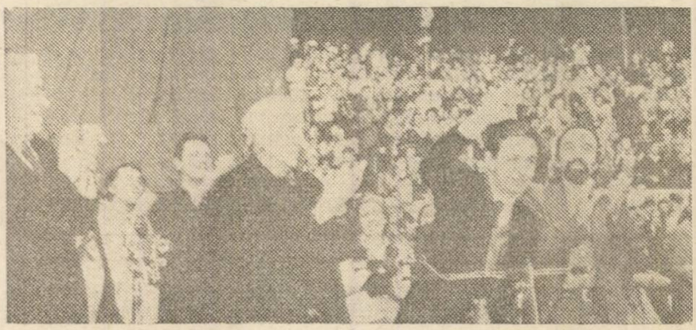

La întîlnirea de la Barcelona au fost prezenţi (în imagine, de la stînga): Santiago Carrillo, secretar general al P. C. din Spania, Dolores Ibarurri, preşedinte, Enrico Berlinguer, secretar general al P.C.I., şi Antonio Gutierrez Diaz, secretar al P.S.U. din Catalonia

Este binecunoscut faptul — a spus tovarăşul *Berlinguer* — că, la Barcelona, trăieşte şi munceşte o puternică şi combativă clasă muncitoare, că, în această regiune, partidul comuniştilor — Partidul socialist unificat din Catalonia — este principalul partid. Secretarul general al P.C.I. a amintit, apoi, manifestaţia care, în iulie 1975, s-a desfăşurat în Italia, la Livorno, în prezenţa tovarăşului Santiago Carrillo. O manifestaţie care a constituit consfinţirea populară şi de masă nu numai a unor raporturi reînnoite de solidaritate şi frăţie între comuniştii din Spania şi din Italia, dar şi a unei viziuni, sub multe aspecte, convergentă şi comună în ce priveşte problemele democraţiei, socialismului şi păcii în cele două ţări ale noastre şi în toată Europa occidentală. Cei trei ani care au trecut de atunci au fost marcaţi de evenimente de mare importanţă. Este adevărat că au existat şi există şi astăzi fenomene negative şi îngrijorătoare în diferite ţări vest-europene, dar s-au manifestat şi se manifestă şi — în Occidentul european — evenimente cu o uriaşă valoare pozitivă pentru cauza păcii, dezvoltării democratice şi înaintării mişcării claselor muncitoare. Între acestea, iese în evidenţă, prin valoarea sa istorică, încheierea îndelungatei şi întunecatei perioade a dictaturii fasciste în Spania, obiectiv urmărit cu tenacitate de poporul vostru şi, în primul rînd, de comunişti, şi dorit de democraţii şi antifasciştii din întreaga Europă şi din lume. Astfel s-a deschis, şi în Spania, o eră în care e posibil să se realizeze noi şi mai ample evoluţii pe terenul democraţiei şi reînnoirii societăţii în sensul dreptăţii şi progresului cetăţenesc. Hotărîtor şi crescînd în această operă este rolul Partidului Comunist din Spania, în această operă a cărei edificare este îngreunată de multe obstacole, dar care, totuşi, merge înainte.

În această perioadă, şi în alte ţări vest-europene s-au dezvoltat puternice bătălii muncitoreşti şi populare, care au exprimat voinţa puternică de schimbări sociale şi politice ce însufleţeşte mari mase de oameni ai muncii, tineri, femei.

Şi în Italia, situaţia, comparativ cu 1975, prezintă semnificative schimbări politice. Comuniştii au cucerit noi poziţii importante de guvernare în administraţiile comunelor, provinciilor şi regiunilor. Iar ponderea lor politică, la scară naţională, a crescut atît de mult, încît partidul nostru, deşi nu este încă prezent în guvernul central, face parte dintr-o nouă majoritate parlamentară care cuprinde P.D.C., P.S.I., P.S.D.I. şi P.R.I. Este vorba de un fapt important, care are loc după 30 de ani de preconceputâ excludere ideologică a comuniştilor şi care constituie, totodată, un punct avansat în ce priveşte locul partidelor comuniste în panorama politică a Europei occidentale.

Nu întîmplător, grupurile conservatoare şi forţele reacţionare interne şi internaţionale şi nu întîmplător anticomuniştii de toate soiurile, inclusiv cei care uzurpă şi pătează cu noroi roşul de pe însemnele noastre, atacă cu îndîrjire şi recurg la orice mijloace — de la manevrele economice şi politice, la calomniile cele mai infame şi pînă la terorism —, încercînd să anuleze rolul nou dobîndit de P.C.I. în viaţa politică naţională şi să distrugă unitatea forţelor populare şi democratice. Dar în acelaşi timp, puternice sînt forţele care se opun tuturor acestor manevre conservatoare şi răsturnării antidemocratice. S-a putut constata aceasta şi cu prilejul îngrozitoarelor evenimente ale răpirii şi asasinării barbare a lui Aldo Moro. Clasa muncitoare şi masele muncitoare şi-au dat seama, imediat, că un atac atît de grav la adresa instituţiilor republicane şi a noii unităţi a forţelor democrate realizate în Parlament era, în primul rînd, un atac îndreptat împotriva cuceririlor şi aspiraţiilor lor. De aceea, masele muncitoare au sprijinit şi au încurajat, prin coeziunea şi amploarea manifestaţiilor lor, refuzul net al autorităţilor publice în faţa oricărui şantaj şi oricărui compromis. Partidul nostru a fost cel mai consecvent susţinător al acestei linii de fermitate democratică, fiind conştient că orice cedare ar fi împins Republica Italiană pe o pantă distrugătoare.

Comuniştii italieni se află în prima linie şi în dificilele lupte pentru muncă, pentru relansarea producţiei, pentru a se pune capăt dezordinii pe care criza economică şi socială în curs şi anii îndelungaţi de proastă guvernare a democraţiei creştine au creat-o în finanţele publice, administraţie şi întreprinderile statului, în şcoală, în serviciile de utilitate publică. Noi, comuniştii italieni, ştim că ponderea politică atît de mare pe care am atins-o ne impune sarcini de o deosebită răspundere în opera de salvare şi însănătoşire a economiei şi statului şi, totodată, ne cere să îndreptăţim încrederea şi speranţele pe care şi le pun în noi forţele muncitoreşti, oamenii muncii, tineretul, care reclamă şi au nevoie vitală de transformări profunde în aşezarea societăţii.

Lupta între forţele conservatoare şi ale reacţiunii şi forţele democraţiei şi reînnoirii — a spus secretarul general al P.C.I. — este o luptă care atinge, în Italia, un punct de maximă acuitate. Dar, de asemenea, este pe punctul să ajungă la o fază critică întreaga situaţie politică şi economică din Europa.

Aşa se întîmplă în problema păcii, întrucît — după marele eveniment pozitiv al Conferinţei de la Helsinki —, destinderea a întîmpinat dificultăţi şi a bătut pasul pe loc, şi încă nu s-a realizat nici un progres în domeniul hotărîtor al reducerii armamentelor. Pe acest front, se cere a fi spus că nu trebuie lăsat totul în seama diplomaţilor şi că trebuie amplificată şi intensificată iniţiativa marilor mase populare din toate ţările, inclusiv ale bazinului Mediteranei.

Aşa stau lucrurile şi în ce priveşte perspectivele economice, sociale şi politice. Îndeosebi cînd privim zona vest-europeană, constatăm că devin tot mai grave şi mai acute semnele unei crize căreia, acum, nu-i scapă nici un domeniu al vieţii sociale şi civile. În ultimă analiză, profunzimea şi amploarea acestei crize evidenţiază declinul istoric al vechilor grupuri dominante. Aceasta nu înseamnă, cred eu, că este gata să se producă criza finală a capitalismului. Vechile clase dominante sînt încă puternice, în sensul că încă sînt capabile de acţiuni agresive, periculoase şi de manevre politice şi operaţiuni economice menite să menţină poziţiile de putere şi privilegiile lor.

Dar, de fapt, ele nu mai sînt în stare să desfăşoare un rol conducător real, să asigure un viitor Europei occidentale. Îndeosebi, ele nu mai pot să asigure o dezvoltare economică de durată. Fiecare ţară, în proporţii diferite, este strînsă în cleşte, pe de o parte, de încetinirea şi scăderea producţiei, iar, pe de alta, de inflaţie. În multe cazuri, cele două fenomene merg mînă în mînă — fapt care dublează efectele negative atît în ce priveşte angajarea oamenilor muncii, cît şi puterea de cumpărare a salariilor şi retribuţiilor celor mai mici. Una dintre consecinţele cele mai alarmante este că, în întreaga Europă occidentală, creşte neîncetat numărul tinerilor — băieţi şi fete — care nu găsesc de lucru.

Dar efectele negative ale crizei nu se manifestă numai în domeniul economic. Semne de descompunere şi dezordine se manifestă în toate sectoarele vieţii sociale şi civile, ducînd la tentative de limitare a vieţii democratice, la tendinţe iraţionale, la o decădere şi eroziune a unor principii morale şi de solidaritate. În această situaţie, ating proporţii tot mai alarmante criminalitatea, violenţa, folosirea drogurilor.

Misiunea istorică a mişcării muncitoreşti — devenită obligatorie în condiţiile crizei generale care cuprinde Europa occidentală — este de a accelera, a organiza şi a fi conducătoarea unei tendinţe politice contrare celei care împinge spre involuţie şi decădere, de a lupta pentru salvgardarea cuceririlor cetăţeneşti, democratice, de cultură, care aparţin patrimoniului european, şi de a oferi fiecăruia dintre popoarele noastre şi întregii Europe occidentale perspectiva unei societăţi noi, mai juste, mai umane, mai libere, mai ordonate.

În vremurile în care trăim, necesitatea unor transformări care să aibă aceste caracteristici nu este exprimată numai de comunişti. Ne dăm seama, cu fiecare zi, că ea vine şi din alte sectoare ale societăţii, de la pături largi de ţărani şi pături mijlocii de la oraşe, de la intelectualii democraţi, dar, mai ales, din partea unor mase mari de tineret şi femei. Această necesitate se afirmă şi în cadrul unor curente politice şi ideologice diferite de al nostru. Îndeosebi,

atît noi în Italia, cît şi voi în Catalonia şi în întreaga Spanie, ne dăm seama de forţa cu care se exprimă această aspiraţie spre o societate nouă, cu motivările ei specifice, în rîndurile mişcărilor de inspiraţie creştină. De aici, noi desprindem convingerea şi avem confirmarea că există mari posibilităţi de înţelegere reciprocă, de convergenţă şi colaborare cu aceste mişcări. Este foarte semnificativ că, în chiar rîndurile partidelor social-democrate din multe ţări vest-europene, se manifestă fermenţi şi poziţii care tind să depăşească limitele clasice ale social-democraţiilor şi astfel pun în discuţie înseşi bazele regimului capitalist.

Deci, realitatea de ansamblu a Europei contemporane este, într-adevăr, o realitate în care sînt prezente grave ameninţări, dar, în ea, există şi forţe, mişcări, energii care dovedesc necesitatea şi posibilitatea trecerii la construirea unei societăţi superioare celei capitaliste, pe căi originale, care să corespundă specificităţilor istoriei, experienţelor trăite şi condiţiilor actuale ale fiecărei ţări şi ale întregii Europe occidentale ; aceasta — pe un drum care să realizeze întîlnirea dintre forţe diferite pentru realizarea unei colaborări care să beneficieze de aportul autonom şi specific al fiecăreia dintre ele.

Iată rădăcinile şi cauzele obiective din care decurg concepţia despre o cale democratică spre socialism şi concepţia despre o societate socialistă care să salvgardeze şi să dezvolte toate libertăţile, care să respecte activitatea autonomă a unei pluralităţi de partide, asociaţii, instituţii sociale, culturale şi religioase, astfel încît să permită cea mai amplă dialectică democratică ; aceasta comportă şi posibilitatea ca, la conducerea ţării, să se succeadă majorităţi şi guverne diferite, pe baza principiului suveranităţii sufragiului popular.

O asemenea concepţie a caracteristicii care o fac de neconfundat şi diferită de aceea a unor partide şi mişcări care au înfăptuit deja experienţe de tip socialist. Iată de ce spunem că noi nu avem modele de imitat şi că, de aceea, este deplină nu numai independenţa noastră, dar şi libertatea noastră de judecată în ce priveşte experienţele iniţiate în condiţii istorice, politice şi culturale diferite.

Aceste principii şi orientări constituie o caracteristică din care am constatat împreună că se inspiră cele două partide ale noastre. Ele stau la baza documentului elaborat la Livorno, acum trei ani, şi au fost subliniate şi confirmate şi în declaraţia semnată la Madrid, în martie anul trecut, de tovarăşii Carrillo, Marchais şi de mine. Tocmai în aceste principii şi orientări se exprimă acea mişcare şi acel angajament unitar de luptă numit „eurocomunism".

Calea pe care am ales-o nu este netedă şi lină, nu numai pentru că este neexplorată, dar şi pentru că suscită reacţia duşmanului şi este expusă riscului deformărilor şi neîncrederii. Dar şi aceste piedici şi dificultăţi dovedesc marile posibilităţi pe care le prezintă opţiunea noastră, care nu este tactică, ci de fond, deoarece ne este dictată de însăşi dezvoltarea procesului istoric — vest-european şi mondial.

Opţiunea noastră este de clasă şi în acelaşi timp democratică, este naţională şi, totodată, internaţionalistă. Ţinta spre care tindem este de a transforma societăţile noastre naţionale şi, în acelaşi timp, de a face astfel ca întreaga mişcare muncitorească din Europa occidentală, aliată cu alte forţe democratice şi iubitoare de progres, să-şi asume un rol de prim plan pentru salvarea, reînnoirea şi unificarea Europei şi pentru a contribui, cu toată forţa, combativitatea şi inteligenţa ei, la mişcarea generală a popoarelor de pe toate continentele, pentru pace, independenţă, progres civil, pentru o mai înaltă solidaritate şi unitate a întregii omeniri.

(Din **L'Unità**)

ORIENTUL MIJLOCIU

După retragerea israeliană din sudul Libanului

La o săptămînă de la retragerea ultimilor militari israelieni din sudul Libanului — ocupat în urma operaţiunilor de anvergură, efectuate de armata israeliană în perioada 15—21 martie —, situaţia pe teren încă era confuză, Forţa interimară a Naţiunilor Unite nereuşind să preia controlul tuturor punctelor strategice evacuate.

FINUL dispune acum în Liban de aproape 6 000 de oameni proveniţi din 9 ţări (Franţa, Senegal, Norvegia, Iran, Nigeria, Nepal, Irlanda, Fidji, Canada), reprezentînd efectivul complet fixat prin ultima hotărîre a Consiliului de Securitate, ceea ce, în mod normal, i-ar permite să îndeplinească, în condiţii eficiente, misiunea încredinţată de înaltul organism internaţional. Dar dificultăţile întîmpinate de forţele O.N.U., încă de la începutul instalării lor în sudul Libanului, n-au luat sfîrşit nici după evacuarea trupelor israeliene.

Dacă încordarea dintre FINUL şi unele elemente armate palestiniene s-a diminuat pînă aproape de dispariţie, datorită intervenţiei conducerii Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei, trupele O.N.U. sînt confruntate, în momentul de faţă, cu intransigenţa miliţiilor conservatoare, cărora israelienii le-au predat, în momentul retragerii, majoritatea poziţiilor-cheie, situate, aproape toate, de-a lungul fişiei de frontieră, lungă de 80 km. Ele s-au bucurat continuu de sprijinul logistic al Israelului şi în unele cazuri de susţinerea artileriei grele, cu tragere lungă, de peste frontieră. Forţele conservatoare din sudul Libanului s-au aflat, în toată această perioadă, sub comanda maiorilor Saad Haddad şi Sami Chidiak, ofiţeri ai armatei regulate libaneze. Împreună cu miliţiile conservatoare (1 700 de oameni) şi cu alte elemente armate, forţele de sub comanda celor doi maiori se ridicau la aproximativ 4 000 de luptători, dispunînd, conform aprecierilor observatorilor de la Beirut, de 10 tancuri, 18 piese de artilerie grea şi un număr considerabil de transportoare blindate.

Miliţiile conservatoare, din cele trei enclave de la graniţă, s-au opus, de la început, pătrunderii trupelor O.N.U. în zonele acestora, iar, în momentul retragerii israeliene, întregul control a trecut în mîinile lor. Ca urmare a convorbirilor purtate la Beirut de şeful forţelor O.N.U. din Orientul Mijlociu, generalul finlandez Siilasvuo şi de comandantul FINUL, generalul ghanez Erskine, guvernul libanez a ordonat maiorilor Haddad şi Chidiak ca, împreună cu soldaţii lor, să reintre în cazărmi, pentru a permite trupelor O.N.U. să-şi îndeplinească misiunea, pînă la reinstaurarea autorităţii centrale libaneze în sudul Libanului, dispoziţie care, pare-se, cei doi ofiţeri ar fi fost dispuşi s-o execute. Ştiri încă neconfirmate, sosite la închiderea ediţiei, relatează că miliţiile falangiste ar fi împiedicat aducerea la îndeplinire a ordinului guvernului de la Beirut, arestînd pe maiorii Haddad şi Chidiak, ocupînd cazărmile armatei libaneze din zonă şi capturînd armamentul greu.

Tensiunea care domneşte în momentul de faţă în regiunea de frontieră controlată de miliţiile falangiste are, fără îndoială, repercusiuni negative pentru normalizarea situaţiei din sudul Libanului şi restabilirea autorităţii centrale libaneze. După cum se ştie, guvernul de la Beirut hotărîse ca, într-un viitor apropiat, o brigadă de infanterie purtată (între 1 500—3 000 de oameni), a armatei libaneze în curs de

Un contingent de soldaţi nigerieni din cadrul FINUL debarcînd pe aeroportul internaţional din Beirut

refacere, să se deplaseze în sud pentru a reinstaura controlul Libanului asupra acestei părţi a teritoriului său. Între timp, forţele O.N.U. continuă să aibă probleme în relaţiilor lor cu miliţiile conservatoare care, pînă acum, nu le-au permis să intre înarmate în zonele aflate sub control propriu. În plus misiunile de patrulare în zonele ce le-au fost cedate de trupele israeliene în retragere se efectuează în condiţii anevoioase, nelipsite de primejdii şi datorită numărului mare de mine lăsate de israelieni. După cum declara purtătorul de cuvînt al FINUL, numai în perimetrul unei singure localităţi, Jouayya, au fost descoperite 4 000 de mine. Amplasate în formă de „cursă de şoareci", aceste mine nu pot fi dezamorsate decît cu mîna şi, între timp, sub ele s-au instalat scorpionii existenţi în regiune şi a căror înţepătură este mortală.

În ciuda situaţiei încă instabile, marea majoritate a celor 200 000 de locuitori, refugiaţi din sud în cursul invaziei israeliene s-au reîntors la casele lor, la plantaţiile de citrice, măslini, migdali, la cîmpurile de tutun, care au avut, cu toate, mult de suferit în timpul operaţiunilor militare. Ei speră că, odată cu retragerea israeliană şi îndeosebi după restabilirea administraţiei libaneze, în această zonă a ţării care suferă de mulţi ani din cauza insecurităţii, a repetatelor incidente, viaţa să se poată desfăşura normal.

Acest deziderat continuă să rămînă, însă, dependent de reglementarea globală a situaţiei din Orientul Mijlociu, de instaurarea unei păci juste, durabile, acceptată şi respectată de toate părţile angrenate în conflict. Or, din păcate, ultimele evoluţii din zonă nu se dovedesc prea încurajatoare, poziţia guvernului Begin rămînînd în continuare rigidă, neconstructivă, în ciuda criticilor, tot mai cuprinzătoare, din chiar interiorul Israelului. Un exemplu în această direcţie l-au constituit dezbaterile din cadrul guvernului şi parlamentului ce

au avut loc la 18 și respectiv 19 iunie, în legătură cu răspunsul israelian la întrebările oficiale ale Statelor Unite privind viitorul teritoriilor ocupate în urma războiului din 1967. După cum este știut, planul Begin în legătură cu aceste teritorii prevede ca, după încheierea unui tratat de pace, Cisiordania și Gaza să primească un statut de autonomie sub controlul Israelului, ceea ce, în practică, ar perpetua ocupația israeliană. Răspunsul preconizat de premierul Begin la întrebările Statelor Unite a suscitat vii discuții în cercurile politice israeliene, atît opoziția cît și unii componenți ai actualei coaliții guvernamentale exprimîndu-și îngrijorarea în legătură cu consecințele nefavorabile pe care le-ar avea pentru continuarea negocierilor de pace. Textul oficial al răspunsului aprobat duminică de cabinetul israelian este redactat, conform agenției „France Presse" în termenii următori : „1) Guvernul israelian consideră vitală continuarea procesului de pace. 2) Guvernul israelian acceptă ca, la cinci ani după aplicarea autonomiei administrative în teritoriile Iudeea și Samaria (Cisiordania) și Gaza — autonomie administrativă care va fi aplicată după stabilirea păcii —, natura relațiilor între părți va fi examinată și aplicată conform sugestiilor emise de fiecare din părți. 3) În vederea ajungerii la un acord , părțile vor negocia între ele, cu participarea reprezentanților rezidenților din Iudeea, Samaria și Gaza, aleși conform dispozițiilor prevăzute în statutul administrației autonome".

În cadrul ședinței guvernului au fost înregistrate cinci voturi împotriva răspunsului așa cum este el formulat (generalul Weizman și patru miniștri membri ai grupului „DASH"), iar în parlament, după dezbateri care au durat șase ore, din cei 106 deputați prezenți, 59 au votat pentru, 37 contra, iar 10 s-au abținut (dintre care 8 membri ai „DASH"). Generalul Weizman, ministrul apărării, care a părăsit hemiciclul Knessethului înainte de încheierea dezbaterilor, a declarat că, în urma neînțelegerii sale cu premierul Begin, privind răspunsul respectiv, nu va părăsi, totuși, guvernul, adăugînd, însă, pe un ton amar, că nu-i rămîne decît să „pregătească forțele israeliene pentru eventualitatea unui viitor război și că își spală de acum înainte mîinile în ceea ce privește negocierile de pace".

Primele comentarii internaționale, privind răspunsul israelian, subliniază inconsistența răspunsului israelian în perspectiva păcii, știut fiind că cealaltă parte din conflict n-ar putea accepta, în nici un caz, o astfel de propunere pentru rezolvarea problemei palestiniene. Radio Cairo considera „inacceptabil la fel pentru palestinieni, ca și pentru arabi și pentru opinia internațională" răspunsul israelian. Ministrul egiptean al afacerilor externe, Mohamed I. Kamel, declara imediat că răspunsul Israelului asupra viitorului Cisiordaniei și Gazei reflectă „încăpățînarea" și refuzul de a răspunde eforturilor de pace. Un purtător de cuvînt al Ministerului afacerilor externe al Marii Britanii menționa că răspunsul respectiv „nu pare să constituie propuneri pozitive pentru un viitor pe termen lung". Presa de limbă arabă din Ierusalim și notabilitățile din Cisiordania au primit, de asemenea, defavorabil răspunsul guvernului Begin. De exemplu, primarul orașului Naplouse spunea că „acestea sînt cuvinte urmate de alte cuvinte și care nu apropie pacea nici măcar cu un deget. Răspunsul guvernului israelian nu ține seama de fondul problemei nici din punct de vedere politic, nici umanitar. Planul autonomiei administrative este cu totul unilateral. El nu se bucură de acordul palestinienilor și nici al reprezentanților O.E.P."

Furtuna de proteste pe care a stîrnit-o, atît în interiorul Israelului cît și în exterior, ultima exprimare a poziției guvernului israelian, lipsa de elasticitate a acesteia în abordarea eficientă a situației din Orientul Mijlociu subliniază dificultățile ce se ivesc în complexitatea problemelor create de conflictul din această zonă. În aceste condiții, se evidențiază pregnant necesitatea de a se da dovadă de mai mult spirit realist, înțelegere și bunăvoință pentru a se înlătura spectrul unui nou război cu repercusiuni imprevizibile pentru soarta popoarelor regiunii, ca și pentru pace în general. Apare astfel cu atît mai clar că o reglementare pozitivă a voluminosului dosar, privind conflictul ce durează de trei decenii, în Orientul Mijlociu, nu poate surveni decît pornindu-se de la componentele de bază ale problemei : retragerea Israelului din teritoriile ocupate în 1967 ; asigurarea drepturilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv crearea unui stat propriu, independent ; garantarea securității tuturor statelor din zonă, a inviolabilității frontierelor lor. Alte soluții, așa cum a dovedit-o experiența de pînă acum ,nu își găsesc o exprimare valabilă care să alunge pericolele de război, să asigure pacea, să conducă la convietuire normală și bună înțelegere.

Crăciun Ionescu

BRUXELLES

Același guvern, aceeași politică...

Leo Tindemans a recurs la arma demisiei pentru a-și determina partenerii la concesii. La Palatul Regal, premierul a prezentat demisia guvernului său, iar după mai puțin de o săptămînă de criză, a retras-o...

16 ore de dezbateri aprinse au condus la demisie. 4 ore de deliberări mai calme, după un week-end meditativ, au permis reîmpăcarea. Premierul belgian Tindemans s-a reîntors la Palatul Regal pentru a comunica suveranului sfîrșitul unei crize care nu a durat nici măcar o săptămînă. Guvernul a rămas în funcțiune, fără nici o modificare.

Demisia fusese provocată de neînțelegerile din interiorul guvernului asupra „legii anticriză" — un document de proporții (peste 300 prevederi) a cărui elaborare s-a dovedit extrem de dificilă. Neînțelegerile provin din caracterul coaliției care guvernează la Bruxelles. Practic, 82,5 la sută din electorat este reprezentat în formațiunea ministerială : de la social-creștini la socialiști plus partidele lingvistice (Frontul francofonilor și Volksunie — de esență flamandă). Caracterul fragil al coaliției este subliniat de mai multe aspecte : fiecare din marile partide este divizat în două grupări care, deseori, acționează neconvergent — o grupare flamandă și alta valonă, cu conduceri separate, ceea ce duce, în unele cazuri, la predominanța factorului lingvistic asupra celui doctrinal ; în schimb, partidele mai mici — de emanație comunitară, adică cele ce se proclamă fie flamande, fie valone, cunosc diviziuni generate de tendințe politice divergente. Astfel, deși partidele care compun guvernul au obținut 82,5 la sută din voturi la ultimele alegeri (172 deputați din 212), coaliția este lipsită de soliditate. A dovedit-o confruntarea generată de „legea anticriză".

Belgia este o țară puternic afectată de instabilitatea economică din Occident. „Le Figaro" schița situația economică într-o formulă sumbră : „șomaj (printre cele mai masive din Europa), criză a siderurgiei, agitație socială, franc belgian discutabil". Deficitul bugetar a atins proporții îngrijorătoare, pentru 1979 fiind prevăzut un „gol" în vistierie de aproape 100 miliarde franci belgieni. Soluțiile prevăzute pornesc de la necesitatea austerității. Socialiștii preconizează „reforme de structură", iar partenerii lor se limitează la o prudentă „asanare bugetară". Conservatorii încearcă să impună poveri suplimentare celor ce muncesc. Socialiștii refuză o asemenea formulă și, totodată, respingideea unor „puteri depline" ale guvernului care să anuleze controlul parlamentar. Secretarul de stat la buget, social-creștinul Mark Eyskens este adeptul decretelor-legi adoptate fără consultarea parlamentului. În sfîrșit, partidele lingvistice revendică corelarea soluțiilor economice cu cele comunitare, prin grăbirea aplicării „pactului de la Egmont" care a preconizat reglementarea regionalizării.

Au fost suficiente patru zile pentru a depăși divergențe atît de serioase ? Comentatorii sînt sceptici. S-a ajuns, însă, la un compromis care nu schimbă esența lucrurilor. Probabil, bugetele sociale nu vor fi amputate, ci „se vor evita credite suplimentare", „puterile speciale" vor fi admise dar pe o perioadă limitată, textele privind regionalizarea vor fi aduse în fața parlamentului înainte de vacanță. Oricum, este limpede că nici unul din partide n-a dorit noi alegeri. Potrivit agenției „France Presse", partenerii guvernamentali au conștiința faptului că „sînt condamnați să se înțeleagă". Pînă cînd ?

Deocamdată, premierul a obținut ceea ce a dorit. Agitînd amenințarea demisiei, dramatizînd lucrurile, i-a făcut pe miniștrii săi și partidele lor să dea dovadă de maleabilitate și să accepte un compromis. „Manevra tactică" (cum o denumea „Le Monde") a reușit. Cel puțin pentru moment. Ceea ce nu exclude reapariția discordiei și chiar riscul unor noi alegeri

M. Ramură

O nouă imagine a Universului

– Descoperiri și ipoteze științifice –

4

Pentru ca o moleculă să se poată uni cu alta, este necesar ca legăturile dintre atomii lor să fie rupte ; numai în acest fel devin libere forțele de coeziune necesare pentru unirea moleculelor. Pentru această rupere este nevoie de energie. In gazul detonant, de pildă, – un amestec de molecule de hidrogen și oxigen – nu se petrece nimic la temperatura obișnuită. Dar, în momentul în care se introduce în el energie, sub formă de scîntei, legăturile dintre cei doi atomi ai moleculei de hidrogen și cei doi atomi ai moleculei de oxigen se desfac, astfel încît doi atomi H se pot uni cu un atom O, dînd naștere la H_2O, adică la apă. (In timpul acestui proces se eliberează o cantitate considerabilă de energie, care face ca și moleculele învecinate să se dezintegreze și să intre în reacție ; aceasta duce la o reacție accelerată explozivă).

■

In cazul moleculelor complicate, adaosul de căldură ridică probleme, cum s-ar întîmpla dacă am dori să realizăm unirea a două lanțuri parțiale de aminoacizi într-un singur lanț. Într-un asemenea caz, căldura rupe legăturile dintre atomi nu numai în locul în care dorim să obținem noua combinație. Din această cauză, în loc de un singur lanț, se obțin mai multe fragmente de lanț.

In asemenea cazuri, există soluția catalizatorilor. Aceștia sînt molecule care, datorită conformației lor geometrice, pot pătrunde, temporar, într-o altă moleculă, provocînd, în locul respectiv, o spărtură. Platina, spre exemplu, are acest efect în amestecul de hidrogen și oxigen. Dacă în gazul detonant se introduce pulbere de platină, atunci oxigenul și hidrogenul se combină și dau naștere la apă fără să mai fie nevoie de căldură. Platina, care a servit drept moașă la această naștere, nu suferă, în tot acest răstimp, nici un fel de modificări.

Cu cît moleculele pe care vrem să le combinăm sînt mai complicate, cu atît mai complicată trebuie să fie și structura catalizatorilor meniți să faciliteze combinația. Catalizatorii ce ajută procesele biochimice sînt părți componente ale proteinelor care sînt, ele însele, lungi lanțuri de molecule. Acestea sînt enzimele. Ele sînt produse în celulele vii, tot prin intermediul unor enzime, pe baza unor planuri de construcție care, la rîndul lor, sînt lungi lanțuri moleculare ale unui acid nucleic. Și aceste lanțuri se produc cu ajutorul enzimelor. Din acest motiv, nu este de mirare că foarte multe din produsele unei celule sînt enzimele. Acestea există în mii de tipuri diferite și sînt instrumente extrem de specializate pentru construcția și eliminarea a mii de tipuri diverse de lanțuri moleculare.

In perioada timpurie a existenței Pămîntului nu existau, însă, celule – nici măcar enzime. Ca urmare, trebuie să ne imaginăm un alt mecanism care să fi putut să determine crearea de lanțuri compuse din aminoacizi și nucleotizi, fără ajutorul enzimelor și fără un plan genetic de construcție.

Într-adevăr, experiențele de laborator ale biochimistului american S. W. Fox au arătat că, de pildă, aminoacizii se pot combina în mici lanțuri, prin încălzirea lor în stare uscată sau în soluție de apă cu ajutorul amoniacului sau al acidului cianhidric – simulîndu-se, deci, condițiile existente în perioada de început a Pămîntului. Se spune că, în acest mod, s-ar fi obținut în laborator și mici lanțuri de nucleotizi, deși unii specialiști se îndoiesc de aceasta.

O altă posibilitate fusese arătată, cu cîțiva ani în urmă, de chimistul britanic J. D. Bernal : solul Pămîntului timpuriu conținea, ca și astăzi, multă argilă – era de părere el –, iar argilele pot determina o înlănțuire a moleculelor („polimerizare"), deoarece ele demontează grupurile atomice compuse din oxigen și hidrogen (grupurile OH), situate în locurile posibile de îmbinare a „zalelor" lanțului molecular.

■

Cu cîteva săptămîni în urmă, Institutul de cercetări „Anas" al NASA a publicat o confirmare a acestei ipoteze. Biochimistul american James Lawless și colegul său israelian Nissin Levis au simulat, într-un vas, condițiile existente pe Pămîntul timpuriu. Ei au introdus în el cantități suficiente de diverse argile și apă, în care fuseseră dizolvați aminoacizi, nucleotizi și material structurant pentru lanțuri moleculare. Au fost simulate și mareele, mișcîndu-se vasul în așa fel încît apa să spele, din cînd în cînd, bancurile de argilă. Căldura și o atmosferă similară celei de pe Pămîntul timpuriu asigurau condițiile exterioare arhaice. Succesul s-a înregistrat după cîteva săptămîni : treptat s-au constituit, cu de la sine putere, lanțuri de molecule. Ele erau mici, dar nici cercetătorii nu dispuneau de timpul pe care-l avusese la dispoziție Pămîntul, care-și putuse permite, timp de aproximativ un miliard de ani, acel joc, la sfîrșitul căruia dăduse naștere materialului constitutiv al vieții. În timpul acestor experiențe, argilele, în funcție de metalele pe care le conțineau, au atras anumiți aminoacizi pe care i-au unit în lanțuri, iar argila ce conținea zinc a extras din apă și a combinat în lanțuri chiar și nucleotizi.

Asemenea exigențe arată că, în lunga eră prebiologică, era perfect posibil ca lanțurile de

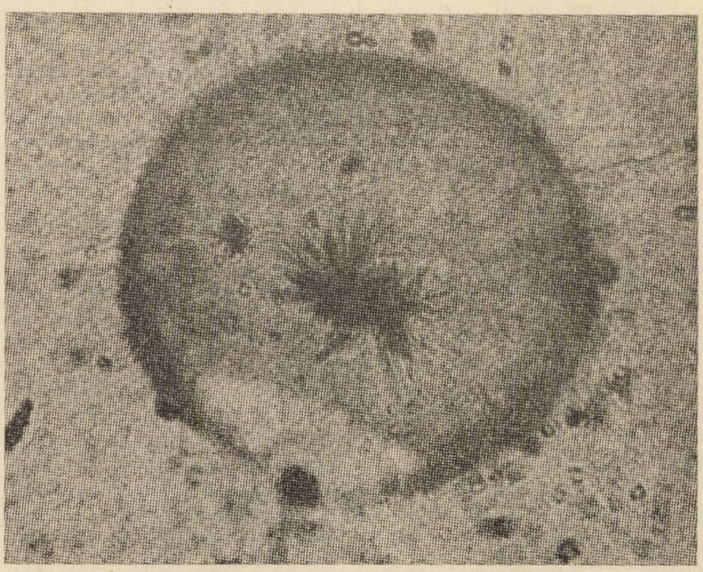

Fosila algei albastre-verzi, descoperită în sudul Canadei, are o vîrstă de cel puțin două miliarde de ani. Această celulă face parte dintre organismele cele mai vechi care erau apte să realizeze fotosinteza. Ele au început să alimenteze atmosfera terestră cu oxigen și au pus astfel bazele vieții animale

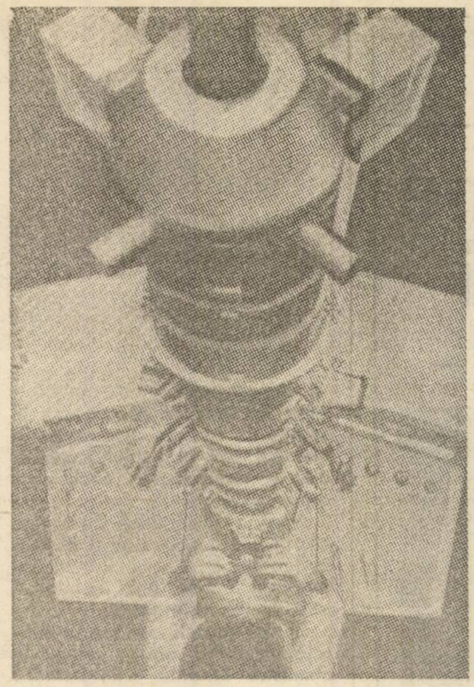

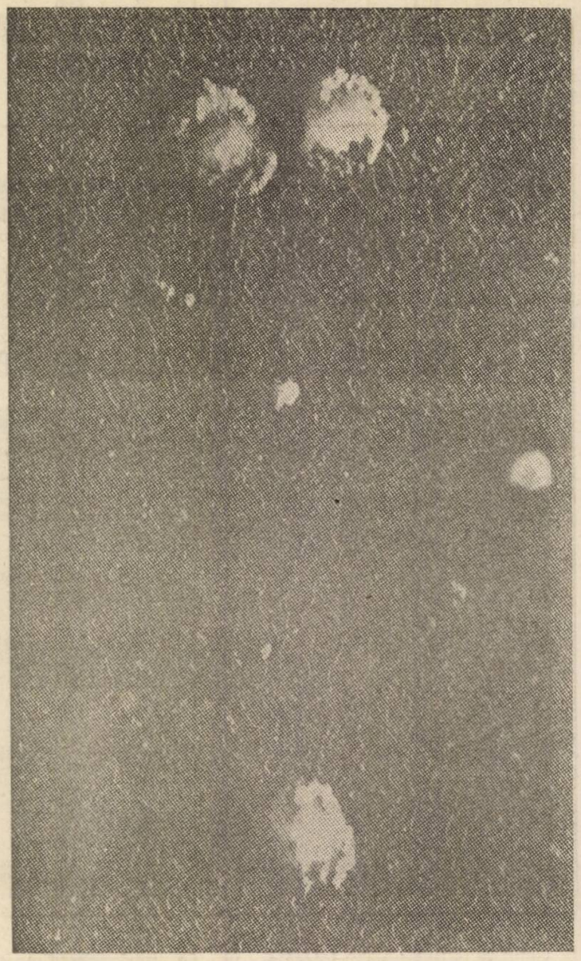

Cu ajutorul microscopului electronic (stînga) se pot vedea fibrele de acid nucleic din care sînt compuşi virusurile. În foto din dreapta se pot observa virusuri de variolă, măriţi de 95 000 de ori. Ei au fost trataţi cu o enzimă care a distrus parţial învelişul lor proteic. Pe fotografie se pot distinge lanţurile moleculare ale acidului dezoxiribonucleic. Fiecare virus al variolei conţine un lanţ de ADN de circa 80 microni

aminoacizi să se unească, formînd enzimele primitive ce au servit la constituirea unor lanţuri şi mai lungi, inclusiv ale elementelor componente ale acidului nucleic, care reglează procesul informaţional al vieţii.

Este probabil ca, în acest mod, să fi apărut şi apoi să fi dispărut din nou, la voia întîmplării, nenumărate materiale biochimice de construcţie. Dar, toate acestea nu erau încă viaţă. Căci ce este viaţa ?

Un sistem molecular este viu

- dacă este apt pentru metabolism. Adică, dacă poate intra într-o relaţie de interacţiune cu mediul înconjurător ;
- dacă se poate reproduce, adică, dacă poate produce propriile sale cópii şi
- dacă este apt de mutaţii, adică, dacă, în procesul de autoreproducere, nu produce totdeauna cópii exacte, ci, din cînd în cînd, şi cópii deviante, cu „erori" ce sînt transmise generaţiilor următoare.

Biologii se exprimă şi mai concis : un sistem este viu, dacă este capabil de evoluţie prin selecţie naturală. Selecţia naturală înseamnă supravieţuirea organismelor celor mai bine adaptate (Darwin : „survival of the fittest"). Prin urmare, ea poate avea loc, atunci cînd sistemul se înmulţeşte (reproducere), în aşa fel încît să dea naştere la cópii cu mici „erori" (mutaţii), dintre care se vor înmulţi numai acele cópii ce întîmpină cele mai mici dificultăţi de existenţă în mediul înconjurător nemijlocit.

Celula primitivă n-a fost un produs al hazardului

Darwin a arătat, iar biologii din vremurile noastre au demonstrat că dezvoltarea speciilor de pe Pămînt nu ar fi putut avea loc fără principiul selecţiei naturale. Acest principiu a fost ireversibil şi în primele momente ale apariţiei vieţii — în acel prim miliard de ani, la sfîrşitul căruia se constituie prima celulă, din care se trag, în ultimă analiză, toate fiinţele. Dar, şi această celulă primitivă era de o complexitate inimaginabilă, încît ea nu putea fi rezultatul unei combinări întîmplătoare a unor molecule. Ea poate fi concepută numai ca produsul unui lung proces de optimizare, în decursul căruia majoritatea tentativelor ce aveau loc în direcţia apariţiei vieţii au eşuat.

Nici schema fundamentală de funcţionare a vieţii, potrivit căreia toate procesele vitale se petrec în celulă, nu putea să apară deodată. Şi ea trebuie să se fi dezvoltat tot în cadrul unui proces de continuă perfecţionare.

Celula vie poate fi comparată cu un centru industrial. Conducerea — care îşi are sediul, de obicei, în nucleul celulei — se compune din unul sau mai multe lanţuri de nucleotizi : moleculele acidului nucleic. Aceste lanţuri sînt un fel de benzi scrise pe care este notat ce trebuie să fie produs în fiecare fabrică a celulei în parte. Alfabetul folosit pentru această scriere are patru litere — patru nucleotizi diferiţi. În acest limbaj sînt scrise dispoziţiile după care sînt produse, îndeosebi, enzimele şi o serie întreagă de alte molecule proteice. Dar, deoarece moleculele proteice sînt lanţuri de aminoacizi şi pentru că există douăzeci de aminoacizi diferiţi, o moleculă proteică poate fi comparată cu un cuvînt lung, scris într-un alfabet de douăzeci de litere. Trebuie să existe, deci, un lexicon cu ajutorul căruia instrucţiunile conducerii, adică ale moleculei de acid nucleic, să poată fi traduse în cuvintele — redactate în alfabetul cu 20 de litere — ale proteinelor. Acest lexicon le este cunoscut în întregime biochimiştilor. Este vorba de cadrul genetic, pe care l-au descifrat, în anii '60, americanii Marshall W. Nirenberg şi Har Gobin Khorana şi geneticianul german Heinrich Matthaei, după ce britanicul Francis Crick şi colegul său american James D. Watson descoperiseră „sulurile scrise" — structura moleculelor acidului nucleic, împletite în forma unui şurub dublu, şi care constituie purtătorii informaţiei genetice.

Codul genetic, care adaugă unei serii de trei nucleotizi un aminoacid, lasă, şi el, să se întrevadă cu claritate că el trebuie să fie rezultatul unei optimizări. Dar faptul cel mai uimitor este acela că toate fiinţele existente pe Pămînt funcţionează pe baza aceluiaşi cod genetic. Există numai acest cod, acelaşi pentru o infimă bacterie, ca şi pentru un arbore sequoia de 100 metri înălţime, pentru salată, ca şi pentru om, pentru peşti, ca şi pentru purici. Şi în fiecare celulă, indiferent cărui organism aparţine, funcţionează aceeaşi maşinărie pentru a traduce în faptă ordinele codificate în moleculele acidului nucleic — adică producerea diverselor substanţe.

Această unicitate se află în opoziţie flagrantă cu diversitatea naturii. Urmînd principiul lui Darwin, pe Pămînt s-au dezvoltat mai multe milioane de specii diverse. Cum se face, atunci, că acelaşi principiu a creat un singur cod genetic şi un singur mecanism de traducere ? Căci, acest cod genetic nu este singurul posibil. Se pot combina multe alte coduri, la fel de bune. Totuşi, natura nu a făcut decît această mică invenţie. De ce ?

Un răspuns la această întrebare, care, de la descoperirea lexiconului vieţii, îi neliniştea pe biologi şi biochimişti, a dat Manfred Eigen. Răspunsul este uluitor şi sună astfel : cu certitudine, codul genetic nu a fost dintotdeauna aşa cum îl cunoaştem şi, în nici un caz, nu a fost singurul pe care natura l-a încercat. Dimpotrivă, el este produsul optimizării unui întreg şir de încercări de codificare, impunîndu-se pe deplin în faţa tuturor celorlalte variante. Faptul că aceasta a putut avea loc se datorează unui principiu fundamental ce a acţionat în natură, pe lîngă cel al lui Darwin, în momentul cînd a apărut viaţa — principiul „hiperciclului".

Că supravieţuirea exemplarelor celor mai bine adaptate nu putea constitui un principiu suficient pentru acea primă fază a dezvoltării vieţii, reiese, cu necesitate, şi din alte considerente. Cu mult înainte de a fi apărut celula vie, trebuie să fi existat, prin gruparea întîmplătoare a unor molecule sub regia legilor naturii, unele sisteme primitive ce dispuneau de capacitatea de a se autoreproduce. Ele nu dispuneau de imensul inventar de enzime de care dispun celulele din vremea noastră — acest mare aparat care veghează ca procesul reproducerii să se desfăşoare cu cît mai puţine greşeli. Primele molecule ale vieţii au fost nevoite, dimpotrivă, să-şi rezolve problemele de reproducere cu instrumente foarte primitive. Trecerea de la materia fără viaţă la unităţi ce se pot autoreproduce ar fi, altfel, imposibil de imaginat.

(Va urma)

POSTA REDACȚIEI

Automobile sovietice

Virgil Calomfirescu, Arad. În anul 1977, în U.R.S.S. s-au produs 2 087 848 de automobile. Primele zece camioane de producție indigenă au fost fabricate la Moscova, în 1924. Cu aceasta a luat naștere industria sovietică a automobilelor. În anul 1970, ea a realizat ceva mai mult de 900 000 de autovehicule, iar, în prezent, producția a sporit de mai bine de două ori. Acest lucru a devenit posibil deoarece în ultimii zece ani s-au construit noi uzine mari, s-au reconstruit și s-au reînzestrat cu noi mijloace tehnice întreprinderile în funcțiune. Numai în cursul celui de-al nouălea cincinal (1971—1975) s-au construit 16 noi uzine și 600 de alte obiective industriale. Aceasta a permis ca acum, în cel de-al zecelea cincinal (1976—1980), să se afle pe benzile rulante circa 230 de noi modele și modele îmbunătățite de autocamioane (de la 0,4 la 40 tone), 60 de modele îmbunătățite de autoturisme, 36 de proiecte modificate de autobuze (cu o capacitate de la 10 la 110 persoane), 50 tipodimensiuni de remorci și semiremorci. Cea mai mare parte a utilajelor uzinelor sînt fabricate de regulă de întreprinderi sovietice, dar adesea se folosește și experiența străină. Așa de pildă, potrivit datelor ce ne-au fost puse la dispoziție de agenția sovietică de presă „Novosti", marea uzină de automobile de pe Volga s-a construit în baza unui acord cu concernul italian „Fiat", firma franceză „Renault" a ajutat la echiparea tehnologică a unui pavilion de producție de la Uzina de automobile „Comsomolul leninist" din Moscova. S-a colaborat pe scară largă cu firme străine și la construirea gigantului complex de uzine de pe Kama (KamAz).

Firește că și firme din alte țări folosesc procedee elaborate în U.R.S.S. Astfel, la construirea automobilului „Lada", conceput conform acordului pe baza automobilului „Fiat-124", a trebuit să se modifice substanțial construcția motorului. Mai tîrziu, numeroase concepții de construcție au fost folosite și de firma italiană.

Doru Vasilescu, Slatina. Nu au fost date publicității informații mai noi în problemele care vă interesează. Vom reveni.

Mateescu Virgil, Cluj-Napoca. Într-adevăr, pilotul american Robert Mucklestone din Seattle, în vîrstă de 49 de ani, a stabilit un nou record mondial, făcînd o călătorie în jurul lumii, cu un avion ușor, cu un singur motor, în 7 zile, 13 ore și 13 minute. Cu trei ani în urmă, el a stabilit primul său record de acest gen, care era de 12 zile, 3 ore și 30 de minute, dar în noiembrie 1977, Jack Rodd și Hal Benham din Colorado au făcut aceeași călătorie în 10 zile și 22 ore.

Traseul lui Mucklestone a fost următorul : el a zburat de la vest la est, plecînd din Seattle, cu escale la Winnipeg și Gander (Canada), Shannon (Irlanda), Roma (Italia), Teheran (Iran), Karachi (Pakistan), Colombo (Sri Lanka), Manila (Filipine), Insulele Saipan, Marshall, Honolulu (Havai), San Francisco și înapoi la Seattle.

Mihai Predescu, Alexandria. Producția de petrol a tuturor statelor africane s-a ridicat la 284,3 milioane tone în 1977—adică 9,4 la sută din producția mondială. Rezervele sînt evaluate la 7 742 milioane tone — 8,8 la sută din cele mondiale. Pe țări, situația este următoarea : Nigeria — producție 104,3 milioane tone ; rezerve 2 551 milioane tone ; Libia — producție 100,1 ; rezerve 3 411 ; Algeria — producție 53,5 ; rezerve — 900 ; Gabon — producție 11,2 ; rezerve — 280 ; Angola producție 5,8 ; Tunisia — producție 4 ; Congo — producție 2 ; Zair — producție 0,4.

Marian Grigorescu, Sibiu. 1. În legătură cu producția de uraniu a statelor africane, ziarul „Le Figaro" a publicat recent următoarele date : Africa de Sud : producție 1976 — 3 412 tone ; previziuni 1980 — 11 000 tone ; Gabon — producție 1976 : 800 tone, previziuni 1 980—1 980 tone ; Niger — producție 1976 : 1 460 tone ; previziuni 1 980 — 4 100 tone.

2. Dintre vulcanii africani activi sînt citați cel mai des Nyragongo (Zair, ultima erupție 1976), Camerun (ultima erupție 1922), Pico Volcano (Capul Verde, ultima erupție 1951).

Ion Nicolae, Cluj-Napoca. Cei patru vest-europeni care se pregătesc să zboare în spațiu sînt **(în fotografie,** de la dreapta spre stînga) : olandezul Wubbo Ockels (31 de ani), italianul Franco Malerba (36 de ani), elvețianul Claude Nicollier (33 de ani) și vest-germanul Ulf Merbold (36 de ani). Unul dintre ei va fi trimis în spațiu în decembrie 1980, urmînd a rămîne, timp de șapte zile, într-un laborator spațial orbitînd în jurul Terrei. Primele pregătiri au fost făcute cu ajutorul unui model al capsulei „Spacelab", laboratorul spațial vest-european, la construcția căruia participă 40 de firme și societăți din Europa occidentală. Astronauții urmează a se pregăti la Porz, unde se află Centrul de coordonare a primului zbor spațial vest-european cu un echipaj uman, apoi vor merge la NASA, în vederea unor probe medicale. Un grup de oameni de știință vest-europeni vor face ultima selecție, după ce candidații vor fi urmat cursuri de antrenament în diverse discipline. NASA, la rîndu-i, a prezentat recent în S.U.A. o nouă echipă de astronauți : 35 de selecționați dintr-un număr de 8 000 de candidați. Pentru prima dată au fost aleși trei oameni de culoare și șase femei. Unul dintre cei trei va fi antrenat ca pilot și va purta titlul oficial de astronaut.

Referendumuri italiene

Dan Cioroianu, București. Aveți dreptate să nu înțelegeți. Sistemul este considerat „misterios" chiar de italienii înșiși. Tradiția este însă respectată în cadrul tuturor referendumurilor ce au avut, pînă acum, loc în Italia. Astfel, pentru ca o lege să fie aprobată, persoana care votează trebuie să răspundă negativ și nu afirmativ, cum ar fi logic. Și aceasta pentru că, pe buletinul de vot, se află o întrebare, formulată astfel : „Vreți să fie abrogată legea"... Răspunsul, în cazul în care se dorește menținerea legii, este, așadar, „NU" : nu doresc să fie abrogată legea, deci, dar, doresc să fie menținută. Astfel s-au petrecut lucrurile și în cazul ultimelor două referendumuri italiene, unul — privind abrogarea „legii Reale" (ordinea publică), celălalt — abrogarea legii finanțării, de către stat, a partidelor. Presa italiană sublinia, după anunțarea rezultatului (legile au fost menținute datorită „NU"-ului electoratului), că acest sistem este defectuos, el neoglindind întotdeauna dorința reală a italienilor. Lucrurile sînt cu atît mai grave — scrie „Corriere della Sera" — cu cît Italia numără, potrivit statisticilor oficiale, 2,6 milioane analfabeți chemați, și ei, să se pronunțe asupra unor chestiuni vitale pentru națiune ; cum pot ei — se întreabă ziarul citat — să-și exercite în mod conștient dreptul și datoria de alegători ? De aceea, „Corriere della Sera" propune adoptarea sistemului simbolurilor, folosit în alegerile legislative. Este pentru a treia oară, în istoria Republicii Italiene, cînd au loc referendumuri : primul s-a desfășurat în 1946, cînd populația a trebuit să aleagă între monarhie și republică ; al doilea — la 12 mai 1974, cînd a votat pentru menținerea legii divorțului. Potrivit prevederilor constituționale, orice forță politică poate cere un referendum popular, cu condiția să adune, în favoarea acestei idei, minimum 500 000 de semnături. Protagonistul ultimelor două referendumuri de la 11 iunie a.c. a fost Partidul Radical Italian care, inițial, propusese opt referendumuri.

Ion Săndulescu, București. Vă mulțumim pentru observațiile trimise redacției. După cum ați putut constata, articolul despre imaginea Universului este reprodus din „Die Zeit" și nu realizat de unul din redactorii noștri.

POSTA REDACTIEI

B.I.R.D.

Tudor Voinea. Bucureşti. Iată cîteva amănunte în legătură cu problema care vă interesează. Banca internaţională pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare (BIRD — Banca Mondială) a elaborat un program de perspectivă privind sprijinirea eforturilor ţărilor în curs de dezvoltare pentru prospectarea şi exploatarea rezervelor petroliere naţionale. După cercetări intense, experţii BIRD au ajuns la concluzia că aprecierile privind absenţa zăcămintelor de ţiţei şi gaze naturale în numeroase ţări în curs de dezvoltare sînt inexacte. Dimpotrivă, rezultatele prospecţiunilor indică existenţa unor depozite de hidrocarburi de două-trei ori mai mari decît zăcămintele descoperite pînă în ultima perioadă, fiind suficiente cel puţin pentru acoperirea nevoilor naţionale. Programul de împrumuturi şi asistenţă tehnică pregătit de BIRD — de care va beneficia un număr de 50 ţări în curs de dezvoltare ce importă, în prezent, 80 la sută din necesarul lor de petrol — va necesita fonduri de aproximativ o jumătate miliard de dolari anual. Pînă acum, o singură ţară a beneficiat, în acest scop, de sprijinul Băncii Mondiale — India, care a primit un împrumut de 150 milioane dolari. Au loc, în prezent, tratative în vederea furnizării de asistenţă şi altor ţări, ca Bangladesh, Pakistan, Tailanda, Siria, Tunisia, Egipt, Zair, Ciad, Columbia şi Bolivia.

Adrian Constantinescu, Suceava. Vă amintim că între 11—13 aprilie 1976 a avut loc prima sesiune plenară a Adunării reprezentanţilor poporului din Kampuchia. Cu acest prilej, au fost analizate rezultatele alegerilor generale din 20 martie 1976 — primele alegeri generale de după eliberarea întregii ţări în aprilie 1975 ; a fost stabilită organizarea Adunării ; au fost examinate şi acceptate decizia de retragere din funcţiile sale a fostului şef al statului, prinţul Norodom Sianuk, şi demisia Guvernului Regal de Uniune Naţională (GRUNC) care a considerat ca îndeplinite sarcinile propuse la crearea sa. Totodată, Adunarea reprezentanţilor poporului a desemnat noul organ de conducere în stat — Prezidiul de Stat, în frunte cu preşedintele Khieu Samphan, şi noul guvern, a cărui conducere a fost încredinţată lui Pol Pot, secretarul C.C. al Partidului Comunist din Kampuchia.

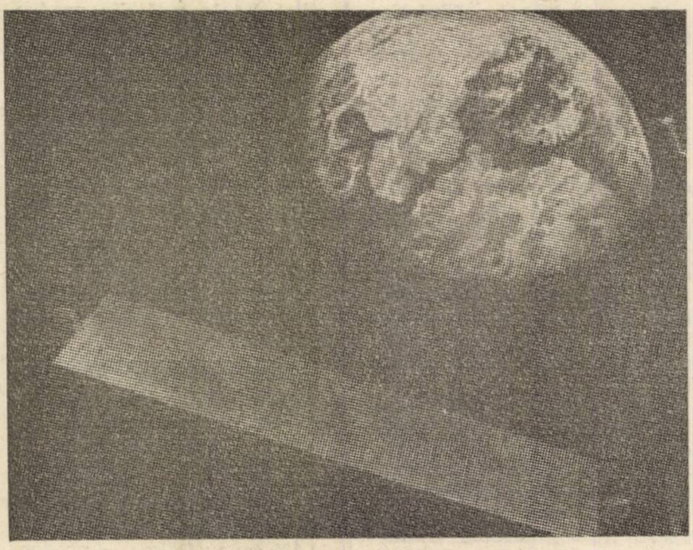

Centrale electrice solare orbitale

Costescu Grigore, Bucureşti. Există şi asemenea proiecte. Primele staţii cosmice şi spaţiale sovietice şi americane dovedesc posibilitatea unor asemenea centrale electrice solare orbitale. Tehnologia actuală permite construirea lor, rămînînd să fie rezolvate problemele reducerii preţului de cost al energiei astfel obţinute. Potrivit unui proiect al companiei aerospaţiale americane „Boeing", cu ajutorul navetei spaţiale care va fi utilizată în primii ani ai deceniului viitor, va putea fi construită o astfel de centrală, pe o orbită terestră, la altitudinea de aproximativ 36 000 metri. Centrala se va afla într-o poziţie aparent geostaţionară, perioada de rotaţie a ei coincizînd cu cea a Pămîntului, ca şi în cazul sateliţilor geostaţionari de telecomunicaţii. Partea principală a centralei va consta dintr-un panou uriaş de celule fotovoltaice (conform **imaginii**) care vor transforma direct energia solară în energie electrică, cu un randament de aproximativ 85 la sută. Energia electrică astfel obţinută va fi transmisă pe Pămînt prin microunde radio, dispozitivele de emisie a acesteia fiind montate la cele două extremităţi ale panoului solar dreptunghiular. Este vorba de acelaşi principiu utilizat în cuptoare, inclusiv cele de bucătărie, cu microunde. Întrucît, microundele nu sînt transmise pe Pămînt ca o rază unică, aşa cum se întîmplă în cazul razei laser, ci ele vor fi concentrate într-un fascicul mai larg, elipsoidal, zona terestră de recepţie va fi acoperită de un sistem de antene. Energia electrică astfel obţinută va fi introdusă în sistemul energetic naţional. În prezent, problema cea mai dificilă este cea a costului unei astfel de centrale electrice solare orbitale. Metrul pătrat de celule fotovoltaice costă cîteva mii de dolari, iar întregul panou ar urma să aibă suprafaţa totală de 45 mile pătrate. Se iau în considerare acum posibilităţile de reducere a preţului de cost al celulelor fotovoltaice prin utilizarea unor semiconductori de sticlă, mai ieftini. Aceste staţii spaţiale, care vor utiliza energia solară, vor deveni adevărate uzine orbitale. Evident, pentru viitor, savanţii au în vedere amenajarea unor veritabile insule spaţiale, care să asigure în mare parte energia necesară omenirii şi să constituie adevărate centre industriale, plasate în spaţiu.

Heyerdahl şi războaiele

Vlad Cegăneanu, Ploieşti. Anul acesta, Premiul internaţional Pahlavi pentru mediul înconjurător a revenit antropologului-explorator Thor Heyerdahl (Norvegia) şi ecologului Mohamed Kassas de la Universitatea din Cairo (Egipt). Într-un recent interviu, Thor Heyerdahl a afirmat : „Departe de a fi obstacole de netrecut, marile oceane au facilitat expansiunea civilizaţiilor de la un capăt la altul a lumii". Remarca lui Heyerdahl nu este speculativă. În 1969 şi 1970, el a condus două ambarcaţiuni din trestie — Ra I şi R II — de pe coasta atlantică a Marocului spre Barbados, ţel atins în timpul celei de a doua incursiuni. Celebra sa călătorie de traversare a Pacificului, din Peru în Polinezia, la bordul unui vas din lemn de bambus, a fost destinată demonstrării faptului că aşa-numitele popoare „primitive" ar fi putut face această traversare.

Despre călătoria sa de 132 de zile, întreprinsă la bordul navei — de asemenea, din trestie — Tigris —, din Irak în Valea Indusului, în Pakistan şi Djibouti, pe Marea Roşie, Heyerdahl intenţionează să scrie o carte pe care o va publica în 1979. „Tovarăşii mei şi cu mine am trăit, luni de zile, în condiţii asemănătoare anului 3 000 î.e.n. Cînd am revenit la secolul al XX-lea, adică 5 000 de ani mai tîrziu, la intrarea în Marea Roşie, civilizaţia ni s-a părut că nu este altceva decît război, foamete, inflaţie şi mizerie. Eram înconjuraţi de nave de război şi avioane militare. Mi-a fost ruşine că aparţin unei lumi dezvoltate, furnizoare de arme ţărilor în curs de dezvoltare. Cu toată dragostea mea pentru «Tigris», am decis să-l ard în semn de protest faţă de furnizările de arme — act nedemn de o umanitate în pragul celui de al treilea mileniu al erei noastre. Situaţia din regiunea Mării Roşii şi din Cornul Africii mi-a apărut atît de şocantă, încît am vrut să fac ceva pentru a trezi conştiinţa unor oameni care au devenit blazaţi în faţa războaielor petrecute în alte locuri decît ale lor. Aceste războaie nu sînt numai titluri de ziar".

Vasile Matrozescu, Tulcea. Un bilanţ publicat de revista franceză „Armées d'aujourd'hui" relevă că peste 800 de submarine sînt în „serviciu" în lume. Dintre acestea, 278 funcţionează cu propulsie nucleară. Submarine nucleare posedă doar patru state : S.U.A., Franţa, Anglia şi U.R.S.S. Submarine „clasice" se află în dotarea a numeroase alte state, printre care R.F.G., Italia, Japonia, Argentina, India, Africa de Sud etc.

LUMEA

Redacţia şi administraţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internaţional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviţei nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, Bucureşti.

C.P.C.S.

ASIGURAREA COMPLEXĂ
A GOSPODĂRIEI DUMNEAVOASTRĂ

Pentru a înlesni înlăturarea urmărilor financiare ale unor evenimente neprevăzute ce se pot întîmpla într-o gospodărie și care pot provoca pagube materiale, accidentarea unor persoane etc., ADAS a pus la dispoziția cetățenilor o formă de asigurare convenabilă și eficientă : „ASIGURAREA FACULTATIVĂ COMPLEXĂ A GOSPODĂRIILOR".

Aceasta este o asigurare combinată, în același contract fiind cuprinse trei feluri de asigurări :

- **asigurarea bunurilor din gospodărie ;**
- **asigurarea de accidente produse la domiciliul asiguratului ;**
- **asigurarea de răspundere civilă legală.**

1. ASIGURAREA BUNURILOR DIN GOSPODĂRIE

În această asigurare sînt cuprinse aproape toate bunurile existente într-o gospodărie : mobilier, obiecte casnice, îmbrăcăminte, covoare, aparate de radio, televizoare, mașini de cusut, frigidere, sobe de orice fel, produse agricole, viticole, pomicole, produse animaliere și alimente, combustibil, materiale de construcții și multe altele.

Sînt cuprinse în asigurare — pentru 20% din suma asigurată specificată în contract — și bunurile asigurabile luate oriunde în afara domiciliului, în aceeași sau în altă localitate.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri în cazurile de deteriorare sau distrugere a bunurilor asigurate, provocate de o multitudine de riscuri ca, de exemplu : incendiu, trăznet, explozie, ploaie torențială, inundație, grindină, furtună, prăbușire sau alunecare de teren, greutatea stratului de zăpadă sau de gheață, avarii accidentale produse la instalațiile de gaze, apă, canal sau încălzire ; pierdere sau dispariție cauzate de riscurile asigurate ; furt prin efracție și altele.

2. ASIGURAREA DE ACCIDENTE

Aria de protecție a acestei asigurări este largă. Sînt asigurate pentru urmările accidentelor întîmplate la domiciliul asiguratului următoarele persoane : asiguratul, soția acestuia, precum și părinții și copiii acestora, dacă, în mod statornic, locuiesc și gospodăresc împreună cu asiguratul. Sînt cuprinse în această asigurare majoritatea situațiilor de accidente cauzate de o serie de evenimente ca : incendiu, trăznet, lovire, cădere, alunecare, acțiunea curentului electric, arsură, intoxicare subită și altele.

3. ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ LEGALĂ

În această asigurare sînt cuprinse cazurile de răspundere civilă, pentru despăgubiri datorate de asigurat și de soția acestuia sau de persoane care se află în întreținerea asiguratului, în calitate de locatar, față de proprietar, pentru pagube produse la imobil de incendiu sau explozie, pentru despăgubiri datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor lor la domiciliul asiguratului, precum și pentru cele datorate locatarilor apartamentelor învecinate, pentru pagube la bunurile asigurabile ori la pereții, planșeele, tavanele și pardoselile apartamentelor respective, cauzate de o inundație produsă în apartamentul asiguratului.

• • •

PRIMA DE ASIGURARE, care se achită de persoana ce încheie asigurarea, este de numai 2 lei pe an pentru fiecare 1 000 de lei din suma asigurată stabilită la cererea asiguratului pentru bunurile din gospodărie.

De exemplu, pentru asigurarea unor bunuri din gospodărie în valoare de 10 000 de lei se plătește o primă de asigurare de 20 de lei pe an, iar pentru asigurarea unor bunuri în valoare de 25 000 de lei se plătește o primă de asigurare de 50 de lei pe an.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări, vă recomandăm să vă adresați responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

ASIGURAREA COMPLEXĂ
A GOSPODĂRIEI DUMNEAVOASTRĂ

CE VĂ OFERĂ COMBINATUL DE FIBRE SINTETICE SĂVINEȘTI?

FIBRE ACRILICE „MELANA"
albe și colorate pentru :

● **tricotaje** ● **covoare** ● **blănuri**

FIRE ȘI FIBRE POLIAMIDICE „RELON" pentru :

- **țesături și tricotaje**
- **lenjerie**
- **inserții pentru articole tehnice din cauciuc**
- **stofe de mobilă și articole decorative**

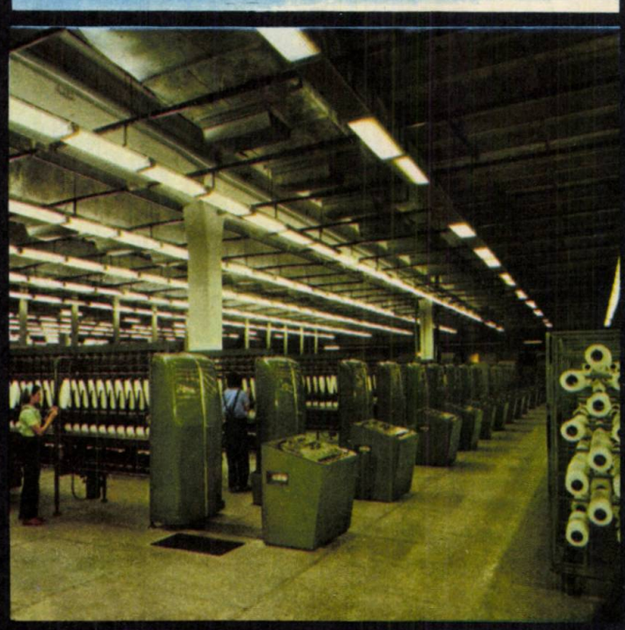

I.A.

ȘI ÎNCĂ UN AMĂNUNT :
PRODUSE CHIMICE : ● caprolactama ● acid adipic ● clorură de cianuril ● sulfat de amoniu ● intermediari pentru poliuretani

Lei 2

ROMÂNIA
ÎN CONŞTIINŢA
LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 27 — 29 iunie 1978

Vizitele de lucru ale tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

Dialog permanent, creator cu masele muncitoare

Politica externă a României — elocventă confirmare a posibilităţilor de realizare în practică a coexistenţei paşnice

Soluţiile politice, negocierile echitabile — singurele metode viabile de rezolvare a litigiilor dintre state

Reportaj pe glob **S.U.A.**

Din actualitatea internaţională

BELGRAD ● ROMA

HAMBURG ● TOKIO

Delegația Partidului Stînga — Comuniștii d Suedia, condusă de tov rășul Lars Werner, pr ședintele partidului

Otumfuo Opoku Ware al II-lea, șeful tribului Ashanti, președintele Adunării șefilor de trib din Ghana

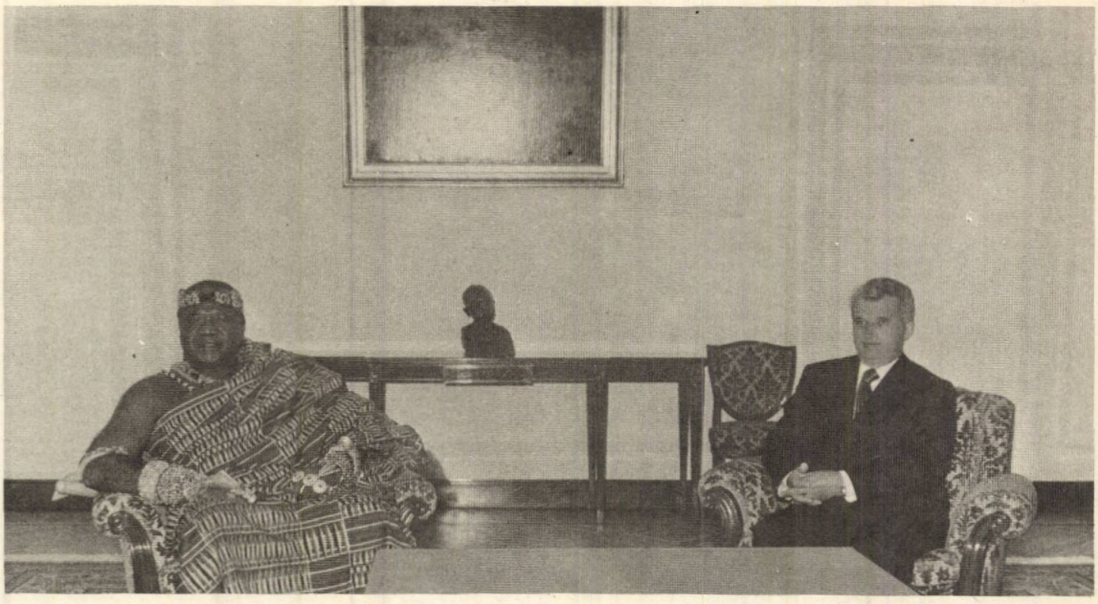

Primiri la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

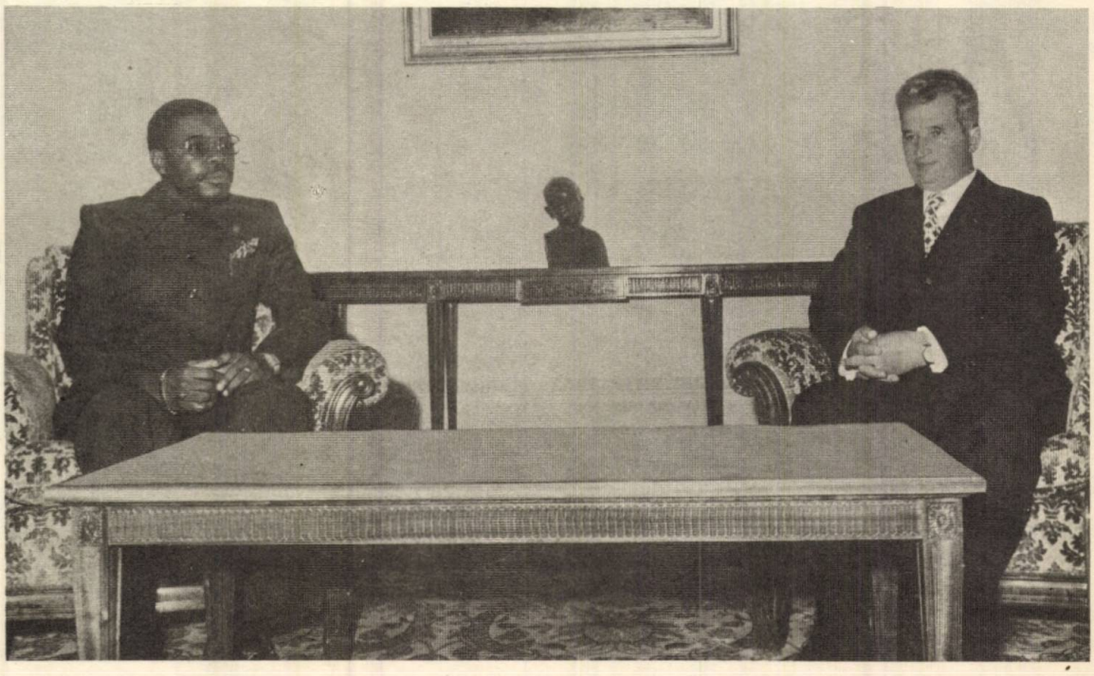

Tepatondele Zambite, comisarul de stat pentru agricultură al Republicii Zair

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

27 (766)

29 iunie 1978

VIZITELE DE LUCRU ALE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU
Dialog permanent, creator cu masele muncitoare. Crăciun Ionescu 2

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII
Interviuri cu :
Lars Werner, Otumfuo Opoku Ware al II-lea, Ihsan Tekin 5

ARTICOLE, CORESPONDENȚE
Conlucrarea româno-elvețiană : un curs ascendent. M. Ramură 7
România și problemele cardinale ale lumii contemporane :
– Conceptul românesc al coexistenței pașnice – idei în acțiune. Eugeniu Obrea 8
– Soluțiile politice, negocierile echitabile – singurele metode viabile de rezolvare a litigiilor dintre state. Cornel Răducanu 10
Interviul nostru cu amiralul Emilio Eduardo Massera, membru al juntei militare din Argentina 12
O.N.U. Sesiunea dezarmării. Documentul final – punct de referință în cadrul eforturilor viitoare consacrate dezarmării. Corneliu Vlad 13
Roma. Candidatura pentru președinție și majoritatea parlamentară. Rodica Dumitrescu 21
Hamburg. Proiecte monetare și concertare franco – vest-germană. 22
Evenimentele de la Sanaa și Aden 23
Japonia – Asia de sud-est. Un contencios de probleme economice complexe. Stelian Țurlea 24
Canada. Energia – obiectiv național prioritar 28

REPORTAJ PE GLOB
Itinerar în S.U.A. Dan Grigorescu 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI
R.P.D. Coreeană. „Bătălia celor o sută de zile". Anca Voican 18
R.P. Polonă. Măsuri pentru creșterea rolului științei în producție. Donca Ciobanu 19

1000+1 26–27

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI
O nouă imagine a Universului. Descoperiri și ipoteze științifice (5) 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

Conceptul românesc al coexistenței pașnice – idei în acțiune

Conlucrarea româno-elvețiană: un curs ascendent

Din actualitatea internațională

O.N.U. Dezbaterea dezarmării: final de sesiune

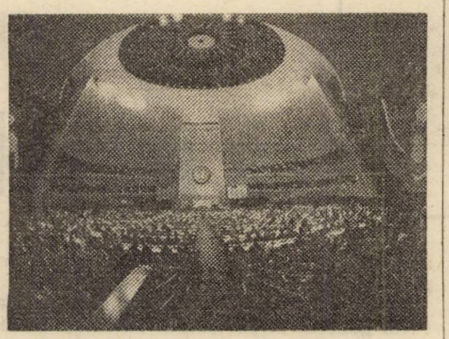

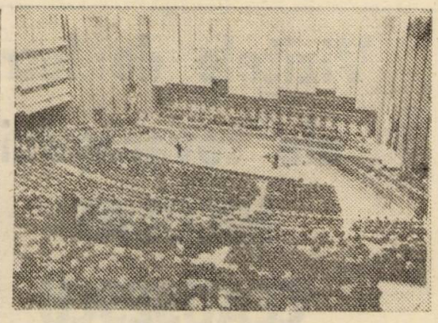

BELGRAD. Congresul comuniștilor iugoslavi

ROMA. Candidatura pentru președinție

HAMBURG. Proiecte monetare și concertare franco – vest-germană

MOSCOVA. Dezvoltarea relațiilor sovieto-turce

Evenimentele de la Sanaa și Aden

În lumea științei

Cum a apărut viața?

Vizitele de lucru ale tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Dialog permanent, creator cu masele muncitoare

Recentele vizite de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în mai multe județe ale țării — Harghita, Mureș, Sălaj, Satu Mare, în capitala țării, București, a prilejuit emoționante întîlniri cu mase de oameni ai muncii care i-au adus un cald omagiu, exprimînd cu căldură totala lor aprobare față de politica internă și externă a Partidului Comunist Român, a statului român, politică pusă în întregime în slujba intereselor vitale ale poporului, a înfloririi continue a țării, a înțelegerii și a păcii în întreaga lume.

Aceste întîlniri, nemijlocite, ale secretarului general al partidului cu cetățenii din toate colțurile țării, la ei acasă, în diverse unități industriale, agrare, instituții de știință, cultură, învățămînt, se înscriu în obișnuința practicii frecvente a stilului permanent de muncă al conducătorului partidului și statului nostru. Ele sînt, în ultimă instanță, o expresie elocventă a profundei democrații a societății contemporane românești, în cadrul căreia conducerea de stat, de partid și poporul formează un tot organic, călăuzit de înaltele idealuri ale umanismului socialist, ce unește pe toți fiii acestei țări, indiferent de profesie, sex sau naționalitate, în lupta eroică de propășire a patriei, de făurire a unei societăți tot mai prospere și fericite, pentru generațiile prezente și viitoare.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Harghita, Mureș, Sălaj, Satu Mare, în București urmează altor asemenea vizite, secretarul general al partidului întîlnindu-se, în mai multe rînduri, cu cetățenii țării, prilej cu care dă prețioase îndrumări, la fața locului, în vederea dezvoltării orașelor și satelor, a creării bazei tehnico-materiale necesară înaintării țării noastre spre comunism. Secretarul general al Partidului Comunist Român și președintele Republicii Socialiste România a fost prezent, în unele localități din județele acum vizitate, și în momente de organizare, de împliniri și realizări meritorii ale mersului lor înainte, și în zilele grele ale inundațiilor din 1975, cînd apele stihinice ale rîurilor din zona centrală și nordică și-au ieșit din matcă, provocînd mari pierderi la Tîrgu Mureș, Sighișoara,

Pretutindeni, primire entuziastă, caldă, făcută tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu pe întregul parcurs al vizitelor de lucru

În timpul marii adunări populare de la Tîrgu Mureș

Satu Mare. Locuitorii județelor Mureș și Satu Mare își aduc aminte cu emoție de acele momente dramatice, în care prezența în mijlocul lor a președintelui Nicolae Ceaușescu, operațiunile de salvare și de zăgăzuire a apelor, desfășurate sub directa sa îndrumare, le-au adus o prețioasă îmbărbătare, jucînd un rol de cea mai mare importanță în lupta victorioasă împotriva forțelor dezlănțuite ale naturii. Uniți prin sentimente de adîncă frățietate, conferite de orînduirea socialistă, toți oamenii muncii fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani —, toți ce trăiesc pe aceste meleaguri ale țării au dat dovadă de un înalt spirit patriotic și în zilele de luptă cu apele, ca și în perioada ce a urmat inundațiilor, de reconstrucție și continuare a eforturilor de dezvoltare multilaterală.

Recenta vizită a președintelui Republicii în această parte a țării a însemnat un prilej de bilanț al înfăptuirilor, al biruințelor repurtate, coincidența făcînd ca ea să se desfășoare la aniversarea a zece ani de la noua organizare administrativă a Republicii, de la crearea județelor ca entități teritoriale, act fundamentat prin necesitatea de ridicare simultană a tuturor regiunilor țării și, implicit, a celor rămase mai în urmă, în timpul vechiului regim. Din acest punct de vedere, cele patru județe vizitate, în zilele trecute, de președintele Nicolae Ceaușescu, oferă un exemplu edificator.

În timpul stăpînirii habsburgice, al dominației străine, aceste zone periferice ale imperiului, cum era ținutul Harghitei, au furnizat un număr mare de emigranți în America, Australia și în alte colțuri de lume, alungați de la casele lor de sărăcie și de asuprirea exploatării conților și baronilor pripășiți pe meleagurile respective. Este cu atît mai semnificativ că, astăzi, județul Harghita, de exemplu, situat în zona centrală a României, cunoaște o înflorire necunoscută vreodată în istoria sa — și, de altfel, imposibilă în vremurile trecute ale exploatării și silniciei claselor dominante —, fiind chemat la o nouă viață în anii luminoși ai socialismului. Politica partidului comunist și a statului socialist român, de asigurare a deplinei egalități în drepturi, s-a materializat în ultimii zece ani în județul Harghita — unde există o populație compactă de naționalitate maghiară, statornicită aici de mai multe secole — prin crearea a 43 000 noi locuri de muncă, prin construirea a 21 700 apartamente și case, prin faptul că, din cele 2 632 clase ale școlilor și liceelor existente în județ, în 2 100 procesul de învățămînt se desfășoară în limba maghiară ; că, din cei aproape 17 000 de copii din învățămîntul preșcolar, aproape 15 000 învață în limba maghiară.

În cadrul marilor adunări populare ce au avut loc, cu prilejul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu, în orașul de reședință al județului Harghita — Miercurea Ciuc —, la Odorheiul Secuiesc, la Tîrgu Mureș, Sighișoara, la Zalău, Carei și Satu Mare, localități unde trăiește și un număr important de cetățeni români de naționalitate maghiară și germană — vorbitorii au subliniat pe larg că toți locuitorii țării, indiferent de naționalitate, sînt fii ai aceleiași patrii, egali în drepturi, uniți în lupta și activitatea comună de edificare a unei vieți tot mai fericite, exprimîndu-se hotărîrea de a munci cu mai mult elan pentru îndeplinirea măreților sarcini ce le stau în față.

În toate aceste adunări populare, cu largă participare de masă, cuvîntul președintelui Nicolae Ceaușescu a fost salutat cu entuziasmul nestăvilit al inimilor înfrățite, bătînd la unison, pentru aceeași cauză, pentru aceleași mărețe idealuri, expresie a năzuințelor celor mai fierbinți ale întregii țări. Muncitorii, țăranii, intelectualii —români, maghiari, germani și de alte naționalități —, uniți în muncă și în viață, și-au exprimat, și cu acest prilej, satisfacția pentru politica națională înfăptuită de partidul și statul nostru, politică de deplină egalitate în drepturi, creînd condițiile ca toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, să aibă asigurate posibilități

Vizita de lucru la Întreprinderea de reparat material aeronautic din București. Primirea făcută — elocventă expresie a vii sentimente de dragoste și prețuire

La Întreprinderea de matriţe şi piese de fontă pentru industria chimică din Odorheiul Secuiesc

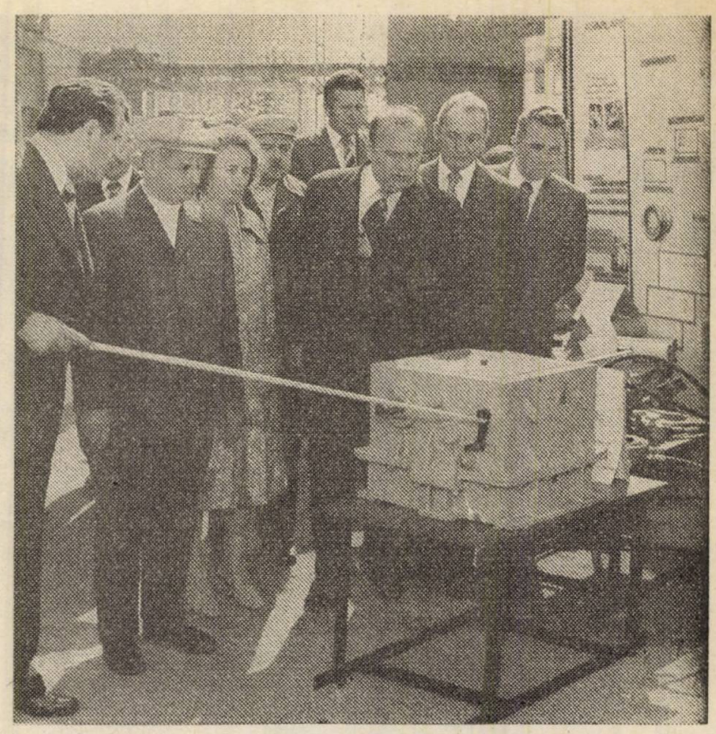

La marea întreprindere „Unio" din municipiul Satu Mare

egale de muncă şi de retribuţie, de plenară afirmare în orice domeniu de activitate.

Evidenţiind succesele obţinute de oamenii muncii, din cele patru judeţe, din întreprinderile bucureştene, în dezvoltarea lor economică, socială, culturală, strîns uniţi sub faldurile aceluiaşi victorios stindard al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a trasat jaloanele drumului de viitor pentru o şi mai eficientă înaintare, folosind, din plin, toate cuceririle ştiinţei şi tehnicii şi aplicînd noile principii de perfecţionare a activităţii economice, prin accentuarea autoconducerii muncitoreşti, a autogestiunii. În cuvîntările rostite, subliniind adevărul imuabil că între politica noastră internă şi externă există o strînsă unitate, o puternică interdependenţă, şeful statului a arătat că, acţionînd cu fermitate atît pentru construcţia socialismului în interior, cît şi pentru o politică de pace şi prietenie în exterior, ne îndeplinim o îndatorire atît faţă de cauza socialismului, cît şi de cauza păcii între popoare.

În această ordine de idei, s-a confirmat că principialitatea, consecvenţa, spiritul constructiv al politicii noastre externe — constituind o continuitate a preocupărilor de pe plan intern pentru bunăstarea şi fericirea omului — au făcut ca prestigiul României să fie astăzi mai mare în lume decît în oricare moment al milenarei sale istorii. **„România are astăzi prieteni pe toate meridianele** — spunea tovarăşul **Nicolae Ceauşescu. Am fost nu demult în vizită în mai multe ţări atît socialiste, cît şi capitaliste. Au venit în ţara noastră mulţi conducători de state şi de guverne, delegaţii guvernamentale şi de partid. Putem spune că din toate acestea am constatat cu multă satisfacţie prestigiul de care se bucură România socialistă, poporul nostru, tocmai ca rezultat al felului în care el ştie să muncească, să înveţe, să-şi ridice nivelul de viaţă, ca rezultat al politicii sale internaţionale, al modului cum participă la soluţionarea problemelor internaţionale pe cale paşnică, prin excluderea forţei, prin asigurarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, de a-şi făuri viaţa în mod liber, aşa cum o doreşte, fără nici un amestec din afară".** Dacă România contemporană are prieteni pretutindeni şi întreţine largi relaţii cu marea majoritate a statelor lumii, un rol de prim ordin în fundamentarea şi extinderea prestigiului internaţional al ţării noastre îl au ampla şi neobosita activitate a preşedintelui Ceauşescu, gîndirea cutezătoare, vizitele întreprinse peste hotare, ce îndeplinesc o nobilă solie a păcii, prieteniei, colaborării internaţionale.

La baza tuturor relaţiilor sale cu celelalte ţări ale lumii, România aşază cu fermitate — aşa după cum sublinia din nou şeful statului nostru, la recentele sale întîlniri din cele patru judeţe — principiile deplinei egalităţi în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, renunţării la forţă şi la ameninţarea cu forţa, considerînd că numai aceste principii pot asigura relaţii de colaborare şi prietenie între naţiuni. Pornind de la aceste principii, România se pronunţă cu hotărîre pentru a se pune capăt cu desăvîrşire politicii imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste, pentru a se asigura libertatea şi independenţa fiecărei naţiuni, respectarea drepturilor fundamentale ale fiecărui popor. Ţara noastră se pronunţă, totodată, pentru soluţionarea diferitelor probleme litigioase dintre state pe calea tratativelor paşnice în spiritul înţelegerii şi al colaborării. **„Ştim că în viaţa internaţională mai sînt încă multe probleme complicate, că dominaţia imperialistă şi colonialistă a lăsat multe lucruri nesoluţionate** — sublinia tovarăşul **Nicolae Ceauşescu. Dar, ţinînd seamă de toate acestea, considerăm că trebuie făcut totul pentru ca problemele litigioase dintre state să fie soluţionate pe calea tratativelor paşnice, excluzîndu-se războiul ca mod de rezolvare a acestor probleme. Trebuie să se acţioneze cu spirit de răspundere faţă de propriul popor şi faţă de pacea generală, pentru soluţionarea problemelor pe cale paşnică, pentru întărirea solidarităţii şi colaborării între toate naţiunile lumii. Aceasta corespunde năzuinţelor tuturor popoarelor. De aceea, ţara noastră acţionează pentru soluţionarea pe calea tratativelor atît a problemelor din Balcani — mă refer la Cipru — cît şi din Orientul Mijlociu, din Africa, din alte părţi ale lumii, avînd convingerea că este posibil şi trebuie să se asigure rezolvarea în acest mod a problemelor. Trebuie să facem totul pentru a se pune capăt vechii politici imperialiste, colonialiste, neocolonialiste, pentru respectarea dreptului popoarelor la independenţă, a dreptului lor de a fi libere, de a fi stăpîne la ele acasă!"**

Ca ţară socialistă, cît şi ca ţară în curs de dezvoltare, România acţionează cu toată hotărîrea pentru lichidarea subdezvoltării, pentru făurirea noii ordini economice internaţionale, care să asigure progresul mai rapid al ţărilor ce reprezintă două treimi din omenire şi, totodată, să contribuie la aşezarea pe baze noi, echitabile, a relaţiilor economice internaţionale, la stabilitatea şi dezvoltarea întregii economii mondiale.

În cuvîntările sale, rostite cu prilejul amintit mai sus, preşedintele Nicolae Ceauşescu s-a referit pe larg la necesitatea înfăptuirii securităţii în Europa şi a trecerii la dezangajare militară, fără de care nu se poate vorbi de o adevărată pace nici pe acest continent, nici în întreaga lume, evidenţiind, în acelaşi context, propunerile prezentate de România la O.N.U., în problema opririi cursei înarmărilor, pentru trecerea la dezarmare şi în primul rînd la dezarmare nucleară. Lupta pentru pace constituie, în momentul de faţă, una din problemele fundamentale ale lumii, ea fiind, de altfel, dintotdeauna, o sarcină de onoare a mişcării muncitoreşti, a socialiştilor, a comuniştilor. Acţionînd unite, aceste forţe politice pot aduce o contribuţie importantă la înţelegere şi la crearea pe planeta noastră a unei lumi mai drepte şi mai bune.

Conţinutul principial, umanist, profund constructiv al politicii româneşti, cu strălucire reafirmată de preşedintele Nicolae Ceauşescu, în cuvîntările la care ne-am referit, se identifică, în modul cel mai limpede, cu voinţa întregii naţiuni, unite într-un singur cuget, de a merge înainte şi numai înainte, spre dezvoltarea multilaterală a ţării, a înfloririi, a prosperităţii şi fericirii poporului, sub steagul de glorie şi victorii al Partidului Comunist Român — forţa conducătoare, recunoscută şi stimată, a patriei noastre socialiste.

Crăciun Ionescu

"O nouă manifestare a bunelor relații dintre comuniștii români și cei suedezi"

Lars Werner

președintele Partidului de Stînga – Comuniștii din Suedia

La invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, o delegație a Partidului de Stînga – Comuniștii din Suedia, condusă de Lars Werner, președintele partidului, a făcut o vizită în țara noastră. Momentul cel mai important al acestei vizite – primirea la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Îndată după primire, tovarășul Lars Werner a răspuns unor întrebări adresate de revista noastră.

– Aș vrea să vă spun de la început – **ne-a declarat președintele Partidului de Stînga – Comuniștii** – că mă aflu pentru a doua oară într-o vizită în țara dumneavoastră ; am mai fost aici, în urmă cu șapte ani. Desigur, este întotdeauna interesant un prim contact cu o țară și oamenii ei, dar poate mai interesantă este revenirea după un timp, pentru că, astfel, ți se oferă prilejul unor comparații. O călătorie de o săptămînă e foarte scurtă pentru o impresie despre țara pe care o vizitezi, dar contactele avute aici, convorbirile cu membrii Partidului Comunist Român, cu conducerile locale mi-au permis să-mi formez o imagine concretă, dar edificatoare în ceea ce privește dezvoltarea generală economico-socială a României. Ceea ce e foarte interesant este faptul că se preconizează menținerea actualului ritm înalt de dezvoltare și în viitor. Cu propriii noștri ochi, am putut observa unele din transformările petrecute în cei șapte ani de la vizita anterioară – în domeniul construcțiilor de locuințe și al construcțiilor în general, al dezvoltării orașelor. Și, dacă aș aminti că am fost în țara dumneavoastră și în urmă cu 25 de ani, cu prilejul festivalului internațional al tineretului, de la București, aș putea afirma că mă aflu, acum, într-un oraș cu totul diferit...

– Tovarășe Lars Werner, punctul central al vizitei dumneavoastră a constat în întrevederile cu secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ce ne puteți spune despre convorbirile avute și despre stadiul relațiilor dintre cele două partide ale noastre ?

– Întotdeauna au existat bune relații între partidul nostru și Partidul Comunist Român. Aceste bune relații s-au evidențiat, în mod deosebit, în ultimii 15 ani, iar prezența mea, acum, în România, a însemnat o nouă evidențiere, o nouă manifestare a bunelor relații existente de mulți ani. Toate acestea au fost subliniate și în convorbirile avute cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, convorbiri în cadrul cărora am constatat că, în problemele fundamentale, sîntem de acord, așa cum sîntem de acord și în aprecierea multor fenomene internaționale. Considerăm, spre exemplu, că statelor mici și mijlocii le revine o mare răspundere în ceea ce privește influențarea evoluției vieții internaționale într-o direcție pozitivă. Relațiile internaționale nu trebuie să fie o problemă rezervată numai marilor puteri, ci toate statele trebuie să participe la rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității cu deplină responsabilitate. Am constatat că sîntem de acord că, indiferent de deosebirile dintre orînduirile social-economice, trebuie instaurat un climat sănătos în lume. De altfel, și mai înainte am subliniat că relațiile dintre diferitele state trebuie să se clădească pe respectul principiilor independenței, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne.

În timpul întrevederii cu secretarul general al Partidului Comunist Român, am discutat și problema destinderii și dezarmării în Europa și în lume. Problemele destinderii și ale dezarmării sînt esențiale pentru popoarele europene, dar nu numai pentru ele, ci pentru întreaga lume, deoarece în Europa sînt concentrate mari unități armate și impresionante arsenale militare. Europa devine, datorită acestei stări de lucruri, un risc potențial pentru pacea lumii. De aceea, în convorbirile avute, am fost ferm de acord asupra necesității dezangajării militare și a dezarmării.

– Congresului al XXV-lea al Partidului de Stînga – Comuniștii, desfășurat nu demult, i s-a acordat o mare atenție în Suedia. Ne-ați putea spune care sînt principalele obiective ale partidului, după acest congres ?

– De la bun început, trebuie să vă spun că Suedia trece, întocmai ca celelalte țări capitaliste occidentale, printr-o criză foarte profundă. Deși Suedia a fost afectată de criza economică mondială cu întîrziere față de restul Occidentului, aceasta nu înseamnă că situația noastră este mai ușoară. Există astăzi, în țara noastră, un ridicat șomaj, cum nu am mai avut de mulți ani, și aș preciza că principala sa caracteristică este constanța – fapt îngrijorător. Inflația cunoaște o evoluție nefavorabilă, atingînd o rată de 13–14 la sută anual. Avînd în vedere actuala stare de lucruri, partidul nostru și-a propus ca sarcini principale apărarea nivelului de viață al oamenilor muncii, combaterea creșterii prețurilor, lupta împotriva creșterii chiriilor și a sporirii impozitelor, lupta pentru menținerea ocupării forței de muncă. În jurul unui astfel de program s-au desfășurat dezbaterile congresului partidului. Un capitol important l-a constituit adoptarea unui program împotriva actualei crize economice capitaliste. Prima etapă preconizată de acest program se constituie din lupta pentru apărarea nivelului de trai actual. Spunem că e o luptă de apărare, în situația actuală, dar ea trebuie să se dezvolte într-o mișcare de masă pentru un nou sistem social, pentru un nou sistem economic și politic, care să aducă soluții socialiste tuturor problemelor țării. Iar preocupările noastre actuale constau în găsirea căilor concrete de realizare a programului adoptat.

– În acest sens, cum acționează Partidul de Stînga – Comuniștii pentru a-și spori influența în rîndul maselor muncitoare ?

– Partidul nostru e un adevărat partid muncitoresc – muncitorii dețin o proporție de 70 la sută din membri. Principala sferă de desfășurare a activității noastre este chiar locul de muncă al oamenilor, mișcarea sindicală, mișcarea chiriașilor, alte mișcări populare din Suedia. Sîntem un partid clădit pe organizații la locul de muncă și organizații teritoriale și acționăm pentru lărgirea contactelor și apropierea permanentă de muncitori, la locul de muncă. Acolo unde sînt masele de oameni ai muncii, acolo acționează și partidul nostru.

– Care este opinia dumneavoastră despre posibilitatea colaborării dintre partidele politice democratice, dar avînd orientări diferite, pentru soluționarea problemelor actuale ale țării ?

– Aș spune că raporturile cu alte partide constituie o problemă principală care ne preocupă în prezent. Considerăm că, pentru realizarea acelor propuneri preconizate de noi, nu este de-ajuns forța de care dispune doar partidul nostru, ci se cere, se impune, unitatea de acțiune, se impune o forță unită, a noastră cu a altor forțe progresiste din mișcarea muncitorească și cu alte forțe democratice. Sîntem de părere, însă, că, pentru a ieși din criza capitalistă, nu este suficientă înlocuirea guvernului burghez ; acesta e un obiectiv limitat. Desigur, sîntem de acord să-l înlocuim, dar nu cu un guvern social-democrat care să ducă o politică identică cu aceea promovată pînă în 1976 – o politică a accep-

tării sistemului economico-politic capitalist, drapat în așa-numitul mod suedez de „economie mixtă". Pentru rezolvarea problemelor Suediei, o astfel de politică ne apare insuficientă. De aceea, noi sîntem de părere că un viitor guvern, realizat pe baza majorității constituite de partidul social-democrat și de partidul comunist, trebuie să aibă în vedere soluții socialiste multiplelor pobleme ale țării și, între acestea, ca obiectiv principal, lupta împotriva marelui capital, a marii finanțe, lupta, deci, împotriva capitalismului.

– Care este părerea Partidului de Stînga – Comuniștii despre modalitățile specifice de trecere la socialism în țările Europei occidentale ?

– Considerăm că fiecare țară trebuie să treacă la socialism și să construiască socialismul ținînd seama de condițiile proprii. În cazul nostru, noi trebuie să ținem seama de tradiția de luptă a clasei noastre muncitoare și de democrația politică din Suedia. Pentru noi, „eurocomunismul" nu reprezintă o dogmă, ci, dimpotrivă, tendințele de reafirmare a unei politici bazate pe condițiile concrete ale fiecărei țări. Dacă îl înțelegem astfel – tendințe afirmate de partidele comuniste din Spania, Franța, Italia, Marea Britanie, Finlanda –, îl apreciem, și, în acest sens, îl aprobăm. Există multe asemănări ale condițiilor concrete din țările capitaliste dezvoltate din punct de vedere economic, dar să nu uităm că există și multe deosebiri. De aceea, nu putem avea un model comun de înfăptuire a programelor noastre, pentru că, înainte de toate, sîntem răspunzători față de clasa noastră muncitoare și, în fiecare țară, clasa muncitoare are o experiență proprie.

Interviu realizat de Stelian Țurlea

„Sînt convins că relațiile româno-ghaneze se vor dezvolta din ce în ce mai mult"

Otumfuo Opoku Ware al II-lea

șeful tribului Ashanti, președintele Adunării șefilor de trib din Ghana

De curînd, la invitația Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, s-a aflat în țara noastră, într-o vizită de prietenie, Otumfuo Opoku Ware al II-lea, șeful tribului Ashanti, președintele Adunării șefilor de trib din Ghana. Înainte de a părăsi Bucureștiul, oaspetele a avut amabilitatea să facă o declarație revistei noastre.

„Am venit în România la invitația Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste și, în cîteva cuvinte, pot să spun că am fost extrem de impresionat de tot ceea ce am văzut. Am apreciat, în mod special, primirea foarte călduroasă ce ne-a fost rezervată pretutindeni, atît în întîlnirile cu conducătorii unor ministere și instituții, cît și cu prilejul unor vizite prin Capitală sau pe litoral.

Dar **momentul de excepție al prezenței noastre aici l-a constituit, în mod indiscutabil, primirea noastră de către președintele Nicolae Ceaușescu,** pe care, de altfel, avusesem prilejul de a-l cunoaște personal cu prilejul vizitei domniei-sale în Ghana, în februarie anul trecut. Cu ocazia primirii noastre, am înmînat președintelui Nicolae Ceaușescu un mesaj de prietenie din partea generalului Ignatius Kutu Acheampong, șeful statului ghanez. În același timp, am arătat că **în amintirea ghanezilor sînt deosebit de vii și puternice momentele importantei vizite efectuate de președintele Nicolae Ceaușescu. A fost un eveniment ce a contribuit, într-o manieră remarcabilă, la dezvoltarea fructuoasă și ascendentă a relațiilor româno-ghaneze.**

Totodată, împreună cu președintele Nicolae Ceaușescu am abordat, într-o atmosferă de cordialitate și deplină înțelegere, o serie de teme referitoare la cooperarea dintre România și Ghana, îndeosebi în domeniul comercial. Asupra tuturor acestor subiecte, am avut o poziție identică, fiind de acord că raporturile dintre țările și popoarele noastre se pot amplifica în continuare. De altfel, trebuie spus că legăturile dintre România și Ghana sînt foarte puternice și cred că prezența noastră aici a contribuit, și ea, la cimentarea lor. De aceea, sînt convins că ele se vor dezvolta din ce în ce mai mult, întrucît nu cred că vor exista vreodată probleme în dezvoltarea relațiilor dintre noi.

În cursul prezenței noastre aici, am avut și convorbiri la o serie de ministere în cadrul cărora am abordat aspecte concrete ale dezvoltării colaborării și cooperării româno-ghaneze într-o serie de domenii ca economie forestieră, comerț ș.a. Cît privește călătoria prin țară, trebuie să spun, din nou, că sîntem foarte impresionați de tot ceea ce am văzut și că, îndeosebi, ne-au plăcut oamenii pe care i-am întîlnit, cu care am stat de vorbă. A fost un prilej fericit de a cunoaște nemijlocit o parte dintre remarcabilele realizări românești".

„România și Turcia – țări între care s-au statornicit relații de respect și bună înțelegere"

Ihsan Tekin

guvernatorul Istanbulului

O delegație a orașului Istanbul condusă de Ihsan Tekin, guvernatorul orașului, a efectuat recent o vizită de prietenie în țara noastră. Înainte de plecare, Ihsan Tekin a acordat următorul interviu revistei „Lumea".

– Cum apreciați convorbirile pe care le-ați avut în România și importanța lor pentru intensificarea relațiilor româno-turce ?

– Am avut privilegiul de a fi primit de către primul ministru al guvernului român, Manea Mănescu, pe care l-am cunoscut cu ocazia recentei sale vizite în Turcia. Întrevederea noastră de la București a fost foarte cordială. Am purtat un dialog fructuos privind întărirea relațiilor dintre țările și popoarele noastre, problemele actuale cu care sînt confruntate popoarele lumii și în special cele din zona balcanică.

Programul vizitei noastre în România a fost alcătuit cum nu se poate mai bine. Sîntem bucuroși că ni s-a oferit posibilitatea de a cunoaște bine în primul rînd Bucureștiul și citeva județe reprezentative ale României. Ne exprimăm încă odată deplina gratitudine pentru primirea caldă ce ni s-a făcut în București și pretutindeni, și față de cei care ne-au însoțit în tot timpul vizitei.

– Cum ar putea contribui, domnule guvernator, vizita dumneavoastră în România la dezvoltarea ascendentă a relațiilor de colaborare între cele două țări ?

– Noi considerăm România o soră bună a Turciei, țări între care s-au statornicit relații de respect și bună înțelegere. În actuala conjunctură internațională, întărirea continuă a relațiilor de prietenie între și în favoarea țărilor noastre constituie o necesitate stringentă. În acest context ne exprimăm convingerea că vizitele reciproce de delegații din cele două țări, precum și încheierea unor convenții de ordin economic, cultural, sportiv etc. trebuie intensificate în continuare pentru interesul și binele celor două popoare. Sîntem convinși că vizitele noastre reciproce contribuie la o mai bună cunoaștere și apropiere a națiunilor noastre, la statornicirea unor legături trainice și avantajoase.

– Ce impresie v-a făcut Bucureștiul, capitala României ?

– Bucureștiul este un oraș minunat. Nu de puține ori el ne-a fost descris în termeni elogioși. Personal, m-am convins, cu prilejul acestei vizite, că Bucureștiul este într-adevăr un centru citadin în plin avînt, așa cum am fost informați de către cei care îl vizitaseră înaintea noastră. Ceea ce m-a impresionat profund este ingeniozitatea în care a fost modernizat prin păstrarea specificului arhitectonic românesc și împletirea lui cu elementul nou, modern, respectîndu-se în felul acesta personalitatea și originalitatea orașului. Bucureștiul poate rivaliza cu orice alt oraș modern al lumii, de aceea el merită vizitat și popularizat peste hotare. Acest oraș asigură toate atuurile civilizației contemporane, și ceea ce este și mai important, Bucureștiul înflorește și se înnoiește pe zi ce trece. În acest sens au fost prezentate noi proiecte îndrăznețe ce exprimă hotărirea edililor de a-i conferi noi dimensiuni și valențe.

Permiteți-mi ca, în numele populației orașului Istanbul, să transmit populației orașului București urări de bine și noi succese în muncă, și întregului popor român cele mai curate gînduri, urări de sănătate și sincera dorință ca relațiile dintre cele două țări să aibă un curs mereu ascendent.

Conlucrarea româno-elveţiană: un curs ascendent

Legăturile dintre România și Elveția cunosc o evoluție pozitivă care pune în relief interesul celor două state pentru o conlucrare capabilă să răspundă exigențelor avantajului reciproc. Terenul colaborării este amplu, schimburile de bunuri materiale și valori spirituale se extind în mod constant și, în același timp, se manifestă preocuparea pentru depistarea unor noi posibilități de acțiune comună, existînd premise favorabile în această direcție. **„Dorim să dezvoltăm raporturile de cooperare româno-elveţiene în interesul celor două popoare, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale și apreciem că există multiple posibilități pentru lărgirea colaborării și schimburilor reciproc avantajoase atît pe plan economic, cît și tehnico-științific și cultural, precum și în alte domenii".** Aceste cuvinte ale tovarășului **Nicolae Ceaușescu** exprimă voința României de a conferi raporturilor cu Elveția dimensiuni crescînde. Este o dorință împărtășită și la Berna, ceea ce explică progresele înregistrate pe multiple planuri ale conlucrării, căci aceste progrese se regăsesc nu numai în statistici ale comerțului.

Sub asemenea auspicii s-a desfășurat dialogul româno-elveţian prilejuit de vizita ministrului afacerilor externe, Ștefan Andrei, în „țara cantoanelor". S-a vădit, încă o dată, că două țări diferite din multe puncte de vedere — orînduire socială, organizare politică, nivel de dezvoltare economică, concepte de participare la viața internațională — pot să colaboreze în mod eficient, pot să dezvolte legături armonioase, atunci cînd pun la baza relațiilor lor principiile coexistenței pașnice, respectîndu-și reciproc independența și suveranitatea, promovînd egalitatea deplină și avantajul mutual, dînd dovadă de respect pentru ceea ce reprezintă particularitățile partenerului.

Un mesaj de prietenie și urări de sănătate au fost transmise din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu către **Willi Ritschard, președintele Confederației Elveţiene**, cu ocazia primirii de către acesta a ministrului român. Președintele Confederației Elveţiene a rugat pe oaspetele român să prezinte tovarășului Nicolae Ceaușescu sentimentele sale de stimă, urări de sănătate și succes în activitatea sa, de prosperitate și fericire poporului român.

Convorbirile româno-elveţiene au abordat, prioritar, problemele relațiilor bilaterale. S-a constatat cu satisfacție intensificarea schimburilor economice și comerciale, relevîndu-se în context rolul pozitiv al acordului din 1972, ca și activitatea depusă de comisia mixtă româno-elveţiană. Din cronica acțiunilor întreprinse pe acest plan amintim o „săptămînă economică română", un simpozion româno-elveţian și o expoziție de produse realizate în țara noastră — manifestări care au îngăduit cercurilor de afaceri din Elveția un contact mai bun cu potențialul industrial al României. Firește, mai trebuie consemnată cooperarea fructuoasă în domeniul științific, tehnologic și cultural. Schimbul de păreri dintre ministrul român al afacerilor externe, Ștefan Andrei, și șeful Departamentului Politic Federal al Confederației Elveţiene, consilierul federal Pierre Aubert, a degajat convingerea celor două părți privind necesitatea de a se da un nou impuls cooperării bilaterale în diferite domenii. Comunicatul publicat relevă că cei doi miniștri au convenit să caute soluții pentru toate problemele concrete pe care le ridică dezvoltarea relațiilor bilaterale, în toate domeniile, în conformitate cu prevederile Actului final de la Helsinki. În mod firesc, s-a apreciat că conlucrarea româno-elveţiană corespunde intereselor celor două țări și, totodată, contribuie la consolidarea securității și păcii pe încercatul nostru continent.

Turul de orizont al actualității mondiale s-a referit, mai ales, la perspectivele europene, acuitatea problemei dezarmării, necesitatea eliminării stărilor conflictuale și instaurării unor relații economice internaționale mai juste și mai echitabile. La capitolul european, convorbirile au evidențiat cerința unei pregătiri corespunzătoare a reuniunii de la Madrid, din 1980. Într-un moment în care evoluția internațională relevă fenomene îngrijorătoare, tendințe în contradicție cu voința de pace a popoarelor, preocuparea pentru asigurarea unei autentice securități și a unei rodnice colaborări în Europa are o importanță deosebită. Aplicarea riguroasă a tuturor prevederilor documentului de la Helsinki — apreciat drept un cod de conduită menit să promoveze un nou tip de relații între statele de pe continent — este o cerință esențială a prezentului. Firește, abordînd problemele europene, cei doi miniștri le-au examinat în corelație cu alte dosare stringente ale contemporaneității: eliminarea subdezvoltării, reducerea decalajelor între statele avansate economic și cele rămase în urmă, stoparea competiției înarmărilor și definirea cadrului instituțional al negocierilor privind dezarmarea, soluționarea pe cale pașnică a diferendelor între state, cu participarea directă a părților interesate, fără amestec din afară.

Dialogul româno-elveţian a relevat un curs ascendent al legăturilor dintre țările noastre, o voință comună de a depune eforturi spre a impulsiona mai puternic raporturile de conlucrare, convingerea că bunele relații statornicite între România și Elveția sînt în consens cu obiectivele edificării securității și cooperării în Europa și în lume.

M. Ramură

Berna : peisaj urban

ROMÂNIA și problemele cardinale ale lumii contemporane

Conceptul românesc al coexistenței pașnice – idei în acțiune

Ceea ce un om de stat considera drept „capacitatea unică" a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, de a întreține legături cu toate statele lumii indiferent de fizionomiile acestora, de apartenențe politice, militare sau economice, de angajare în confruntări, reprezintă o realitate recunoscută a vieții internaționale. A fost o vreme — nu sînt mulți ani de atunci — cînd comentatorii constatau uimiți că o țară care nu are nici atuurile dimensiunii, nici pe cele ale forței izbutește o deschidere diplomatică în toate direcțiile. Uimirea a cedat locul analizei și, astfel, s-a putut înțelege că acest aparent paradox este rezultatul unei politici în care prevalează rațiunea și spiritul constructiv, al unei politici de coexistență pașnică, inspirată de comandamentele supreme ale epocii. „Capacitatea unică" a României de a avea relații cu state atît de diferite, cu state care, uneori, se găsesc în poziții de adversitate unele față de altele, această capacitate de a promova dialogul, contactele și care s-a dovedit a nu fi conjuncturală, provine dintr-o linie de conduită exemplară. Căci orientările României au ca o coordonată fundamentală perceperea în profunzime a realităților lumii în care trăim, o lume care refuză aprecierile simpliste, uniformizările. Terra oferă un tablou de o mare diversitate — cele aproape 160 de state se diferențiază prin multe trăsături. Unele sînt țări socialiste, altele sînt capitaliste, o parte din ele sînt dezvoltate, cele mai multe aparțin categoriei statelor în curs de dezvoltare. Deosebiri pot fi semnalate chiar și între țările ce fac parte din aceleași structuri sociale și politice, fenomen explicabil în virtutea specificităților naționale. Înțelegerea complexității situației de pe arena mondială constituie o premisă indispensabilă pentru afirmarea conceptului de coexistență pașnică. Acest concept nu este o creație artificială, o formulă juridică sau o stratagemă politică, ci este un produs obiectiv al legităților istorice. Competiția la scara timpului dintre socialism și capitalism, competiție destinată a se desfășura pe parcursul unei perioade prelungite, nu trebuie plasată în termenii unei confruntări prin toate mijloacele, deoarece aceasta ar conduce la pericole grave pentru destinul umanității și ar anula speranțele de pace ale popoarelor. Singura competiție de care planeta are nevoie, pe acest plan, este cea pașnică — o întrecere care să evidențieze valorile și nicidecum să mizeze pe forțele distructive.

Trebuie să fie clar că, în coexistență pașnică, sînt interesate, în mod vital, toate statele — mari sau mici, dezvoltate sau mai puțin dezvoltate. În condițiile prezentului, cînd tehnologia armamentelor a cunoscut o perfecționare vertiginoasă, cînd instrumentele distrugerii s-au înmulțit și au dobîndit o sferă de acțiune, practic, fără limite, nici un stat, inclusiv cele ce posedă gigantice arsenale, nu se poate afla la adăpost de calamitățile unui nou război. Este un argument esențial care pledează în favoarea coexistenței pașnice a statelor, indiferent de tot ceea ce le desparte, în favoarea unei politici a rațiunii care să garanteze liniștea popoarelor. Nu există alternativă acceptabilă la coexistența pașnică. Opusul ei îl reprezintă războiul, perspectivă pe care o respinge orice minte sănătoasă. A refuza coexistența pașnică înseamnă a opta pentru o conflagrație cu imprevizibile consecințe.

■

În lumea de astăzi, cu gravele ei contradicții, cu evoluțiile sinuoase, cu încercările de a impune o nouă reîmpărțire a sferelor de influență, coexistența pașnică poate fi considerată o utopie ? Practica relațiilor internaționale, experiența României demonstrează nu numai necesitatea, ci și posibilitatea convietuirii pașnice a statelor care aparțin diferitelor orînduiri, care au diferite grade de dezvoltare sau care sînt ghidate de diferite orientări. Întreținînd raporturi diplomatice și consulare cu 130 de țări și relații economice cu peste 140 de țări, România transpune în zona concretului postulatele coexistenței pașnice, oferind un exemplu constructiv cu valoare universală. Căile colaborării și încrederii reciproce au fost străbătute cu răbdare și consecvență. În destule cazuri a fost vorba de o operă de pionierat, de defrișarea unor terenuri ce nu mai fuseseră parcurse. O asemenea politică implică conștiința exigențelor viitorului, dar efectele ei sînt imediat vizibile. Tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia în cuvîntarea rostită, în urmă cu cîteva zile, la Miercurea Ciuc : **„Într-adevăr, România are astăzi prieteni pe toate meridianele. Am fost nu de mult în vizită în mai multe țări atît socialiste, cît și capitaliste. Au venit în țara noastră mulți conducători de state și de guverne, delegații guvernamentale și de partid. Putem spune că din toate acestea am constatat cu multă satisfacție prestigiul de care se bucură România socialistă, poporul nostru, tocmai ca rezultat al felului în care el știe să muncească, să învețe, să-și ridice nivelul de viață, ca rezultat al politicii sale internaționale, al modului cum participă la soluționarea problemelor internaționale pe cale pașnică, prin excluderea forței, prin asigurarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, de a-și făuri viața în mod liber, așa cum o dorește, fără nici un amestec din afară".**

În viziunea României, coexistența pașnică nu echivalează cu imobilismul, cu o atitudine pasivă în fața desfășurării vieții internaționale. Conceptul românesc, promovat energic de partidul nostru și ilustrat prin neobosita activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, implică o atitudine activă, dinamică. Coexistența nu poate fi imaginată ca o pauză între două conflicte, ca o perioadă în care absentează războiul, dar se mențin focarele de tensiune. Menirea coexistenței este nu numai de a marca abținerea de la confruntări militare globale, ci de a genera un climat care să îngăduie atenuarea asperităților, diminuarea contradicțiilor. A admite acumularea tensiunilor înseamnă a accepta, implicit, riscul de a se atinge un punct exploziv. De aceea, promovarea coexistenței pașnice nu are nimic comun cu ignorarea dificultăților din viața internațională. Dimpotrivă, se impune un efort permanent pentru depășirea neînțelegerilor și diferendelor, pentru reglementarea problemelor acute ale omenirii, pentru căutarea asiduă de soluții unanim acceptabile, pentru o conlucrare pozitivă. Destinderea nu este limitabilă la unele zone. Interdependențele prezentului risipesc speranțele că o parte a lumii s-ar putea transforma într-o oază de pace, în timp ce pe continente apropiate s-ar consuma dramele războiului. Este suficient să amintim, în această ordine de idei, efectele nefaste pe care ostilitățile din Africa le-au avut asupra procesului de edificare a securității și cooperării europene. Destinderea pentru a fi durabilă, ireversibilă, trebuie să acopere întregul spațiu al planetei noastre.

● Între anii 1965—1977, președintele Nicolae Ceaușescu a efectuat vizite oficiale în 64 de țări din Europa, Africa, Asia, America Latină și de Nord

● În aceeași perioadă, șeful statului român a avut, la București și în alte capitale, convorbiri și întîlniri cu șefi de stat și guvern din 99 de țări

● De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a purtat convorbiri cu peste 3 000 de reprezentanți ai diferitelor forțe politice din întreaga lume, membri ai guvernelor, personalități ale vieții politice, economice, culturale și științifice de pe toate continentele

■

Coexistența pașnică — concept al cărui conținut trebuie plasat în contextul unui moment istoric cu o configurație aparte — este inseparabilă de noile principii de relații între state. Punctul de pornire — în esență, fundamentul indispensabil, — îl reprezintă respectarea scrupuloasă a independenței și suveranității naționale, a dreptului fiecărui popor de a fi singurul stăpîn al destinelor sale, a deplinei egalități între state, a neamestecului în treburile interne și a integrității teritoriale, a nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu forța. Aceste principii alcătuiesc un ansamblu unitar, coerent, care nu îngăduie separări arbitrare, amputări. Lezarea unui principiu periclitează întregul ansamblu — construcție indivizibilă. Orice tentativă de a submina un principiu afectează negativ edificiul în totalitatea lui, dat fiind condiționarea reciprocă ce acționează.

Independența și suveranitatea națională constituie elementul de bază. Păstrarea și afirmarea identității naționale exprimă un imperativ cardinal al contemporaneității, în această epocă în care zeci de popoare au pornit pe calea dezvoltării de sine stătătoare. În numele acestui ideal sacru, numeroase popoare au luptat și s-au jertfit, demonstrînd că nu există forță capabilă să înfrîngă o națiune hotărîtă să-și decidă singură modul de viață, drumul viitorului. Independența se transformă într-o sursă de energie vitală pentru orice popor, descătușîndu-i forțele creatoare, mobilizîndu-i resursele. Viața contrazice nemilos pe cei ce încearcă să prezinte independența drept o noțiune „perimată".

Fiecare stat trebuie să aibă garantată exercitarea plenară a tuturor atributelor suveranității — politice și economice. Nici un fel de limitări, nici un fel de restricții în exercitarea prerogativelor suverane nu sînt admisibile. În același timp, este necesar să se sublinieze faptul că suveranitatea nu poate fi condiționată de dimensiunile unui stat, de gradul său de dezvoltare, de forța militară sau de apartenența la o grupare sau alta.

În realizarea coexistenței pașnice, statele sînt chemate să acționeze în calitate de entități distincte, suverane, independente. Destinderea, ca emanație a coexistenței pașnice, este inconfundabilă cu aranjamentele în „cerc închis" ale unor puteri, cu împărțirea lumii în zone de influență, cu înțelegerile întemeiate pe politica de bloc. Obiectivul coexistenței îl reprezintă depășirea divizărilor născute în anii „războiului rece", cînd lumea era împărțită în „lagăre" separate prin bariere ale neîncrederii și prejudecăților. Eliminarea confruntărilor de bloc, a despărții artificiale în „Est" și „Vest", înlăturarea practicilor intervenției militare sau politice, a politicii imperialiste și colonialiste de dictat și dominație sînt vitale pentru realizarea în practică a unei veritabile destinderi. În eforturile de a impune o nouă reîmpărțire a lumii, forțele reacționare ce se opun destinderii propovăduiesc revitalizarea blocurilor militare, a alianțelor închise. Apelurile la aliniere forțată, la impulsionarea competiției înarmărilor dezvăluie orientări periculoase. Asemenea orientări periclitează coexistența pașnică, conțin riscul unei evoluții incontrolabile.

Cu neslăbită vigoare se cer respinse tentativele de a impune formule supranaționale, organizări care să știrbească suveranitatea statală și s-o transfere unor factori în afara celor naționali. Nimic nu poate justifica încercările de a împiedica forurile legitime de conducere ale statelor investite prin voința națiunii să-și exercite pe deplin și nestingherit atributele suverane ce le revin. Proiectele suprastatale ascund grave atentate la adresa independenței și suveranității, fiind incompatibile cu esența unei conlucrări întemeiate pe deplină egalitate și avantaj reciproc.

Egalitatea reală a statelor se poate exprima într-o autentică democratizare a vieții internaționale, prin eliminarea inechităților și inegalităților care persistă, prin participare deplină, fără obstacole, a tuturor țărilor la soluționarea problemelor majore ale umanității. **Respectarea independenței naționale — democratizarea raporturilor interstatale — promovarea coexistenței pașnice :** corelația este fundamentală pentru destinul contemporaneității. Vitală apare trecerea de la declarații de intenții la practica statornică — pentru că o convietuire pozitivă trebuie asigurată printr-o neîntreruptă acțiune constructivă, întemeiată pe principiile noi de relații. Ceea ce implică renunțarea la orice formă de ingerințe în treburile altor state, ca și abolirea politicii de forță în toate ipostazele ei. Normalizarea raporturilor este de neconceput în împrejurările în care probleme interne, de competența guvernelor, devin obiectul unor campanii organizate la scară internațională, indiferent dacă se referă la „drepturile omului" sau la minoritățile naționale. Asemenea imixtiuni neagă conținutul ideii de coexistență pașnică, împing la tensiune, subminează bazele unei conlucrări constructive. Din păcate, viața internațională continuă să cunoască practica ingerințelor împinsă pînă la forma brutală a intervențiilor militare străine. Respingerea, cu toate forțele sale, a unor asemenea intervenții, inclusiv prin recurgerea la autoapărare, constituie un drept imprescriptibil al fiecărui stat.

O cerință **sine qua non** a coexistenței pașnice este soluționarea politică a diferendelor, deoarece orice problemă, oricît ar fi de dificilă, își poate găsi rezolvarea la masa negocierilor. Drumul spre tratative se vădește a fi, în multe cazuri, blocat de obstacole generate de rigiditate și lipsă de clarviziune, precum o arată situația din Orientul Mijlociu sau cea din Africa. Iar, în înmulțirea acestor obstacole, de natură să compromită încercarea de reglementare politică a conflictelor, descifrăm aceleași tendințe de luptei pentru o nouă reîmpărțire a lumii, pentru zone de influență și dominație.

În sfîrșit, coexistența pașnică presupune ameliorarea continuă a raporturilor între state, creșterea gradului de încredere reciprocă, aprofundarea contactelor, intensificarea schimburilor de bunuri materiale și valori spirituale. Pe lîngă factorii politici, cei economici și culturali îndeplinesc un rol de certă importanță spre a apropia țările, a le favoriza o conlucrare pozitivă și a le facilita convietuirea.

Coexistența pașnică nu poate apărea spontan. Necesitate istorică, ea își găsește transpunerea în realitate prin acțiunea conjugată a forțelor interesate într-o lume a păcii și dreptății. Schimbările de substanță produse pe scena mondială, modificările în raportul de forță, influența pe care o exercită popoarele, vigoarea cu care se exprimă idealul independenței deschid perspective noi pentru afirmarea unui curs spre coexistența pașnică. Deocamdată, însă, destinderea rămîne fragilă, incertă.

■

Conceptul românesc al coexistenței pașnice implică o permanență a preocupărilor pentru aprofundarea legăturilor bilaterale cu toate statele, ca și a eforturilor de a aduce o contribuție constructivă, realistă, la rezolvarea problemelor vitale ale comunității mondiale, la o evoluție internațională în direcția păcii și progresului. Acțiunea României se desfășoară, pe ambele planuri, într-o corelație organică, dialectică.

Politica externă românească demonstrează, în mod practic, posibilitățile promovării coexistenței pașnice, ale dialogului cu toate statele, materializîndu-se o conlucrare fertilă în consens cu interesele reale ale tuturor popoarelor. Poziția țării noastre a fost consecventă în toate împrejurările, impulsionînd dialogul, contactele, sondarea atentă a resurselor normalizării. Virtuțile acestei orientări s-au vădit în Europa, unde România a acționat ferm pentru a propulsa efortul în vederea edificării unei autentice securități pe continent. Tot în Europa, decizii de pionierat, clarvăzătoare, luate la momentul oportun (precum, stabilirea relațiilor cu R.F.G.) i-au îngăduit României să contribuie eficient la un proces pozitiv pentru întregul continent. Aceeași consecvență s-a vădit în situații dificile de criză : România, menținînd relațiile cu părțile aflate în conflict, a putut să exercite o influență constructivă, principială, unanim apreciată (vezi Orientul Mijlociu și nu numai acesta). Renunțarea la dialog, ruperea contactelor semnifică abdicare, refugiul într-o atitudine pasivă. Or, țara noastră concepe coexistența pașnică în mod dinamic, activ. O atitudine curajoasă, fermă, de care trebuie asociate audiența largă a politicii României, respectul și prețuirea de care se bucură.

Această largă audiență o demonstrează, de altfel, numeroasele documente comune cu caracter solemn semnate de România cu state extrem de diferite ca opțiuni. Este suficient să amintim tratatul de prietenie româno-portughez, primul de acest fel încheiat de două state ce fac parte din grupări militare diferite (România din Tratatul de la Varșovia, Portugalia din N.A.T.O.). Introducînd în raporturile sale internaționale practica declarațiilor solemne comune, România a dat un fundament juridic, un larg cadru politic și o forță stabilizatoare principiilor ce furnizează însăși esența coexistenței pașnice. În fond, **aceste documente bilaterale au o semnificație universală,** legiferînd coexistența pașnică, consacrînd angajamentul în favoarea destinderii. Cel mai recent document din această categorie, cel semnat la Londra de președintele Nicolae Ceaușescu și premierul James Callaghan, este un exemplu edificator al capacității unor state cu orînduiri sociale diferite, aparținînd unor alianțe militare și grupări economice diferite, de a găsi modalitățile unei cooperări rodnice, atunci cînd pun la baza legăturilor lor respectul independenței, egalitatea deplină, avantajul mutual. Multiplicarea unor raporturi de această factură poate să îmbunătățească climatul politic din lume. România a dovedit, fără echivoc, că o asemenea posibilitate este pe deplin realistă.

■

S-a scris mult, în ultimele săptămîni, în presa mondială despre activitatea internațională a României, pe marginea vizitelor întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Un ziarist italian vedea în politica românească „un punct de referință", o experiență înnoitoare care „deschide perspective noi și încurajatoare pentru destinele destinderii internaționale". Este, în fond, o recunoaștere a meritelor istorice ale unei orientări de o profundă originalitate, caracterizată statornic prin luciditate, spirit constructiv, principialitate și care, printr-o largă deschidere către lume, a demonstrat că drumul spre coexistență pașnică trece numai prin dialog și conlucrare, că forța ideilor constă în realizarea lor practică.

Eugeniu Obreo

ROMÂNIA și problemele cardinale ale lumii contemporane

Soluțiile politice, negocierile echitabile — singurele metode viabile de rezolvare a litigiilor dintre state

Orice analiză realistă, pătrunsă de responsabilitate și întemeiată pe o examinare științifică, de ansamblu și de detaliu, a fenomenelor internaționale actuale duce în mod cert la recunoașterea justeții incontestabile cu care sînt caracterizate evoluțiile mondiale în documentele partidului nostru, în lucrările tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Au trecut numai șase luni de la formularea de către Conferința Națională a partidului a avertismentului lucid, străbătut de adîncă preocupare, adresat lumii întregi, forțelor avansate și influente ale tuturor popoarelor, că perioada istorică pe care o străbatem, pentru prima dată după cel de al doilea război mondial, a devenit martoră unor tendințe, cu grad înalt de periculozitate, ale luptei pentru o nouă reîmpărțire a lumii, pentru zone și sfere de influență și dominație, cu toate consecințele, de pe acum serioase și cu perspective de agravare, pe care le incumbă o asemenea evoluție.

Perioadă de timp scurtă, dar încărcată de evenimente evoluînd rapid și contradictoriu pe atîtea meridiane ale globului, cele șase luni din urmă prezintă un bilanț prea concludent de viciere a climatului mondial pentru a nu atrage atenția factorilor politici responsabili, pentru a nu îndemna la mobilizare în luptă unită și solidară toate forțele înaintate ale lumii contemporane, toate popoarele — singurul și adevăratul rezervor inepuizabil de forță de șoc pentru stăvilirea cursului spre încordare a relațiilor internaționale, spre apariția de noi focare de criză și chiar de confruntare militară, spre reanimarea perioadei de tristă memorie a „războiului rece".

Dar este oare posibil un reviriment în gîndirea și acțiunea unor oameni de stat, a unor conducători politici, există oare capacitatea de a interveni prompt, de a opri rostogolirea evenimentelor spre ireparabil ? Cu siguranță că da !

Partidul și guvernul nostru dau necontenit dovada atașamentului și încrederii poporului român în forța de neînvins a opiniei publice, a popoarelor, în victoria cauzei păcii și colaborării internaționale, a consolidării cursului, încă fragil, al destinderii. Motivația supremă a realizării unei cotituri ferme spre pace își poate găsi sursa în responsabilitatea, luciditatea, spiritul rațional și constructiv cu care toți factorii de decizie politică și diplomatică își vor îndeplini obligația fundamentală față de propriul popor și față de întreaga umanitate : depășirea fenomenelor de încordare, înlăturarea diferendelor și litigiilor locale, zonale sau cu caracter global.

În concepția României socialiste, consecvent afirmată și neobosit exprimată de președintele țării, de la marile tribune ale lumii, în toate întîlnirile și contactele cultivate cu perseverență și valorificate cu grijă și respect pentru toți interlocutorii, în toate documentele elaborate și semnate de România cu partenerii ei, se subliniază cerința stringentă a promovării și statornicirii pe arena mondială a unor relații interstatale noi, bazate pe principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, excluderii folosirii forței și amenințării cu forța, ale stimei și respectului reciproc. Apărarea neabătută a acestor principii și lupta pentru introducerea lor în viață au dus la concluzia de necontestat că, dacă am căuta un element comun, precumpănitor în aprecierile unanime care se fac peste hotare la adresa politicii externe românești, ne-am opri, cu certitudine, la remarca omniprezentă asupra aportului deosebit al țării noastre și al președintelui Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea procesului de conlucrare pașnică între state și popoare, la soluționarea politică, pe calea negocierilor constructive, a problemelor complexe care confruntă, astăzi, omenirea.

Desigur, metoda negocierilor este tot atît de veche, cît sînt și relațiile între state, dar numai realitățile zilelor noastre reclamă și impun această metodă ca singura alternativă în organizarea rațională a raporturilor interstatale, în înlăturarea asperităților și obstacolelor din calea colaborării bilaterale și multilaterale dintre națiuni.

Imperativul negocierilor, al soluțiilor politice decurge nemijlocit din examinarea trăsăturilor fundamentale ale epocii noastre, epocă de profunde și rapide transformări revoluționare, proces care cuprinde practic toate colțurile globului pămîntesc, toate sferele activității sociale, inclusiv sfera politicii mondiale. În același timp, trebuie recunoscut că evoluțiile contemporane îmbracă o enormă diversitate de forme și ritmuri, consecințe ale particularităților diferite — istorice, naționale, sociale —, ale nivelului diferit al dezvoltării economice, ale orînduirilor sociale diferite, situație complexă care evidențiază și explică, totodată, o seamă de contradicții între state. Cu atît mai mult este de înțeles acest tablou al lumii contemporane, cu cît îndelungata politică imperialistă de forță și dictat a generat și a lăsat nesoluționate și pline de urmări numeroase probleme complicate, spinoase în raporturile dintre țări.

Iată de ce, arată președintele **Nicolae Ceaușescu, „pentru lichidarea urmărilor vechii politici, pentru reglementarea justă a diferendelor dintre state este necesar să se acționeze într-un spirit de răspundere, recurgîndu-se la discuții și tratative directe între țările interesate, care să aibă la bază**

respectarea dreptului la autodeterminare al fiecărei naţiuni, respectul libertăţii şi independenţei fiecărui popor".

Evenimentele în curs, în diferite părţi ale lumii, confirmă realitatea tristă, de atîtea ori semnalată de partidul şi statul nostru, că singurii beneficiari ai stărilor conflictuale şi de confruntare, ai politicii de renunţare la negocieri principiale, răbdătoare, pătrunse de realism şi spirit de compromis în avantaj reciproc — sînt promotorii intervenţiilor străine şi amestecului din afară, negustorii şi traficanţii moderni de arme, duşmanii cauzei dezvoltării economice şi sociale independente a tuturor statelor. Decurge de aici, ca o legitate a zilelor noastre, că, oricît ar fi de dificile problemele care afectează relaţiile dintre două sau mai multe state, nesocotirea sau ocolirea căii negocierilor directe, lipsite de intermediari mai mult sau mai puţin „dezinteresaţi", nu poate decît să agraveze situaţia, să prejudicieze interesele fundamentale ale celor angajaţi în conflict, să împiedice valorificarea în folos propriu a resurselor de care dispun, să submineze unitatea şi solidaritatea de acţiune pentru independenţă şi suveranitate. Implicarea unor interese şi forţe străine în procesul negocierilor directe dintre state înseamnă cedarea, concesionarea atributelor fundamentale ale existenţei suverane a statelor, creează avantaje şi atribuie drepturi de stăpîn forţelor reacţionare, creează condiţii pentru revenirea la dominaţia străină, de tip colonialist şi imperialist.

Acelora care par să fi uitat, prea repede, consecinţele perioadei nefaste a „războiului rece" şi scot acum din arhive terminologia invectivelor, a ameninţărilor de tot felul — de la presiunile economice pînă la zăngănitul armelor —, poporul român, ca şi toate popoarele lumii, de orice mărime, grad de dezvoltare sau situaţie geopolitică, le ripostează cu încrederea în prevalenţa spiritului de înţelegere şi colaborare, a priorităţii absolute pe care o reclamă eforturile pentru pace şi destindere.

Nu este, oare, evident, că resuscitarea confruntărilor verbale la început, mai apoi chiar armate (exemple nu lipsesc, din nefericire, de pe harta actuală a lumii) servesc, în primul şi în ultimul rînd, forţelor reacţionare, cercurilor imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste care, prin manevre în culise şi pe faţă, prin intervenţii militare deschise sau camuflate sub paravane transparente, încearcă să submineze avîntul pe care l-a căpătat, în zilele noastre, consolidarea independenţei şi înfăptuirea aspiraţiilor popoarelor la dezvoltarea multilaterală şi de sine stătătoare.

Acei care par să prefere, astăzi, pentru „rezolvarea" litigiilor şi a diferendelor, în locul schimbului de argumente şi opinii şi al negocierilor directe sau prin intermediu internaţional, metodele condamnate şi condamnabile ale ameninţărilor, acei care par să prefere, irresponsabil, intensificarea cursei înarmărilor şi perspectiva unei conflagraţii de proporţii mondiale merită riposta hotărîtă a popoarelor, trebuie siliţi să recunoască, pînă la urmă chiar şi în propriul lor interes, că războiul, confruntarea militară nu sînt, nicidecum şi pentru nimeni, soluţii, ci, dimpotrivă, nu pot duce decît la agravarea, pînă la ireparabil, a divergenţelor economice, politice sau de orice altă natură. Trebuie să li se amintească acestora că niciodată în istorie armele nu au tranşat litigiile, le-au cronicizat doar, le-au amînat rezolvarea, cu enorme suferinţe pentru popoare.

Soluţionarea negociată a diferendelor dintre state îşi găseşte adversari doar în inconştienţa şi egoismul cu care privesc forţele retrograde evoluţia omenirii. Ca urmare, nu are justificare reticenţa unor oameni politici de a se aşeza cu curaj, principialitate şi raţiune la masa tratativelor, de a aborda problemele în dispută cu adversarii lor de azi, poate partenerii de colaborare şi conlucrare de mîine, într-un spirit deschis, al punerii pe prim plan a aspectelor ce unesc, al respectului şi stimei reciproce.

Desigur, este greu de susţinut ideea că ar exista formule gata elaborate, aplicabile peste tot şi oricînd, formule care să producă automat soluţii politice, în orice situaţie concretă. Dar, în cadrul, în coordonatele şi spiritul amintite mai sus, se poate găsi întotdeauna expresia potrivită, bilaterală sau internaţională, pentru elaborarea unor soluţii reciproc acceptabile, constructive. Bineînţeles, aceasta devine posibil numai în funcţie de voinţa politică a celor interesaţi, de hotărîrea lor de a nu ceda altora — unor terţe părţi — pledarea cauzei lor, ceea ce ar putea duce, conştient sau nu, la apariţia unor motive de agravare şi extindere a ariilor de divergenţă, la alterarea situaţiei internaţionale, în ansamblu. Credem că evoluţiile din Orientul Mijlociu şi din Africa nu necesită, în acest sens, comentarii suplimentare.

Starea naturală a unor relaţii internaţionale, ca cele din zilele noastre bazate pe o interdependenţă crescîndă, dialectică a evoluţiilor naţionale şi globale, nu se poate întemeia decît pe dialog, pe egalitate şi respect reciproc, pe renunţare la presiuni şi „argumentări" la adăpostul forţei armelor. Are o deosebită importanţă, în acest sens, a se acţiona în mod consecvent pentru dezvoltarea colaborării şi cooperării largi între toate statele, pe toate planurile, a se folosi, în vederea îmbunătăţirii climatului politic, metoda eficientă a contactelor bilaterale, a convorbirilor între conducătorii de state, a valorifica fiecare prezenţă la activitatea forurilor internaţionale, în primul rînd a O.N.U., pentru elaborarea, prin eforturile comune ale tuturor statelor, mari sau mici, a soluţiilor celor mai adecvate marilor probleme ale zilelor noastre, potrivit intereselor popoarelor, ale cauzei păcii.

Este cunoscut şi recunoscut faptul că România socialistă s-a pronunţat şi se pronunţă în modul cel mai ferm şi aplică, în practica sa diplomatică şi politică concretă, metoda negocierilor constructive, abordarea deschisă a problemelor ce o preocupă pe plan internaţional. Rezultatele fructuoase ale acestei concepţii se vădesc în faptul că ţara noastră are, astăzi, relaţii de colaborare normală, prietenească, practic cu toate ţările lumii, fără ca aceasta să însemne că nu au existat sau că nu mai există probleme sau deosebiri de vederi, uneori serioase, între noi şi unii dintre partenerii de discuţie. Diplomaţia românească, urmînd exemplul însufleţitor al preşedintelui ţării, şi-a făcut un punct de onoare din argumentarea şi apărarea poziţiilor sale de principiu, ceea ce nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ascultarea şi respectarea opiniilor celorlalţi, găsirea în comun a limbajului şi a aprecierilor reciproc acceptabile, avantajoase, la capătul unui efort comun, desfăşurat într-o atmosferă lipsită de prejudecăţi şi idei preconcepute.

Pentru România socialistă, modul de abordare realistă al tuturor problemelor bilaterale şi internaţionale porneşte de la date obiective, nu escamotează dificultăţile, ci le înfruntă direct, cu curaj şi simţ de răspundere. În acelaşi timp, căutarea şi elaborarea soluţiilor politice pe calea negocierilor este, în concepţia ţării noastre, în interdependenţă nemijlocită cu toate celelalte laturi ale luptei popoarelor pentru o lume mai dreaptă şi mai bună, ceea ce presupune o informare corectă a opiniei publice asupra realităţilor mondiale şi mobilizarea ei corespunzătoare în sprijinul rezolvării constructive a tuturor problemelor internaţionale, cît de dificile ar fi.

Privit din acest punct de vedere, reiese cu claritate caracterul logic şi raţional al activităţii neobosite a statului nostru pentru traducerea consecventă în viaţă a principiilor noi de echitate şi justiţie internaţională, condiţii şi cadru propice pentru promovarea soluţiilor politice, negociate ale tuturor diferendelor sau litigiilor ce apar, la un moment dat, pe arena mondială.

Această politică este un titlu de mîndrie pentru România socialistă, o expresie a spiritului de înaltă responsabilitate cu care participă la viaţa internaţională, hotărîrea sa neclintită cu care promovează metoda tratativelor directe, paşnice pentru soluţionarea diferendelor dintre state.

Această politică este, în acelaşi timp, o manifestare permanentă, elocventă a ataşamentului ţării noastre la cauza păcii, cauză scumpă tuturor popoarelor, imperativ primordial al zilelor noastre.

Nici un efort nu este prea mare pentru valorificarea căii negocierilor în toate situaţiile internaţionale şi bilaterale complicate, pentru folosirea metodei tratativelor pătrunse de spirit constructiv, între părţile interesate. Pentru progresul civilizaţiei şi bunăstării, pentru salvgardarea intereselor vitale ale popoarelor, ale întregii omeniri, nu există altă alternativă.

Cornel Răducanu

INTERVIUL NOSTRU

Amiralul Emilio Eduardo Massera

membru al juntei militare din Republica Argentina

Relaţiile româno – argentiniene: reale posibilităţi de dezvoltare

La rugămintea revistei noastre, scriitorul Eugen Barbu, aflat, în Argentina, în aceste zile, s-a adresat amiralului Massera, membru al juntei militare argentiniene, cu solicitarea de a avea o convorbire referitoare la evoluţia relaţiilor dintre România şi Argentina, precum şi la unele probleme internaţionale de majoră importanţă. Era cu citeva zile inaintea plecării amiralului Massera într-o vizită oficială în ţara noastră. „Pornesc cu o mare dorinţă şi, în acelaşi timp, cu o emoţie îndreptăţită – a declarat, în cadrul convorbirii, amiralul Massera. **Sper ca, în România, să am discuţii utile şi rodnice, să-mi formez o imagine cuprinzătoare despre poporul român, de care ne leagă originea latină comună."**

Din Buenos Aires, de la Eugen Barbu

„Consider – **a declarat, de la inceput, interlocutorul** – că, din punct de vedere al dorinţei şi spiritului de cooperare, atit Argentina, cit şi România se situează la un nivel excelent".

„Argentina – **a precizat amiralul Massera** – nu doreşte şi nu urmăreşte realizarea unei coexistenţe bazate pe teamă, ci dimpotrivă crede că această noţiune trebuie să constituie instrumentul unei cit mai ample realizări materiale şi spirituale a popoarelor, bazată pe organizare, demnitate, justiţie şi libertate. Aceste aspiraţii ale noastre coincid cu cele exprimate de domnul preşedinte Nicolae Ceauşescu în numeroase ocazii."

– **Care sint domeniile în care consideraţi că legăturile româno-argentiniene se pot extinde ? Ni se răspunde că** „există posibilităţi destul de mari pentru intensificarea relaţiilor comerciale. Argentina este pe deplin dispusă să realizeze o mai mare apropiere în acest domeniu. Consider că este necesar să trecem cit mai degrabă la definitivarea textului acordului general de cooperare economică şi tehnică, care va constitui cadrul juridic pentru amplificarea relaţiilor comerciale dintre ţările noastre."

In ce priveşte perspectivele de dezvoltare a relaţiilor comerciale dintre cele două ţări, ni se precizează că „există multe posibilităţi nefolosite încă. Desigur că întîmpinăm unele obstacole generate de distanţa geografică care separă ţările noastre. Dar sînt convins că, după realizarea unor studii mai profunde, animaţi de dorinţa de a lărgi aceste legături, vom putea găsi noi forme de colaborare. Dorinţa părţii argentiniene – **arată, în continuare, amiralul Massera** – este ca aceste schimburi să se intensifice şi să se diversifice."

Am întrebat dacă în domeniul petrolier există posibilităţi mai mari de cooperare. Mi s-a vorbit despre experienţa şi posibilităţile Argentinei şi României în acest domeniu : „ceea ce – **a precizat interlocutorul** – în actuala conjunctură mondială reprezintă nu numai un avantaj, dar pune bazele realizării unor importante schimburi comerciale reciproc avantajoase. Se poate ajunge la un acord de mare însemnătate nu numai în ceea ce priveşte vînzarea şi cumpărarea de produse petroliere, ci şi de utilaj şi echipamente necesare prospecţiunilor, explorării, exploatării şi rafinării ţiteiului. Datorită experienţei României în ceea ce priveşte exploatarea şi utilizarea gazelor naturale, aceste domenii deschid perspective interesante pentru viitor".

Opţiunile fundamentale de politică externă ale Argentinei constituie tema abordată în continuarea discuţiei. Obiectiv prioritar : „dorinţa de pace, o pace bazată nu pe teama de opresiune şi subjugare, ci izvorită din necesitatea respectării legalităţii internaţionale şi a libertăţii. O pace care să asigure afirmarea naţiunii ca element de bază al lumii contemporane. Sîntem convinşi că toate naţiunile sînt egale în manifestarea drepturilor lor suverane, toate trebuie să se bucure de posibilităţi egale pentru realizarea aspiraţiilor proprii. Respingem cu hotărire orice incercare de amestec în treburile interne ale altor state".

Abordăm, în contextul sesiunii speciale a O.N.U., problema dezarmării : „Poziţia Argentinei în această chestiune a fost expusă pe larg de ministrul de externe argentinian la recenta sesiune extraordinară a O.N.U. consacrată dezarmării".

Oprirea cursei înarmărilor şi folosirea fondurilor cheltuite pentru înarmare în direcţia rezolvării gravelor probleme care preocupă, în prezent, omenirea – sînt evidenţiate ca obiective prioritare ale Argentinei. „Trebuie să se facă, însă, – **ni se precizează** – o diferenţiere netă între utilizarea energiei atomice în scopuri paşnice, pe de o parte, şi folosirea acestei energii pentru fabricarea de arme nucleare şi, în consecinţă, măsurile nejuste luate în direcţia transferului de tehnologie nucleară, pe de altă parte. Aceste măsuri sînt destinate, în final, să perpetueze supremaţia, în acest domeniu, a unui grup de ţări puternic industrializate, în defavoarea celor mai puţin dezvoltate. Ca o expresie a acestui fapt, Argentina a participat la elaborarea şi, apoi, a semnat Tratatul de la Tlatelolco pentru interzicerea armelor nucleare pe continentul latino-american, care este, însă, în acelaşi timp, un program de folosire a energiei atomice în scopuri paşnice, cu participarea, inclusiv, a oamenilor de ştiinţă argentinieni, care dau dovada înaltei calităţi de pregătire pe care o posedă".

– Care este poziţia Argentinei faţă de problema noii ordini economice internaţionale ?

– Argentina este pe deplin convinsă că este imperios necesară înfăptuirea unei noi ordini economice internaţionale mai juste, care să permită accesul la cele mai noi cuceriri ale tehnicii mondiale, inclusiv al ţărilor rămase în urmă din punct de vedere industrial. In acest sens, considerăm că comerţul internaţional trebuie să constituie un element important pentru soluţionarea problemelor cu care este confruntată astăzi omenirea. Consider, deci, că, în ceea ce priveşte comerţul internaţional, acesta nu poate fi despărţit de normele de justiţie şi, ca atare, respingem stabilirea unor preţuri nejuste în comerţul internaţional, precum şi tendinţa de a transforma unele ţări în furnizor de materii prime.

De aceea, ţara noastră s-a opus tendinţelor care urmăreau impunerea unor soluţii adoptate prin vot majoritar în cadrul organismelor internaţionale şi sprijină fără rezerve declaraţia privind stabilirea unei noi ordini economice internaţionale, în care este prevăzut, cu claritate, dreptul fiecărui stat de a dispune, în mod suveran, de resursele sale naturale.

– Care este, după părerea dumneavoastră, calea cea mai bună de urmat pentru realizarea unei noi ordini economice internaţionale ?

– In primul rînd, este vorba de apărarea de către fiecare stat a drepturilor lui legitime şi, de asemenea, de prezentarea, în faţa opiniei publice mondiale, a acestor drepturi. Aceste acţiuni trebuie realizate atît în relaţiile bilaterale, cit şi în cadrul organismelor internaţionale. Pe de altă parte, consider, ca indispensabilă, realizarea unei unităţi a tuturor ţărilor în curs de dezvoltare în ceea ce priveşte apărarea obiectivelor lor comune, juste şi concrete. Nu cred că noua ordine economică internaţională poate fi realizată dintr-o dată. Acest obiectiv necesită realizarea de paşi concreţi, făcuţi cu inteligenţă, cu dorinţa şi voinţa comună, în direcţia unor obiective concrete.

In încheiere, amiralul Massera s-a referit la obiectivele fundamentale, pe plan intern, ale Argentinei : „In prezent – **a declarat domnia-sa** – are loc un proces de schimbări fundamentale şi de reconstrucţie. Schimbări fundamentale, pentru că – fără a pierde din vedere valorile spirituale ale poporului argentinian, viaţa sa în comun şi identitatea naţională – se construieşte o nouă Argentină, atît din punct de vedere al structurilor fundamentale, cit şi al comportamentului social. Cu o unitate demnă de admirat, cu generozitate şi spirit de sacrificiu, poporul argentinian este angajat pe drumul construirii unui viitor măreţ".

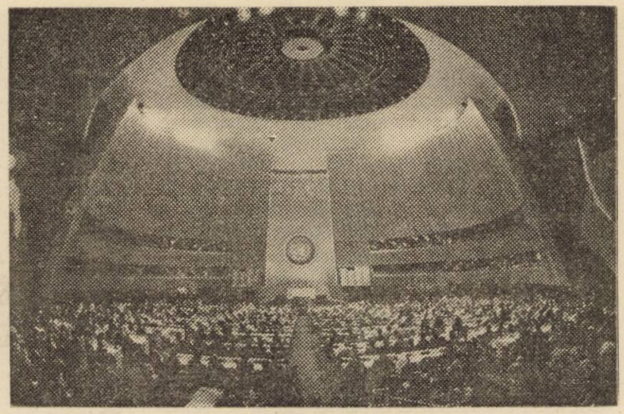

Documentul final — punct de referință în cadrul eforturilor viitoare consacrate dezarmării

Rezultatele marii dezbateri internaționale asupra dezarmării din ultimii ani, puternic stimulată și unitar structurată de activitățile consacrate sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U., se materializează astăzi în textul documentului final al sesiunii. Acest text ce delimitează aria consensului realizat pînă în momentul de față de statele lumii asupra problematicii cursei înarmărilor și dezarmării, pe planul principiilor și al acțiunii, este menit să constituie unul din principalele puncte de referință în cadrul demersurilor viitoare ale statelor lumii în cîmpul dezarmării. (O bogată literatură de specialitate, impresionantă încă de pe acum și sub raport cantitativ și ca diversitate, urmează să fie consacrată, și în continuare, conținutului și semnificației documentului final). Prin sesiunea specială, factorii politici ai statelor și opinia publică internațională dispun, așadar, de un vast material de reflecție și bază de acțiune în cîmpul dezarmării.

Odată încheiată, sesiunea specială își relevă întreaga semnificație în sfera eforturilor orientate spre dezarmare ale lumii contemporane. Unul din marile cîștiguri ale sesiunii speciale îl constituie, în opinia generală, tratarea cuprinzătoare a problematicii dezarmării, într-o concepție de ansamblu. Niciodată pînă acum, sfera dezarmării nu a făcut — pe plan internațional și la nivel oficial — obiectul unei abordări atît de multiforme, sub toate aspectele sale, dar integrată în același timp unei viziuni coordonatoare, ca în cadrul acestei sesiuni speciale a O.N.U. În perioada postbelică, eforturile desfășurate pe plan internațional (inclusiv negocierile în materie) consacrate înfăptuirii obiectivului dezarmării generale și totale au fost, așa cum s-a remarcat în mod stăruitor și în cadrul sesiunii, insuficiente și, de aceea, lipsite de eficacitate. Li s-au substituit, de regulă, dezbaterea, negocierea, realizarea și punerea în aplicare a unor acorduri vizînd, în general, măsuri cu caracter parțial și colateral, care — așa cum s-a subliniat — sînt, mai degrabă, măsuri de neînarmare, de limitare sau numai de etapizare a cursei înarmărilor, decît măsuri de dezarmare efectivă. În diferitele foruri de negociere, dezarmarea generală și totală nu a beneficiat, în mod practic, de o abordare frontală, aprofundată și consecventă, în ciuda eforturilor susținute, depuse, în acest sens, de tot mai multe state, îndeosebi mici și mijlocii, între care și România. Aceasta a făcut, după cum

Corespondență din New York de la Corneliu Vlad

s-a remarcat și în cadrul sesiunii, ca, în ciuda enunțării unei cantități considerabile de declarații de bune intenții în sprijinul ideii dezarmării generale și totale, progresele efective în această direcție să fie, în ultimă instanță, nule. În acest sens, documentul final al sesiunii relevă : „Măsurile parțiale au făcut prea puțin pentru a apropia lumea de scopul dezarmării generale și totale. De peste un deceniu, n-au avut loc negocieri asupra unui tratat de dezarmare generală și totală".

O nouă abordare a problemelor dezarmării

Rolul sesiunii speciale a fost tocmai de a pune bazele a ceea ce toată lumea numește, printr-un termen consacrat de sesiune, **o nouă abordare a problemelor dezarmării.** Referitor la aceasta, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, spunea : „Măsurile parțiale și colaterale pot juca un rol în încetarea și inversarea sensului cursei înarmărilor numai dacă ele sînt concepute ca parte a unui program larg, vizînd o dezarmare substanțială, în sectoare ale armamentelor de importanță centrală pe plan militar, care să ducă, în final, la dezarmarea generală și completă și, în mod deosebit, la dezarmarea nucleară, sub control internațional eficient. Realizînd necesitatea unei noi abordări, Adunarea Generală a făcut pasul hotărîtor al convocării unei sesiuni speciale consacrată dezarmării".

Discursurile din cadrul dezbaterilor generale, propunerile formulate de diverse state, conținutul documentului final reflectă hotărîrea, larg împărtășită, manifestată în cadrul comunității internaționale, de consolidare, la nivelul celei mai mai înalte responsabilități, a noului mod de abordare, în vederea soluționării, a problemelor dezarmării, în perspectiva dezarmării generale și totale.

Consemnînd consensul tuturor statelor în această privință, preambulul documentului final subliniază : **„Dacă obiectivul final al eforturilor tuturor statelor trebuie să rămînă dezarmarea generală și totală sub un control internațional eficace, obiectivul imediat constă în eliminarea primejdiei războiului nuclear și aplicarea de măsuri vizînd încetarea cursei înarmărilor, inițierea unei mișcări în sens invers și deschiderea căii spre o pace trainică".**

Dezarmarea și marile probleme ale contemporaneității

Punînd în centrul preocupărilor generale aceste obiective, sesiunea specială a subliniat — și acesta este un alt aspect important al noului mod de abordare a problemelor dezarmării — interdependența strînsă dintre imperativele dezarmării și înfăptuirea tuturor celorlalte mari probleme care se află în fața omenirii : salvgardarea păcii și securității tuturor statelor ; reducerea și eliminarea focarelor de tensiune și a conflictelor internaționale ; respectarea independenței și suveranității naționale a statelor ; nerecurgerea la forță și soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase din relațiile interstatale ; abolirea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație, asuprire și dictat ; instaurarea noii ordini economice internaționale ; soluționarea în interesul tuturor statelor a problemelor generate de criza economică, a materiilor prime și energiei ; accesul nestingherit al tuturor statelor la cuceririle științei și tehnologiei ; protecția mediului înconjurător etc.

Tratarea problemelor cursei înarmărilor și dezarmării în corelație strînsă și logică cu toate aceste imperative ale vieții internaționale a constituit una din constantele majore ale dezbaterilor sesiunii, iar documentul final se face, într-un fel sau altul, ecoul acestor preocupări de primă importanță ale statelor lumii, îndeosebi în capitolul său introductiv și în declarația de principii. În repetate rînduri, de-a lungul lucrărilor s-a subliniat că sesiunea specială constituie cea mai largă și mai reprezentativă reuniune convocată vreodată, la nivel oficial, în vederea tratării problemei dezarmării. „Mari sau mici, puternice sau slabe pe plan militar, bogate sau sărace, dezvoltate sau în curs de dezvoltare, toate țările au posibilitatea să se exprime, ele însele, în condiții de egalitate" — releva în discursul inaugural al sesiunii speciale președintele Adunării Generale, Lazar Moisov. Se poate spune că, practic, toate statele lumii au participat, în cadrul cel mai corespunzător, cel al Națiunilor Unite, la dezbaterea în vederea găsirii unor soluții, cît mai grabnice și realiste, la problemele dezarmării. (Chiar Elveția, care nu este membru al

O.N.U., și-a făcut cunoscut punctul de vedere printr-un document de lucru prezentat Adunării Generale).

Consfințind dreptul și îndatorirea tuturor statelor de a participa în mod direct la eforturile internaționale de dezarmare, documentul final al sesiunii proclamă: **„Toate popoarele lumii au un interes vital în succesul negocierilor de dezarmare. În consecință, toate statele au datoria de a contribui la eforturile în cîmpul dezarmării. Toate statele au dreptul de a participa la negocierile de dezarmare, pe picior de egalitate."**

Sesiunea specială a demonstrat, în modul cel mai pregnant, că, fiind vital interesate în stăvilirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, statele lumii își pot aduce o contribuție proprie, utilă, la realizarea de progrese în direcția dezarmării. Mărturie, în acest sens, stau numeroasele idei și propuneri făcute practic de fiecare țară participantă, în dorința de a marca, printr-un aport specific, atașamentul la cauza păcii și dezarmării. O parte din valorosul patrimoniu de idei și propuneri concrete enunțate în cadrul lucrărilor sesiunii a fost încorporată în documentul final. În același timp, însă, așa cum au relevat numeroase delegații, este necesar ca toate ideile și măsurile cu caracter constructiv, avansate de-a lungul sesiunii, inclusiv în cadrul lucrărilor comitetului ei pregătitor, să fie valorificate în continuare, în activitățile O.N.U. și ale diferitelor foruri de negocieri de dezarmare.

Creșterea rolului și responsabilității O.N.U. în direcția dezarmării

Într-un fel sau altul, toate statele au subliniat, în cadrul sesiunii, rolul de prim rang ce revine O.N.U. în cîmpul dezarmării. Pozițiile diferitelor state au devenit mult mai nuanțate în dezbaterea aspectelor concrete ale acestui postulat unanim proclamat. Majoritatea covîrșitoare a statelor lumii — și îndeosebi țările mici și mijlocii, în curs de dezvoltare și nealiniate — au apreciat că, pentru ca O.N.U. să-și exercite într-adevăr rolul central în cîmpul dezarmării, este necesar să se pună capăt tendințelor, tot mai vizibile în ultimele decenii, de îndepărtare a Organizației mondiale de aspectele hotărîtoare ale eforturilor de dezarmare, prin tratarea problematicii dezarmării în cadrul unor foruri de negocieri cu caracter închis, restrictiv, și reducerea rolului Adunării Generale la acela de cadru al unor discuții cu caracter academic, unde se adoptă doar rezoluții incapabile de a exercita o influență decisivă asupra negocierilor de dezarmare propriu-zise.

Însăși convocarea sesiunii speciale a însemnat o confirmare a rolului central al O.N.U. în cîmpul dezarmării, ca forumul cel mai capabil să asigure participarea în condiții de deplină egalitate a tuturor statelor la dezbaterea și adoptarea de hotărîri în problemele de cea mai mare importanță în domeniul dezarmării. În declarația de principii, adoptată la încheierea sesiunii, se reafirmă, în mod clar, că, în conformitate cu Carta, Națiunile Unite au o responsabilitate primordială, un rol central în sfera dezarmării. În vederea îndeplinirii eficiente a acestui rol și a facilitării și încurajării tuturor măsurilor în acest domeniu, Națiunile Unite vor trebui să fie informate în mod corespunzător asupra tuturor problemelor, asupra tuturor pașilor întreprinși, pe plan universal, bilateral, regional sau multilateral.

În cadrul dezbaterilor, s-au înregistrat numeroase propuneri — unele din ele incluse și în documentul final, ca urmare a acordului realizat — privind creșterea rolului și eficienței O.N.U. în procesul dezarmării. În această finalitate s-a propus, de pildă, sporirea rolului Adunării Generale, reactivarea comisiei O.N.U. pentru dezarmare, realizarea unei legături mai strînse între Adunarea Generală și forurile de negocieri existente sau crearea unor noi foruri de negocieri, subordonate direct Adunării Generale, ca și alte măsuri menite să asigure exercitarea integrală a responsabilităților O.N.U. în acest domeniu de importanță vitală pentru toate statele lumii.

Dezarmarea, sesiunea specială și opinia publică mondială

În mod unanim, se apreciază că sesiunea specială a exercitat și va continua să exercite, în continuare, un rol catalizator asupra eforturilor întreprinse de factorii de cea mai înaltă răspundere ai statelor, de opinia publică mondială, de popoarele lumii, în domeniul dezarmării. O recunoaștere semnificativă a rolului opiniei publice l-a constituit însăși hotărîrea adoptată la sesiune ca, pentru prima dată în istoria Națiunilor Unite, reprezentanții organizațiilor neguvernamentale să se adreseze de la tribuna Adunării Generale asupra marilor probleme ale păcii și dezarmării, ca exponente ale voinței, aspirațiilor cercurilor largi ale opiniei publice internaționale. Subliniind gravitatea situației create de cursa accelerată a înarmărilor, documentul final arată: **„Este esențial ca nu numai guvernele, dar și popoarele lumii să recunoască și să înțeleagă primejdiile actualei situații. Pentru ca o conștiință internațională să se poată dezvolta și pentru ca opinia publică mondială să își poată exercita o influență pozitivă, Națiunile Unite trebuie să sporească răspîndirea informației privind cursa înarmărilor și dezarmarea".** Așa cum au subliniat, în cadrul dezbaterilor generale, șefii de delegații din numeroase state, ca și reprezentanții diferitelor organizații guvernamentale, sesiunea specială trebuie să dea un impuls viguros acțiunii hotărîte a opiniei publice de pretutindeni, a tuturor popoarelor lumii în scopul determinării voinței politice a statelor de a se trece la adoptarea și înfăptuirea unor măsuri reale de dezarmare.

România — o contribuție constructivă, larg apreciată

Retrospectiva drumului parcurs de la geneza ideii convocării sesiunii speciale pînă la adoptarea documentului său final pune în valoare participarea constantă și activă a României, în toate fazele, la afirmarea ideii, la buna ei pregătire și desfășurare și la încheierea cu rezultate cît mai rodnice a lucrărilor sesiunii. Încă din 1975, România, prin glasul președintelui Nicolae Ceaușescu, se pronunța pentru convocarea unei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării. În acest sens, țara noastră prezenta sub forma unui document oficial al Adunării Generale poziția României privind problemele dezarmării, îndeosebi ale dezarmării nucleare, și stabilirea unei păci internaționale trainice. În anul următor, în cadrul reuniunii de la Colombo a șefilor de stat și de guvern din țările nealiniate — la care România a participat ca invitat —, s-a adoptat hotărîrea privind propunerea oficială de convocare a sesiunii pentru anul 1978, propunere care, prezentată în Adunarea Generală, de un număr de 72 de țări — între care și România — avea să fie adoptată în unanimitate.

O activitate susținută avea să desfășoare, în continuare, țara noastră în cadrul Comitetului pregătitor al sesiunii speciale. Anuarul O.N.U. asupra dezarmării pe 1977 evidențiază, de pildă, inițiativa României de a se consacra, în cuprinsul documentului final, un capitol privitor la mecanismele de negocieri asupra dezarmării, precum și faptul că România, ca și alte state, s-a pronunțat pentru elaborarea altor două secțiuni, privind declarația de principii și programul de acțiune. Este de menționat, în acest sens, că România a fost prima țară care a propus, în cadrul activităților pregătitoare ale sesiunii, un proiect de document final privind toate cele patru mari secțiuni ale sale.

O contribuție de seamă la evaluarea actualei situații internaționale prin prisma necesității înfăptuirii dezarmării o constituie realizarea, sub egida O.N.U., la inițiativa României și sub președinția reprezentantului țării noastre, a studiului privitor la consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și cheltuielilor militare. Datele, constatările și concluziile studiului au fost citate ca elemente de referință, de cea mai mare greutate, în cadrul celor mai diverse activități prilejuite de sesiunea specială în cadrul O.N.U. sau în afara sa, în toată această perioadă: în documentele Comitetului pregătitor, în Anuarul asupra dezarmării al O.N.U., în dezbaterile ultimei sesiuni a Adunării Generale, în documente ale S.I.P.R.I. și ale altor renumite institute de cercetări asupra păcii și dezarmării, în discursurile rostite cu prilejul dezbaterilor generale ale sesiunii speciale, în numeroase publicații editate de O.N.U. sau în diverse țări ale lumii și, în sfîrșit, în documentul final al sesiunii speciale se cere continuarea studiilor pe această teamă.

Contribuția României la dezbaterile generale — exprimînd concepția președintelui Nicolae Ceaușescu asupra creării unei lumi fără arme și fără războaie, a păcii, înțelegerii și cooperării între popoare — a fost apreciată, în rîndul participanților la sesiune, ca una din cele mai substanțiale, de natură să permită o abordare constructivă și realistă a problemelor dezarmării și să conducă la încheierea lucrărilor cu rezultatele așteptate de popoarele lumii. Participarea activă a României la activitățile de redactare în formă definitivă a documentului final, în cadrul Comitetului plenar, a fost subliniată, în termeni elogioși, în cuprinsul unui interviu acordat presei de către președintele Comitetului plenar, Carlos Ortiz de Rozas. La rîndul lor, personalități de seamă ale vieții politice din diferite state, reprezentanți ai opiniei publice mondiale, înalți demnitari ai O.N.U. au subliniat cu diferite prilejuri rolul activ al României, contribuția deosebită a președintelui Nicolae Ceaușescu, în cadrul eforturilor desfășurate, în acești ani, pe plan internațional, pentru inaugurarea unei etape noi în procesul de înfăptuire a dezarmării, etapa trecerii la măsuri reale, substanțiale și neîntîrziate de dezarmare.

Această sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U. reprezintă, așadar, o nouă consacrare a prestigiului internațional al politicii de pace și cooperare internațională, promovată cu consecvență de România, de președintele Nicolae Ceaușescu, în conformitate cu interesele fundamentale ale poporului român și cu aspirațiile comune ale tuturor popoarelor de a trăi într-o lume eliberată de pericolul războiului distrugător și de povara înarmărilor, o lume mai bună și mai dreaptă.

„Anuarul O.N.U. asupra dezarmării" relevă rolul important al propunerilor României socialiste

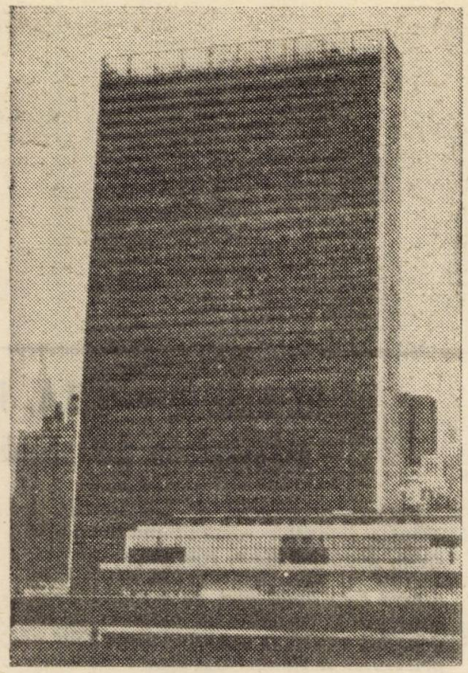

Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării atestă încă o dată valoarea deosebită a cunoscutei inițiative a României în cîmpul eforturilor de dezarmare, elaborarea sub egida O.N.U. a unor studii consacrate consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor și cheltuielilor militare și efectelor lor deosebit de dăunătoare asupra păcii și securității mondiale.

În multe din discursurile pronunțate în cadrul dezbaterilor generale, în importantul material documentar asupra dezarmării difuzat în cercuri largi de organizațiile nonguvernamentale sau în cadrul diferitelor conferințe, simpozioane, mese rotunde sau mitinguri ce s-au desfășurat cu ocazia sesiunii speciale, **faptele, cifrele, observațiile și concluziile conținute în studiul elaborat în cursul anului trecut de O.N.U., la inițiativa României constituie puncte de referință de cea mai mare greutate.**

Ediția pe 1977 a anuarului O.N.U. asupra dezarmării, distribuit delegațiilor participante la sesiune, învederează din nou larga perspectivă deschisă de inițiativa românească privind elaborarea acestui studiu în evaluarea amplorii și gravității cursei înarmărilor și — prin aceasta, în mod logic — necesitatea trecerii la stăvilirea acestui proces și la înfăptuirea unor măsuri de dezarmare reală. Amplul capitol dedicat de anuar prezentării studiului se deschide cu următoarele sublinieri : „De-a lungul anilor, problema dezarmării a fost considerată în lumina preocupării privind consecințele nefaste ale cursei înarmărilor asupra dezvoltării tuturor statelor și asupra păcii și securității internaționale".

În 1970, pe agenda celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a fost înscris, la inițiativa României, punctul intitulat **„consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale deosebit de dăunătoare pentru pacea și securitatea mondială".**

Făcînd un scurt istoric al drumului străbătut de această inițiativă, care a întrunit aprobarea unanimă a Adunării Generale, anuarul amintește că un prim raport pe această temă a fost elaborat în 1971.

Adunarea Generală, se arată în continuare, „a primit cu satisfacție raportul experților și a cerut secretarului general al O.N.U., guvernelor și organizațiilor nonguvernamentale și internaționale să asigure raportului cea mai largă răspîndire. Adunarea Generală a hotărît totodată să mențină punctul privitor la consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor în atenția sa constantă și să-l înscrie pe agenda sesiunii a 28-a a O.N.U.", cînd, Adunarea Generală avea să ceară secretarului general continuarea studiului amintit, fapt care s-a concretizat prin alcătuirea unui nou grup de experți, prezidat de reprezentantul României, însărcinat cu elaborarea unui al doilea raport.

Punctul propus de România privitor la consecințele cursei înarmărilor, continuă anuarul O.N.U., „a fost dezbătut și sprijinit la sesiunea a 32-a a Adunării Generale de majoritatea covîrșitoare a delegațiilor". Sînt citate în acest sens aprecieri formulate în cadrul sesiunii de reprezentanții Ghanei, Mexicului, Mauritaniei, Libiei, Turciei, Norvegiei, Venezuelei, Marocului, Franței, Irlandei, Portugaliei, Malayeziei, Camerunului, Poloniei, Nepalului, Luxemburgului și al altor state.

În cadrul dezbaterii acestui punct de pe agenda sesiunii a 32-a a O.N.U., menționează anuarul, România a prezentat un proiect de rezoluție avînd ca autori : Columbia, India, Liberia, Mexicul, Nigeria, Peru, România, Ruanda, Senegalul, Venezuela și Iugoslavia, iar coautori : Beninul, Coasta de Fildeș, Jamaica, Iordania, Madagascarul, Sudanul, Camerunul și Zairul. Prezentînd proiectul, subliniază anuarul, România „a remarcat că importanța pe care toate statele o acordă problemei consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor, faptul că unele aprecieri și concluzii au fost adesea citate în mod amplu în dezbaterea comisiei nr. 1 demonstrează largul consens existent asupra acestei probleme". Explicînd votul lor în comitete, se arată mai departe, o serie de delegații între care și Bangladesh, Niger, Peru au exprimat sprijinul puternic față de raport și au adresat mulțumiri tuturor celor ce au contribuit la realizarea sa. S-a exprimat de asemenea speranța că cercetările și concluziile raportului vor fi luate în considerație în cadrul viitoarelor negocieri de dezarmare. Proiectul de rezoluție prezentat de România avea să fie aprobat prin consens de comisia O.N.U. și, fără a se trece la vot, de Adunarea Generală.

În concluziile asupra activităților generate în Adunarea Generală a O.N.U. de inițiativa românească privind studierea consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor, anuarul Națiunilor Unite evidențiază între altele : „Multe delegații, aparținînd diferitelor grupuri geografice și politice, au luat parte la dezbaterea acestui punct. Cifrele și alte informații edificatoare conținute în raportul secretarului general au fost citate pe larg în timpul dezbaterilor. Necesitatea unei acțiuni urgente în vederea încetării cursei înarmărilor a fost subliniată de toate delegațiile. Dezbaterea a contribuit de asemenea la o mai bună înțelegere a cauzelor și efectelor cursei înarmărilor, ca și a necesității dezarmării".

Raportul — se arată în continuare — a fost transmis actualei sesiuni speciale a O.N.U. consacrată dezarmării, iar Adunarea Generală a recomandat ca „concluziile lui să fie luate în considerație în cadrul viitoarelor negocieri de dezarmare". În același timp, se arată în încheiere în anuarul O.N.U., problema înscrisă de România pe ordinea de zi a Adunării Generale a Organizației mondiale „va fi avută în vedere în mod constant, ca un aspect important al eforturilotr internaționale de realizare a încetării cursei înarmărilor și de înfăptuire a unor măsuri efective de dezarmare".

Sînt, toate acestea, mărturii grăitoare ale caracterului constructiv al politicii promovate de România socialistă, de președintele Nicolae Ceaușescu, în domeniul dezarmării, expresii pregnante ale contribuției — larg apreciată pe plan internațional — a țării noastre la cauza făuririi unei lumi a păcii și înțelegerii, fără arme și fără războaie, eliberarea de pericolul insecurității și de povara uriașă a cursei înarmărilor.

Corneliu Vlad

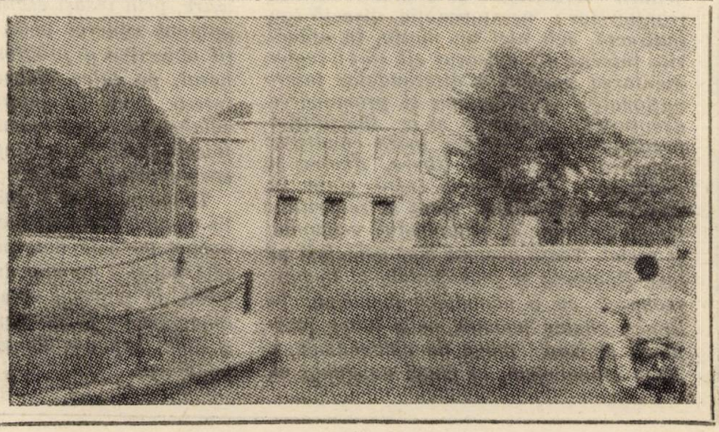

Republica Djibuti este cel mai nou stat african ce și-a proclamat independența — 27 iunie 1977. Prima aniversare a acestui eveniment găsește poporul din Djibuti angajat într-un amplu efort de propășire economică și socială, de depășire a sechelelor îndelungatei perioade coloniale.

Între România și Djibuti s-au stabilit relații diplomatice la 18 mai a.c. — fiind, acesta, un moment ce deschide perspective pentru o viitoare conlucrare prietenească, în interesul reciproc între țările și popoarele noastre.

În imagine — clădirea Adunării Naționale din Djibuti

REPORTAJ PE GLOB

Itinerar în S.U.A.

Dan Grigorescu

ROMÂNIA – S.U.A. Relații de colaborare întemeiate pe stimă și respect reciproc

Primăvara acestui an s-a înscris în cronica relațiilor româno-americane, în suita, devenită acum tradiție, a întrevederilor și convorbirilor la nivel înalt dintre cele două țări, ca o etapă nouă, superioară, marcînd un moment de un deosebit relief, a cursului ascendent al prieteniei și colaborării dintre România și Statele Unite ale Americii. Este o strălucită confirmare a politicii externe dinamice, realiste, constructive pe care România socialistă și președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le promovează cu consecvență, cu conștiința slujirii idealurilor naționale ale poporului român și a cauzei păcii și înțelegerii internaționale, este un moment de o deosebită semnificație, ilustrînd din nou posibilitatea și necesitatea relațiilor de colaborare între state de pe diferite continente, cu orînduiri social-economice diferite, demonstrînd posibilitatea practică a realizării coexistenței pașnice, a consolidării procesului de destindere internațională, reflectînd virtuțile dialogului constructiv, ale întîlnirilor sistematice și ale contactelor pe multiple planuri între factorii de cea mai înaltă răspundere, contacte care se concretizează prin schimburi deschise de păreri și materializări rodnice ale înțelegerilor realizate.

În acest sens, documentele recentei vizite de stat sînt edificatoare. În primul rînd, Declarația comună semnată de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și de președintele Statelor Unite ale Americii, Jimmy Carter, document exemplar prin principiile statuate : dreptul fiecărui stat la existență, libertate, independență și suveranitate națională ; egalitatea în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărimea, nivelul de dezvoltare și sistemele lor politice, economice și sociale ; dreptul fiecărui stat de a-și alege și dezvolta liber sistemul său socio-politic, de a-și hotărî singur soarta ; nerecurgerea la folosirea forței și la amenințarea cu forța ; respectarea integrității teritoriale și a inviolabilității frontierelor ; neintervenția, directă sau indirectă, sub nici un motiv, în afacerile interne ale oricărui alt stat ; reglementarea pașnică a diferendelor internaționale ; respectarea și promovarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv toate condițiile necesare unei vieți libere, demne și prospere ; cooperarea între state în vederea promovării păcii și securității internaționale, a progresului economic și social. Toate acestea sînt principii pe care România și președintele ei le promovează cu o neabătută fermitate în lumea zilelor noastre — o lume complexă și încă plină de contradicții, o lume amenințată, în chiar existența ei, de nenumărate primejdii. Promovarea cu consecvență a acestor principii oferă baza solidă a conjugării eforturilor multiple ale oamenilor de stat, ale forțelor politice de diferite orientări, și în primul rînd ale popoarelor înseși, pentru atingerea dezideratului întregii umanități — pace și prosperitate pentru toți.

Din examinarea vastului domeniu de probleme de interes reciproc au reieșit pregnant și s-au concretizat în angajamente statuate în Declarația comună o serie de acțiuni de cooperare între organizațiile economice din cele două țări, hotărîrea de a facilita și extinde comerțul și cooperarea bilaterală și pe terțe piețe, de a căuta căile pentru așezarea relațiilor comerciale nediscriminatorii existente pe o bază mai stabilă și pe termen lung, de a crește schimbul de informații și de date economice și alte măsuri pentru aplicarea Acordului de cooperare economică, industrială și tehnică pe termen lung (semnat în 1976), de a extinde schimburile culturale și între diverse organizații de masă din cele două țări. Și, în acest sens, există, fără îndoială, mari posibilități de a lărgi continuu sfera cooperării în toate domeniile, posibilități care decurg atît din înaltul nivel de dezvoltare industrială și tehnico-științifică a Statelor Unite, cît și din marile progrese înregistrate de economia românească și de disponibilitățile ei crescînde.

„Relațiile României cu Statele Unite — *afirma președintele* Nicolae Ceaușescu — se dezvoltă pe baza egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității, a dreptului fiecărei națiuni de a-și alege destinul în mod independent. Putem spune că experiența acestor relații demonstrează că aceasta este singura cale care poate să ducă la o colaborare reciproc avantajoasă, să contribuie la promovarea unor relații democratice, la asigurarea păcii pe planeta noastră". *Raporturile dintre România și S.U.A. aduc, prin urmare, prin însăși esența lor, un nou argument concret pentru ideea necesității obiective a progresului mondial general, pe calea colaborării între state, într-o lume a interdependențelor, o colaborare fundamentată pe respectul fiecăruia și pe cerințele obiective ale coexistenței pașnice.*

Toate acestea — prin consfințirea lor în documentele semnate de factorii investiți cu cele mai înalte responsabilități politice — sînt împărtășite deopotrivă de poporul român și de poporul american ; popor care aniversează, la 4 iulie, 202 ani de la obținerea independenței.

Am ajuns la Seattle într-un început de primăvară timpurie, în februarie 1970. Veneam de la Portland, unde, în trimestrul de iarnă, ținusem cursuri despre literatura română, privită din perspectiva raporturilor ei specifice cu literaturile europene. Era prima dată cînd la universitatea acelui oraș de pe malurile rîului Willamette se organizaseră prelegeri și seminarii consacrate culturii românești.

Veneam de la Portland, pe șoseaua nr. 5, care urcă din Mexic, de-a lungul coastei Pacificului, cale de aproape 2 500 de kilometri, și trece frontiera în Canada. Trecusem printre păduri de brad, de un verde adînc, printre poiene ce coborau dinspre crestele scînteind sub soare ale munților Cascadelor. Și, dintr-o dată, de după un cot larg al șoselei, s-a ivit orașul ; geometrii ale unghiului drept, străzile țesîndu-se pe țărmul golfului cu ape incredibil de albastre ; geometrii ale clădirilor – unele venind de la începutul secolului, cu zidurile lor de cărămidă înverzită, altele de sticlă și de oțel, captînd lumina acelei zile de primăvară. Dar miracolul care m-a întîmpinat atunci, la sfîrșitul unei luni al cărei nume înseamnă, în emisfera noastră, viscole și geruri, a fost albul și rozul florilor de magnolia care sclipeau pe dealurile orașului. Seattle părea că duce povara întreagă a primăverii : copacii cu flori cărnoase, rotunde ca niște ciudate scoici, sclipirile de un roșu intens ale florilor de rododendroni (arborii aceștia cresc în grădinile orașului, mari cam cît sînt salciile la noi), mestecenii de pe malul lacului Union și cel al lacului Green, îmbrăcați în albul verzui al frunzelor fragile.

Colinele orașului cu străzi abrupte, atît de abrupte cum nu aveam să mai văd decît

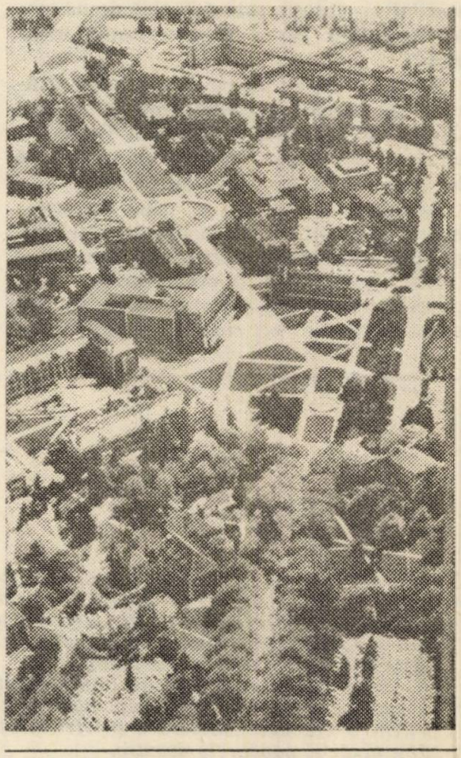

O parte a universității din Seattle

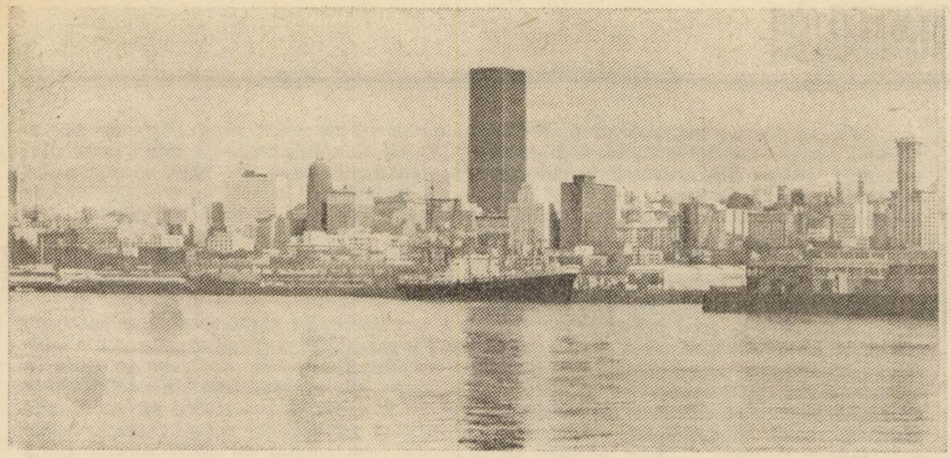

Seattle, geometrii ale unghiului drept pe țărmul golfului cu ape incredibil de albastre

în San Francisco, suiau sub cerul inundat de soare, troienite de florile magnoliilor.

Peste cîteva zile, cînd mi-am început cursurile la Universitatea Washington, priveam de la ferestrele lui Padelford Hall, unde se află Departamentul de literatură comparată, peste imensul parc, în care, risipite printre pîlcuri de mesteceni, de rododendroni și de magnolii, se înalță clădirile universității. Spre răsărit, peste lacul Union, cel cu ape verzui, și peste colina Lanrelhurst, zbîrlită de siluetele sutelor de ulmi, se vedeau Munții Cascadelor, tăind cu o linie aspră orizontul. În zilele senine, Mount Rainier (doar cu cîțiva metri mai scund decît Mont Blanc) părea că plutește în preajma orașului, gata să suie spre înaltul cerului : ascunse întotdeauna în ceața și în fumul depărtării (sînt, totuși, vreo 125 kilometri de la Seattle pînă la Rainier, cam tot atît cît de la București la Caraiman), poalele muntelui nu se vedeau niciodată și piscul răsărea brusc în mijlocul cerului. Mai tîrziu, cînd am început să deslușesc istoria acestor locuri, legendele străvechi, de dinainte de vremea căpeteniei Seattle care, în cea de-a doua jumătate a secolului trecut, a pierit lăsînduși numele pe locul acestor geometrii cotidiene, mi s-a părut că muntele, veghind lîngă locuri cu vechi numiri indiene (Tacoma, Puyallup, Snoqualmie, Enumclaw, Yakima) e duhul însuși al istoriei și al poveștilor de demult.

Primăvara vine devreme la Seattle. Și în anul următor, cînd din nou am ținut aici cursuri, magnoliile și rododendronii au înflorit tot pe la mijlocul lui februarie și, nu peste multă vreme, macii portocalii s-au arătat în grădinile care înconjoară casele din cartierul universității și de pe cele șapte dealuri ce cuprind orașul. Vine devreme, dar ține pînă către sfîrșitul lui iunie, cînd zăduful se năpustește pe neașteptate pe străzile din centru. Dar ocolește celelalte cartiere, unde răcoarea înmiresmată se păstrează în umbra copacilor și în preajma lacurilor, a nenumăratelor ochiuri de apă ce-și strălucesc oglinzile netede printre grădini și parcuri.

Încă din aprilie, unii profesori ieșeau și-și țineau orele în pajiștile din campusul universitar, înconjurați de studenții așezați turcește și ascultînd lecția, într-o liniște impresionantă. De altminteri, studentul american e, în general, foarte disciplinat. E drept, profesorul venit din Europa e, uneori, derutat de intervențiile studenților lui, de întrebările lor, de exprimarea vreunei îndoieli ; niciodată, însă, ele nu vor să tulbure cursurile, ci doar să le înțeleagă mai bine.

De altminteri, am avut prilejul să constat (și mai tîrziu, la Biblioteca Română de la New York) cît de viu e interesul față de România, de tradițiile culturii ei, de realitățile contemporane. În cei cîțiva ani cît am fost în Statele Unite, s-au inaugurat numeroase lectorate de limbă sau istorie românească : la Portland, în Oregon, la Los Angeles, la Chapel Hill, în Carolina de Nord, la Kingston, în Rhode Island, la New York University, la Columbia, la Ann Arbor, în Michigan, la Lexington, în Kentucky, la Boston, la Gainesville, în Florida, la Tucson, în Arizona, la Rochester, în statul New York... Ceea ce, adăugîndu-se cursurilor de la universitățile cu tradiție deja constituită la începutul deceniului al 8-lea, dădea o imagine convingătoare a perspectivelor dezvoltării cursurilor românești în Statele Unite.

În 1972, cînd mă aflam la New York, am făcut o călătorie la Seattle, intîlnindu-mă din nou cu străzile umbrite de magnolii. Eram invitat la un eveniment dintre cele mai semnificative : prima consfătuire a specialiștilor în literatura și în limba română. Inițiativa aparținea Bibliotecii Române și cîtorva prieteni ai țării noastre, foști profesori oaspeți la universitățile românești : James Augerat de la Seattle, Paul Vehvilainen de la Portland, Mike Impey de la Lexington. La început, nu au fost mulți, numai vreo 30. Dar, la această primă consfătuire, a avut loc un fapt care, bineînțeles, m-a emoționat adînc : biblioteca Departamentului de literatură comparată a primit numele lui Tudor Vianu ; cărturarul român, profesorul nostru era recunoscut, astfel, ca o personalitate de statură internațională.

După un an, consfătuirea s-a organizat la Lexington. Și, de atunci încoace, după cîte știu, s-a instituit tradiția adunărilor anuale. Tot în 1973, s-a constituit și **Grupul de studii românești,** asociație cu statut universitar în care au fost admiși, ulterior, istorici, sociologi, politologi specialiști în probleme românești. **Grupul** publică, sub îngrijirea lui James Augerat, un buletin de informații, și oricine îl parcurge observă lesne cît de bogată e activitatea profesorilor americani care s-au dedicat studiilor românești.

În primăvara lui 1974, Universitatea Rochester a organizat, în colaborare cu Biblioteca Română, o „săptămînă românească", ale cărei manifestări s-au bucurat de atenția posturilor locale de radio și de televiziune. Profesorul Charles Carlton a izbutit să transforme „săptămîna românească" într-un eveniment anual. Și tot el e coeditorul ((celălalt e profesorul Simms de la Universitatea Waikato, din îndepărtata Noua Zeelandă) unei reviste cu un titlu evocator : **Miorița**

În decembrie 1972, cea mai prestigioasă organizație profesională a profesorilor americani de științe filologice, **Asociația de limbi moderne,** a creat o secțiune specială pentru discutarea problemelor de cultură românească. Inițiativa i-a aparținut lui Thomas Perry de la East Texas State University, unul dintre cei dintîi oaspeți din Statele Unite la catedra unei universități românești.

Una dintre cele mai frumoase amintiri e aceea pe care o port din vara lui 1970, cînd studenții de la Departamentul de artă dramatică al Universității Californiei din Los Angeles m-au rugat să-i ajut să pună în scenă un spectacol de sunet și lumină pe textul **Luceafărului** eminescian. E adevărat, traducerea era imperfectă, nu surprindea profunzimile textului original ; dar pasiunea lui Nick Thompson și a lui Mary-Anne Laporte, pe atunci studenți în ultimul an, au făcut să vibreze, emoționantă, chiar și tălmăcirea aceea care m-a făcut să simt cît de trebuitoare ar fi o versiune capabilă să cuprindă ceva mai mult din gîndirea poetului român. În octombrie, la tradiționalul festival național al teatrului studențesc de la Yale, spectacolul lor a luat medalia de argint.

Pe locurile unde umbla fosta căpetenie indiană Seattle, circulă azi monoraiul

Mi se pare că, de un timp încoace, cunoașterea culturii românești a atins o treaptă mai înaltă. După studiile de istorie scrise de Keith Hitchius, de Fischer-Galatz, de soții Jelavich, de tînărul profesor Jewitt, au urmat traducerile de poezie. Întîi, Miorița, tălmăcită de W. D. Snodgrass, și traducerile din Arghezi de Michael Impey. Și, mai de curînd, cele din poezia contemporană, ale lui Stavros Deligiorgis.

Firește, am întîlnit în America mult mai mulți prieteni ai țării mele. Cum aș putea uita exclamația studentei de la Departamentul de artă al Universității Chicago, care, după ce m-a ajutat să montez expoziția de pictură românească, trimisă de la București, s-a întors spre mine, spunîndu-mi : „Domnule, România are o artă extraordinară !"... Sau entuziasmul lui Ralph Buffano, director al muzeului din Oshkosh, în Wisconsin, care – după ce a văzut tablourile de la Chicago – mi-a telefonat, cerîndu-mi să intervin pentru a i se îngădui să le prezinte și el în cochetul muzeu înconjurat de tufișuri de azalee... Sau grija cu care Hoyt Franchere, decanul Departamentului de științe umaniste, a urmărit organizarea primelor cursuri de limbă română la Universitatea din Portland... Sau meticulosul program pus la punct de Ralph T. Scott, președintele Asociației Americane de Istoria Culturii, care a înlesnit prezentarea, la zeci de posturi de radio și de televiziune americane, a unor programe românești... Sau solicitudinea cu care Frank Warnke, șeful Departamentului de literatură comparată de la Seattle, a sprijinit organizarea serilor de cultură românească... Sau pasiunea cu care Aury Fernandez (pe atunci șef al biroului pentru România din Departamentul informațiilor al Statelor Unite) a contribuit la punerea în practică a unor planuri ce aveau drept scop o cunoaștere mai exactă și mai cuprinzătoare a culturii românești...

După atîția ani, amintirea mea păstrează aceste nume și ale multor altor admiratori ai țării noastre, ai culturii ei, ai împlinirilor ei de astăzi. Nume ale celor care contribuie la clădirea unei largi înțelegeri între popoarele noastre.

R.P.D. COREEANĂ

Ca în fiecare an, popoarele iubitoare de pace, cercurile progresiste de pretutindeni marchează, între 25 iunie și 27 iulie, „Luna de solidaritate cu lupta poporului coreean". *Prima din aceste date coincide cu ziua dezlănțuirii, în 1950, a războiului împotriva R.P.D. Coreene ; cea de a doua — cu încheierea, în 1953, a armistițiului de la Panmunjon, care a consfințit victoria poporului coreean în lupta sa pentru apărarea independenței și libertății.*

Aspirațiile de libertate și unitate ale poporului coreean, eforturile sale neobosite pentru transformarea țării într-un stat mereu mai înfloritor au găsit întotdeauna un vibrant ecou și sprijin ferm în România.

Anul acesta, noul prilej de reafirmare a sentimentelor statornice de solidaritate militantă ale poporului român cu cauza dreaptă a poporului coreean are loc sub auspiciile istoricei vizite la Phenian a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Așa cum se arată în telegrama adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu ocazia „Lunii de solidaritate cu lupta poporului coreean" tovarășului Kim Ir Sen, vizita „va ridica pe noi trepte strînsele relații de prietenie, colaborare frățească și solidaritate revoluționară dintre partidele, popoarele și țările noastre, în interesul construcției socialiste în cele două țări, al cauzei păcii, progresului și colaborării internaționale". *În aceeași telegramă, se subliniază :* „Reafirm și cu acest prilej solidaritatea activă și sprijinul deplin al partidului, statului și poporului român față de lupta dreaptă a poporului coreean, de inițiativele constructive și politica partidului și statului dumneavoastră pentru înfăptuirea unificării independente și pașnice a țării, pentru făurirea unei Coree unite, libere și prospere".

Reînnoindu-și sentimentele sale de frățească prietenie și solidaritate, poporul român îi transmite poporului coreean cele mai calde urări de noi și importante succese în construcția socialismului, în lupta pentru înfăptuirea idealului unificării independente și pașnice a țării, a înfăptuirii unei Coree unite, libere și prospere.

„Bătălia celor o sută de zile"

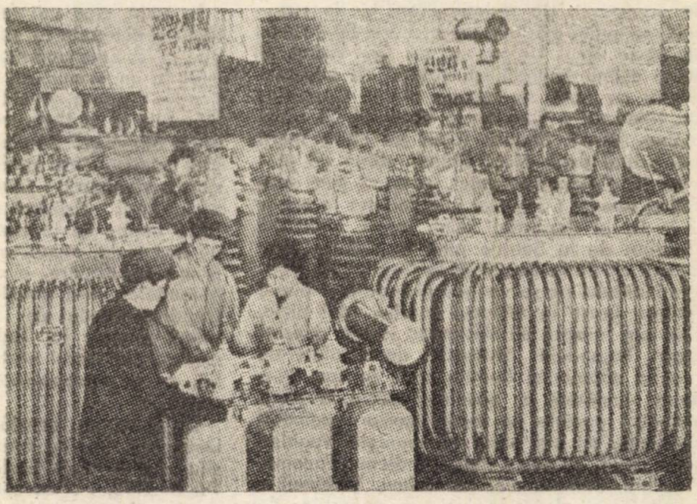

Uzina de mașini electrice de la Dai An

Dintre nenumăratele feluri în care un popor își întîmpină oaspeții, poporul coreean a ales, pe lîngă ospitalitate, expresiile cele mai sugestive ale hărniciei : impresionează, din prima clipă, minuțiozitatea cu care sînt lucrate cîmpurile de orez, prosperitatea curată și limpede a „dimineților liniștite" ale Phenianului. Proiectele împlinite sau cele în curs de realizare ale acestei țări vorbesc, la rîndu-le și de la sine, despre aceeași hărnicie, calitate înnăscută, dar, în același timp, cultivată pe aceste meleaguri.

R.P.D. Coreeană se află azi pe drumul „unei depline prosperități", scrie, într-un început de comentariu, agenția națională A.C.T.C. Anul acesta, poporul coreean a pășit în cel de-al doilea plan șeptenal (1978—1984), care va contribui substanțial la înregistrarea de noi succese. De altfel, una din cele mai importante sarcini revoluționare ale comuniștilor coreeni a constituit-o construcția economică. În acest sens, guvernul popular a înfăptuit linia partidului de edificare a unei economii naționale independente și a transformat țara într-un stat socialist cu o industrie modernă și o agricultură dezvoltată. Economia este dotată cu toate ramurile necesare, care se dezvoltă armonios, pornind de la propriile baze de materii prime și propriile tehnici moderne. În mod special, datorită avîntului marcant al industriei construcțiilor mecanice, R.P.D. Coreeană care, în trecut, scrie Agenția A.C.T.C., nu era în măsură să fabrice nici cea mai simplă unealtă agricolă, dispune azi de o bază solidă și modernă a industriei mecanice. Produce, deci, nu numai tractoare, camioane, locomotive și diferite tipuri de mașini-unelte, dar și echipamente orele sau de un înalt grad de precizie și tehnicitate. De asemenea, cargouri de mare tonaj (15—20 000 de tone) și echipamente complete, destinate diferitelor uzine moderne. Rata autodotării naționale cu diferite mașini era, încă în 1967, de 98 la sută. S-au dezvoltat, nu mai puțin, industria ușoară și transporturile. Numeroase căi ferate au fost electrificate ; s-au construit altele noi. De asemenea, în ceea ce privește agricultura, s-au obținut succese remarcabile în domeniul irigațiilor și în cel al electrificării satelor. Eforturile converg azi spre realizarea unei mecanizări de ansamblu și chimizare. S-a ajuns ca, pentru fiecare o sută de hectare de pămînt cultivat, să existe 5—6 tractoare, în timp ce fiecare hectar primește în medie 1,2—1,3 tone de îngrășăminte chimice.

Aceasta contribuie la dezvoltarea economiei într-un ritm susținut, pe baze stabile. În perioada 1961—1970, producția industrială a înregistrat o creștere anuală medie de 12,2 la sută. Drept urmare, în 1970, întreaga producție a anului 1944 (anul anterior eliberării) a fost realizată în 12 zile, iar anul trecut — în numai cinci zile. În timpul perioadei 1970—1976, producția industrială a sporit de 20 de ori, față de prima etapă a industrializării țării, atingînd un ritm anual mediu de dezvoltare de 16,2 la sută. Producția industrială a crescut, în 1976, de 2,5 ori față de 1970.

Concomitent, s-au înregistrat sporuri considerabile în agricultură. Anul trecut a fost realizată o producție cerealieră record de 8,5 milioane tone — de 4,5 ori mai mare decît cea obținută în primul an de după eliberare. În cursul actualului plan șeptenal, în timp ce producția industrială urmează să crească de 2,2 ori, cea cerealieră va depăși totalul de 10 milioane tone. Așa se explică faptul că, alături de produsele industriale, Coreea exportă azi mai mult de 500 000 de tone de orez și zeci de mii de tone de porumb, în peste 20 de țări. Este o expresie a faptului că poporul coreean a îndeplinit cu un an și patru luni mai devreme prevederile planului șesenal (1971—1977), stabilit la Congresul al V-lea al Partidului Muncii din Coreea.

Succinta trecere în revistă a acestor date este revelatoare. Prin completarea lor cu cele privind cultura și educația se conturează sugestiv cadrul larg al realizărilor socialiste. Între altele, a fost generalizat, înainte de termen, învățămîntul obligatoriu de 11 ani. Statul coreean a luat măsuri eficace pentru îmbunătățirea vieții materiale și spirituale a întregului popor, asigurîndu-i acestuia condiții optime de dezvoltare și prosperitate.

De o importanță excepțională sînt prevederile celui de al doilea plan șeptenal. Sarcina sa principală constă în „reafirmarea cuceririlor economice ale socialismului și în ridicarea vieții poporului la un nivel superior, prin aplicarea ideologiei Ciuce, modernizarea și introducerea accelerată a cuceririlor științei în economie". Așa cum prevede legea de plan, în cei șapte ani ce urmează se va pune accent pe diversificarea economiei, păstrîndu-i în același timp caracterul său coerent, pe baza resurselor și capacităților naționale, a exploatării intense și utilizării eficace a importantelor și variatelor bogății naționale. Vor continua să fie extinse mecanizarea de ansamblu și automatizarea pe

Se discută o importantă inovație tehnică, gata a fi aplicată în producție

toate planurile, în industrie și agricultură. De asemenea, un obiectiv prioritar îl vor constitui cercetările științifice, introducerea noilor metode, avansate, în toate sferele producției industriale și agricole.

Concomitent, în scopul întăririi, în continuare, a bazei economice și a folosirii depline a capacității ei — aplicîndu-se plenar principiul revoluționar al bizuirii pe forțele proprii —, Adunarea Populară Supremă a adoptat, în sesiunea sa din aprilie, „Legea muncii socialiste". Stabilind principiile fundamentale ale muncii socialiste în R.P.D. Coreeană, legea stipulează că munca este o datorie sacră a cetățenilor, consacrînd pe plan juridic realizările în acest domeniu.

Sînt realizări ce accentuează caracterul științific și mobilizator al proiectelor economice pentru următorii ani. 1978 este, din acest punct de vedere, un moment de cea mai mare importanță : el reprezintă primul an al celui de al doilea plan șeptenal, la 9 septembrie urmînd, de asemenea, a se sărbători cea de a 30-a aniversare a creării R.P.D. Coreene. Pentru a aureola aceste mari momente, poporul corean s-a angajat în „bătălia celor o sută de zile". Cu hotărîre revoluționară, oamenii muncii își propun să încheie, cu o lună mai devreme, planul anual în domeniul industriei și să atingă, în sfera economiei rurale, o producție de vîrf, de 8,8 milioane tone de cereale. Străduințele sînt concentrate mai ales asupra industriei extractive și a celei a energiei electrice, în care se urmărește o creștere cît mai mare a productivității. Sînt dovezi că poporul coreean nu precupețește nici un efort pentru bunăstarea sa, pentru împlinirea aspirației sale vitale de reunificare pașnică și democratică a țării. Numeroasele sale inițiative și propuneri în acest sens sînt expresia directă a dorinței sale de a trăi într-un stat național unitar și independent. Victoriile și succesele în marea bătălie a „celor o sută de zile" vor constitui o nouă afirmare a dorinței arzătoare a poporului coreean de a edifica socialismul într-o patrie liberă și prosperă.

Anca Voican

R. P. POLONĂ

Măsuri pentru creșterea rolului științei în producție

În procesul de realizare a hotărîrilor adoptate de ultimul Congres al P.M.U.P — care a avut loc în decembrie 1975 —, precum și ale Conferinței Naționale a partidului — desfășurată la începutul acestui an — sporește rolul și importanța științei în toate sferele de activitate social-productivă a Poloniei. Contribuția, pe multiple planuri, a oamenilor de știință la dezvoltarea țării se vădește tot mai mult necesară în procesul intens de industrializare, munca de cercetare căpătînd noi dimensiuni și direcții legate nemijlocit de activitatea productivă.

În anii care au trecut, a sporit considerabil volumul lucrărilor teoretice aplicate cu rezultate notabile în practică. Numai în perioada 1971—1978 au fost omologate — comparativ cu deceniul anterior — de aproape două ori mai multe patente aparținînd cercetătorilor polonezi. Au crescut, totodată, efectele economice realizate prin introducerea inovațiilor și propunerilor raționalizatoare ale colectivelor de muncă din diferite întreprinderi industrial-economice. Ca urmare a uriașului efort de investiții al statului — asigurat și de aportul oamenilor de știință — s-a reușit lărgirea sferei de confluență între știință și economie, în general.

În etapa actuală, dinamica creșterii economice și satisfacerea necesităților de ordin social ale populației poloneze depinde, în special, de eficiența social-economică. Cu alte cuvinte, este vorba de folosirea rațională a bazei productive, a celei de materii prime și materiale, precum și a forțelor de muncă, ca și de organizarea judicioasă a vieții sociale, a activității pe linie de stat și a conducerii economiei în direcția obținerii unei înalte productivități a tuturor inițiativelor colective sau individuale. Capacitatea oamenilor de știință urmează a fi canalizată tocmai spre îndeplinirea sarcinilor prioritare, ce constau, între altele, în continua modernizare a potențialului industrial-economic, în sporirea eficienței producției, în depistarea și gospodărirea rațională a resurselor de materii prime și materiale și în folosirea lor optimă.

Consacrată în exclusivitate programului de dezvoltare a științei poloneze, recenta plenară a C.C. al P.M.U.P. a evidențiat necesitatea concentrării cercetărilor științifice, crearea condițiilor în care programele de cercetare vizînd o intensă dezvoltare economică să fie sincronizate cu necesitățile reale, practic existente, în care colectivele de oameni de știință să fie nemijlocit legate de producători și executori.

Lucrătorii de pe frontul științific au sarcina să desfășoare o activitate utilă, iar soluțiile propuse să fie cît mai eficiente pentru viața economico-productivă. În acest context, se reliefează preocuparea evidentă față de integrarea muncii lor în procesul global de dezvoltare ascendentă a diferitelor domenii ale vieții sociale poloneze. Un rol deosebit îl va avea

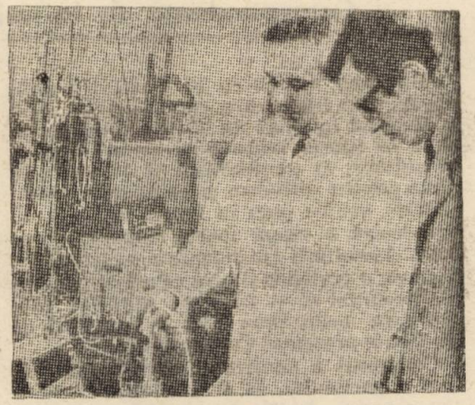

Cercetarea științifică — propuneri de soluții cît mai eficiente pentru viața economico-productivă

contribuția intelectualității tehnice la realizarea programului de gospodărire a Vistulei, ale cărei resurse de apă reprezintă 55 la sută din potențialul hidrologic polonez. Cercetarea și, în consecință, folosirea resurselor hidroenergetice ale fluviului au drept țel creșterea suprafețelor cultivate, a potențialului energetic al țării — prin construirea de centrale hidroelectrice —, precum și o mai bună aprovizionare cu apă potabilă. De-a lungul Vistulei există cinci aglomerări industriale — care înglobează circa 33 la sută din populația urbană a țării — ca și numeroase alte centre industriale de importanță locală. Realizarea programului de gospodărire a Vistulei, adoptat la plenara C.C. al P.M.U.P. menționată mai sus, va însemna redarea către agricultură a 220 000 hectare de pămînt — în prezent nevalorificate — și a circa un milion de terenuri azi inundabile. Fluviul urmează, totodată, să devină o cale navigabilă în aproape tot cursul anului, fapt care va determina, pe de o parte, transportul a peste 100 milioane tone mărfuri anual, iar, pe de altă parte, descongestionarea transportului de pe căile feroviare și rutiere.

Angajarea activă a intelectualității poloneze în procesul edificării socialismului devine un important factor al unității poporului, releva tovarășul Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., în cuvîntarea rostită în încheierea lucrărilor plenarei Comitetului Central al partidului. El a subliniat că sarcina tuturor organizațiilor de partid, precum și a instituțiilor de stat constă în stimularea eforturilor oamenilor de știință și a tehnicienilor, în crearea unei atmosfere propice dezvoltării științei, folosirii la maximum a realizărilor ei și întăririi legăturilor reciproce dintre cercetare și producție.

Donca Ciobanu

BELGRAD

În timpul lucrărilor celui de-al XI-lea Congres al U.C.I.

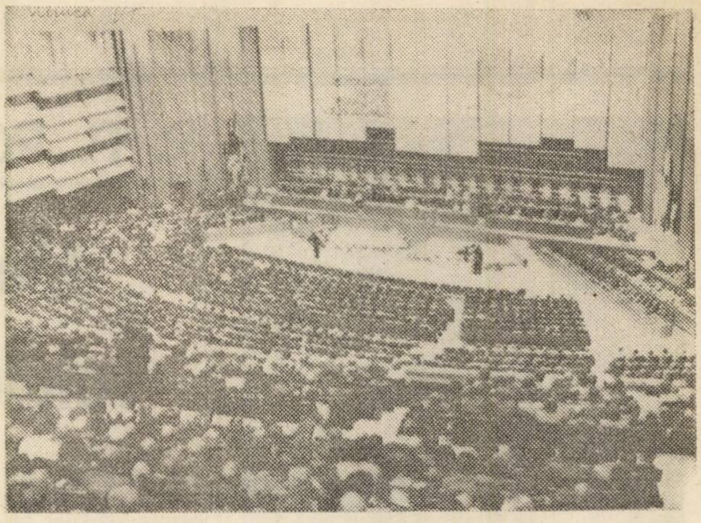

Congresul Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia

Corespondență de la Iurie Ionescu

Congresul al XI-lea al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, care s-a desfășurat la Belgrad în zilele de 20—23 iunie, se înscrie în istoria Iugoslaviei ca un congres al unității, al continuității și acțiunii în lupta pentru socialism și progresul general al țării, pentru pace în lumea întreagă. El marchează o etapă foarte importantă pe calea dezvoltării ascendente a societății iugoslave, o perioadă dintre cele mai fecunde ale evoluției ei — cum a apreciat președintele Iosip Broz Tito în raportul de activitate prezentat Congresului.

Congresul a confirmat unitatea de vederi a partidului, ca și a întregii comunități a popoarelor Iugoslaviei în problemele politice și economice fundamentale. La Congres, s-a evidențiat cooperarea strînsă dintre comuniști și toate forțele sociale ale țării, care sînt hotărîte să apere împreună socialismul, autoconducerea și democrația U.C.I., a arătat Edvard Kardeli, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., trebuie să fie capabilă să cimenteze și în viitor — pe baza unei platforme socialiste unice privind sarcinile actuale și de perspectivă — unitatea maselor celor mai largi de oameni ai muncii, a tuturor forțelor constructive progresiste ale societății iugoslave. Comuniștii iugoslavi își exercită acest rol conducător, identificîndu-se organic cu interesele imediate și pe termen lung al clasei muncitoare, ale tuturor oamenilor muncii — forțele motrice ale progresului în toate domeniile de activitate. „Numai dacă își îndeplinește cu adevărat rolul de avangardă a clasei muncitoare — a subliniat tovarășul Kardeli — poate U.C.I să-și îndeplinească cu succes misiunea în societate. Nu numai ideologia, ci și mentalitatea trebuie să fie de avangardă".

Analizînd succesele realizate pe frontul construcției economice și sociale, Congresul a pus în evidență faptul că acestea sînt rezultatul aplicării consecvente a orientărilor principiale cuprinse în programul U.C.I., marcînd continuitatea unui proces ce și-a găsit din nou confirmarea, acum, în rezoluțiile Congresului al XI-lea al Uniunii Comuniștilor. Aceste rezoluții — a precizat Stane Dolanț, secretarul Prezidiului U.C.I. — exprimă continuitatea revoluției iugoslave, arătînd, în același timp, orientările și perspectivele activității tuturor forțelor socialiste organizate ale țării.

Strategia U.C.I. în domeniul dezvoltării — s-a subliniat în cadrul Congresului — rămîne neschimbată. Comuniștii iugoslavi — evidențiază rezoluțiile adoptate la încheierea Congresului — s-au angajat, pe plan intern, să dezvolte și mai mult și să întărească sistemul de autoconducere socialistă, democrația în cadrul acestuia, iar, pe plan extern, să-și aducă pe deplin contribuția la întărirea unității mișcării de nealiniere, să acționeze în continuare pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice, să sprijine cu hotărîre principiul diversității căilor de luptă pentru socialism și a formelor acestuia, să acționeze pentru independența partidelor și pentru relații democratice între ele, în spiritul egalității și respectului reciproc, să lupte pentru pace, dezarmare, pentru desființarea blocurilor și eliminarea tuturor obstacolelor în calea emancipării popoarelor, pentru cooperare internațională pe baza independenței, egalității și avantajului reciproc.

În raportul prezentat în ședința plenară de închidere a lucrărilor Congresului pe marginea rezoluțiilor supuse spre dezbatere delegaților, tovarășul Stane Dolanț a subliniat că punctul de plecare al tuturor opțiunilor iugoslave este orientarea spre dezvoltarea continuă și întărirea sistemului de autoconducere socialistă. Trecînd în revistă succesele obținute pe baza acestui sistem, vorbitorul a arătat că el se bucură de recunoașterea și acceptarea unanimă a cetățenilor întregii țări, instaurîndu-se în mod trainic în viața cotidiană a popoarelor Iugoslaviei. Autoconducerea, a precizat tovarășul Stane Dolanț, nu mai este o aspirație, un țel, „ci o realitate socială autentică care a prins rădăcini adînci în viața socială a Iugoslaviei, în cursul celor trei decenii de activitate neîntreruptă".

În cadrul dezbaterilor în comisia Congresului care s-a ocupat de problemele sistemului de autoconducere, s-a arătat că, în acest sistem, sînt cuprinși astăzi milioane de oameni ai muncii și cetățeni la nivelurile municipal, provincial, republican și federal. Ceea ce conferă, însă, acceptarea și recunoașterea fără rezerve de către întreaga opinie publică iugoslavă a meritelor acestui sistem sînt — așa cum s-a evidențiat la Congres — succesele obținute prin aplicarea lui.

La Congres nu au lipsit nici observațiile critice asupra unor neîmpliniri și lipsuri. Președintele Consiliului Executiv Federal, Veselin Djuranovici, a arătat deschis că, în ciuda creșterii producției industriale, a indicelui ridicat de folosire a mîinii de lucru și a creșterii investițiilor în economie, se menține încă un deficit al balanței de plăți, precum și al schimburilor cu străinătatea.

Congresul a acordat o atenție specială politicii U.C.I. pe plan extern și poziției sale din cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale, în relațiile cu partidele progresiste și democratice, cu mișcările de eliberare națională. S-a subliniat că, între politica internă și cea externă a Iugoslaviei, există o legătură indisolubilă. Sistemul de autoconducere socialistă și politica independentă și de nealiniere a Iugoslaviei sînt componente permanente și inseparabile, care se condiționează reciproc și se întrepătrund — a subliniat tovarășul Stane Dolanț.

În concluziile comisiei Congresului care s-a ocupat de problemele externe, s-a evidențiat că U.C.I. sprijină, în unanimitate, activitatea pe plan extern a Iugoslaviei și politica ei de nealiniere și este încredințată că această politică va continua să contribuie la eforturile în direcția păcii și colaborării internaționale.

În rezoluția Congresului pe aceeași temă se subliniază importanța deosebită a politicii de nealiniere, nealinierea devenind un factor care influențează tot mai serios procesele generale de pe arena internațională. Rezoluția subliniază că deosebirile existente în ce privește sistemele, orientările ideologice, stadiul de dezvoltare economică, politică și culturală, legătura cu țările dintr-un bloc sau altul nu constituie și nu trebuie să constituie un obstacol în calea solidarității și unității de acțiune a țărilor nealiniate.

În cuvîntarea de închidere a lucrărilor Congresului, tovarășul Iosip Broz Tito a subliniat că, și de acum încolo, Iugoslavia, împreună cu țările nealiniate și alte țări iubitoare de pace, va face totul pentru a elimina neîncrederea dintre țări și popoare. Împreună cu alte țări, Iugoslavia va face, de asemenea, totul pentru a stimula procesul destinderii, deoarece o altă alternativă nu există.

În rezoluția Congresului privind problemele externe se evidențiază, între altele, importanța primordială acordată de Iugoslavia relațiilor de bună vecinătate ; în acest sens — s-a precizat — R.S.F.I. va promova formele multilaterale de cooperare între țările balcanice, paralel cu cele bilaterale.

Congresul a dezbătut și poziția U.C.I în mișcarea comunistă internațională ; evocînd acea parte din rezoluția pe problemele externe care se ocupă de mișcarea muncitorească internațională, tovarășul Stane Dolanț a subliniat : noi am apreciat că diversitatea formelor de luptă pentru socialism, autenticitatea și autonomia protagoniștilor acestei lupte, colaborarea pe picior de egalitate, și solidaritatea cu aceasta, constituie legea fundamentală de dezvoltare a socialismului ca proces mondial, care influențează deja toate procesele ce se petrec în omenire. Iugoslavia — a spus el — va continua să se pronunțe în favoarea independenței și autonomiei partidelor și pentru principii democratice în raporturile reciproce, în spiritul egalității și respectului mutual.

În ședința plenară de închidere a lucrărilor Congresului, a fost reconfirmată hotărîrea Congresului precedent ca tovarășul Iosip Broz Tito să fie președinte al U.C.I. pe termen nelimitat. Cu acest prilej, președintele Tito a adresat un apel întregului partid, tuturor oamenilor muncii, pentru a trece, cu hotărîre, la traducerea în viață a sarcinilor decise de Congres.

ROMA

Candidatura pentru președinție și majoritatea parlamentară

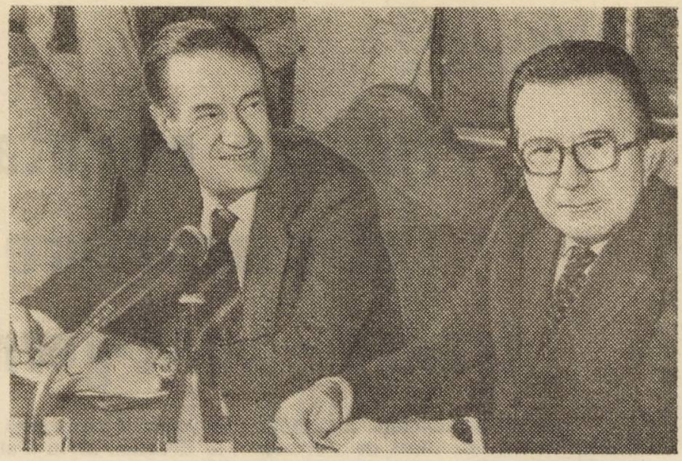

Benigno Zaccagnini (stînga) și Giulio Andreotti prezidează întrunirea democrat-creștină la care sînt dezbătute propunerile de candidați la președinție

Scriem aceste rînduri într-un moment cînd încă nu intervenise nici un acord între partidele „arcului constituțional" asupra candidatului — sau candidaților — la funcția supremă în stat. Anunțarea numelor celor care vor concura — în fața celor două camere ale parlamentului, întrunite în plen începînd cu 29 iunie — este o chestiune de ore.

Din 1946 încoace, la fiecare șapte ani Italia intră în dilemă. Un președinte catolic sau unul laic ? O personalitate de prestigiu sau un prudent mediator ? Dilemelor trecutului li s-a adăugat anul acesta o alta, ce s-ar putea exprima sintetic astfel : un președinte propus de cutare sau cutare partid sau un președinte al noii majorități parlamentare ? Și aceasta în condițiile în care cel de al șaptelea președinte al Republicii Italiene va fi ales de un parlament care susține, în proporție de 90 la sută, guvernul monocolor democrat-creștin. O „nouă majoritate" căreia — cel puțin teoretic — ar trebui să-i corespundă o cvasiunanimitate de vederi în ce privește noul președinte al țării.

Cu șapte ani în urmă, cînd democrat-creștinul Giovanni Leone era ales abia la cel de al 23-lea tur de scrutin, situația era alta : comuniștii erau ținuți în afara sferei politice guvernamentale, dar faptul nu-i împiedica pe parlamentarii de diverse culori să le caute sprijinul, în hemiciclu, în timpul „prezidențialelor" ; cîntecul de lebădă al centrului-stînga tulburase și el nu numai apele guvernamentale, ci și pe cele prezidențiale, declanșînd o concurență explicabilă în atari împrejurări.

Problema — sînt de părere observatorii — este astăzi alta : noua și tînăra majoritate ce susține guvernul Andreotti, născută la 16 mai anul acesta, nu trebuie să riște o divizare tocmai acum. Cu atît mai puțin cu cît a rezistat altor „probe" cu mult mai dramatice și dificile, precum răpirea și asasinarea lui Aldo Moro, alegerile administrative de la 14 mai sau referendumurile de la 11 iunie.

Ipotezele, teoretic posibile, erau, la ora închiderii ediției noastre, patru ; dintre ele, una singură — a patra — ni se pare cea mai realistă, pentru că ea este în consens cu majoritatea sus-amintită. **1.** Numirea succesorului lui Leone să fie „concordată" între democrat-creștini și comuniști care, împreună, au majoritatea absolută în parlament. Dar, într-un asemenea caz, celelalte partide laice — și, în primul rînd, socialiștii — s-ar declara, așa cum, de altfel, au și anunțat-o, îndepărtate de la conducerea treburilor țării. **2.** Un candidat sprijinit de democrat-creștini, socialiști, socialist-democratici și republicani, în fapt o revenire la formula centruluistînga, deci o involuție politică. **3.** Un candidat susținut de toate partidele, excepînd democrația creștină, ipoteză pe care comuniștii nu sînt însă dispuși s-o accepte, considerînd-o din pornire nerealistă. În sfîrșit, **a patra** ipoteză, susținută de P. C. Italian și conformă cu actuala configurație politică a țării, se bazează pe faptul că „alegerea șefului statului trebuie să fie expresia acordului celui mai larg între toate forțele democratice". Este și motivul pentru care, în aceste zile premergătoare întrunirii marilor electori, Partidul Comunist Italian a acționat în vederea realizării unui asemenea acord, „fruct al unei căutări și reflecții comune, care să exprime voința reală și complexă a țării".

Săptămîna trecută s-a consumat în întîlniri inter-partide dar, mai ales, în schițări, proprii fiecărei formațiuni politice, ale portretului ideal al candidatului la președinție. **Democrația creștină** (397 parlamentari) s-a pronunțat pentru un candidat „care să capteze o largă majoritate de voturi a ansamblului partidelor fidele principiilor constituției". Și, în timp ce presa avansa numele lui Benigno Zaccagnini, secretarul național al partidului, Giulio Andreotti, primul ministru, sau Amintore Fanfani, președintele Senatului, din incinta clădirii situate în Piazza del Gesú, sediul democrației creștine, n-au răzbătut în exterior nici un fel de indiscreții. Pentru **partidul comunist**, noul președinte trebuie să fie — a declarat Enrico Berlinguer — „o persoană indiscutabilă din punct de vedere moral și politic", iar alegerea sa — „rezultat al unui acord cît mai amplu posibil, realizat nu numai între partidele care susțin guvernul, dar care să aibă, mai ales, consensul forțelor populare și antifasciste". **Partidul socialist** (86 parlamentari) este partizanul unui președinte „laic", ales din rîndurile socialiste : filozoful Norberto Bobbio, Antonio Giolitti, membru al Comisiei C.E.E., sau Francesco De Martino, fostul secretar general al P.S.I. Tot ziarele sînt cele care au avansat ipoteza candidaturii republicanului Ugo La Malfa, care s-a retras la recentul congres din funcția de președinte al partidului.

În orice caz, de numele și profilul celui sau celor care vor fi propuși pentru funcția de președinte va depinde lungimea ședințelor parlamentare, știut fiind că președinții Consiliului celor 25 de regiuni ale țării — marii electori — deputați și senatori vor trebui să aleagă pe cel de al șaptelea președinte al țării cu o majoritate de două treimi în primele trei tururi de scrutin și cu o majoritate absolută în celelalte tururi, al căror număr este nelimitat...

Rodica Dumitrescu

TORINO. Procesul „Brigăzilor roșii"

Procesul împotriva așa-numiților „șefi istorici" ai organizației teroriste autointitulate „Brigăzile roșii" s-a încheiat la 23 iunie la Torino. Curtea cu juri a judecat 46 de persoane, între care 15 acuzate de 83 de delicte, cuprinzînd atentate și răpiri comise pînă în 1974, deci înaintea valului de asasinate. După o sută de ore de deliberări (record absolut în istoria judiciară italiană), de-a lungul a 103 zile și 54 de audiențe, Curtea cu juri de la Torino a pronunțat verdictul : capii organizației, Renato Curcio și Pietro Bassi — 15 ani detenție ; Alberto Franceschini, „locotenentul" lui Curcio, — 14 ani și jumătate ; Paolo Maurizio Ferrari — 13 ani ; Giorgio Semeria, Tonino Paroli și Prospero Gallinari — 10 ani. Pedeapsa cea mai mică este de 2 ani și jumătate de închisoare.

Acest verdict — subliniază presa italiană — nu este decît o etapă în lupta împotriva terorismului ; procesul — desfășurat într-un climat de tensiune, alimentată de atentate și asasinate aproape cotidiene, între care răpirea și asasinarea lui Aldo Moro — a dovedit că „Brigăzile roșii" sînt izolate și supuse oprobriului întregii opinii publice italiene. Verdictul este prezentat de „Il Popolo", organul democrației creștine, ca o „primă victorie contra violenței", în timp ce organul P. C. Italian, „L'Unità", îl consideră drept o „dovadă a superiorității democrației". „Legea s-a impus violenței", și acesta este esențialul — subliniază „Il Popolo", care precizează (pentru aceia care și-ar putea manifesta surprinderea că pedepsele sînt prea mici) că procesul de la Torino s-a pronunțat asupra delictelor de constituire a unei bande înarmate și nu asupra delictului de omucidere. „O mărturie a capacității de reacție a instituțiilor republicane" — comentează cotidianul torinez „La Stampa". „La Republica" menționează, însă, că în timpul procesului au mai avut loc alte 17 atentate (de la asasinarea judecătorului Coco, la Genova, în 1976 și pînă la cea a comisarului Esposito, săvîrșită la 21 iunie anul acesta, tot la Genova).

HAMBURG

Proiecte monetare și concertare franco — vest-germană

Coeziunea monetară a Occidentului poate fi restabilită într-un viitor apropiat ? Înainte de a fi discutată de „cei nouă", la Bremen, ideea a oferit terenul unui schimb de păreri între Bonn și Paris. Ca și altă dată...

A fost un „dineu de lucru" neprevăzut în calendarul diplomatic. Aterizînd vineri, spre sfîrșitul amiezii, pe aeroportul din Hamburg, unde îl aștepta cancelarul Helmut Schmidt, președintele Valéry Giscard d'Estaing n-a petrecut în orașul hanseatic decît patru ore și jumătate. De la orele 18 la 22,30 s-au consumat o ceremonie de sosire, parcurgerea drumului de la „poarta aeriană" a orașului spre reședința privată a cancelarului, convorbirile și dineul, reîntoarcerea pe același traseu. Practic, pentru discuția dintre cei doi conducători au fost disponibile doar trei ore. Totuși, atît președintele, cît și cancelarul s-au declarat satisfăcuți de întîlnire. Obiectul ei fusese clarificat anticipat : reuniunile interoccidentale pe care R.F.G. le va găzdui în săptămînile următoare. Cel mai apropiat dintre evenimente îl reprezintă Consiliul vest-european de la Bremen, prevăzut pentru 6—7 iulie, destinat să prefațeze conclavul la nivel înalt al principalelor state industrializate ale lumii capitaliste, care va avea drept scenă de desfășurare Bonnul, în zilele de 16—17 iulie.

Deplasarea președintelui francez la Hamburg n-a constituit un simplu gest de curtoazie sau un act de rutină. Bonnul și Parisul vădesc o preferință constantă în examinarea comună a problemelor „celor nouă" din C.E.E. Cu toate că ambele capitale resping vehement intenția, ce le este atribuită, a instituirii unui „directorat" în Piața comună sau a unui „club mai restrîns", concertarea franco—vest-germană în C.E.E. rămîne o realitate, deși nu pot fi trecute cu vederea nici interesele neconvergente. Oricum, președintele francez este un interlocutor privilegiat al cancelarului vest-german, iar înainte de a prezenta la Copenhaga propunerile sale în materie monetară, care au surprins pe participanții la ultimul Consiliu vest-european, Schmidt l-ar fi consultat pe Giscard d'Estaing. Ceea ce a alimentat destule reticențe pe malurile Tamisei...

Actualele convorbiri — care au avut drept prolog o deliberare între cei doi miniștri de externe, desfășurată la Paris — au prilejuit investigarea perspectivelor Pieței comune. Căci viitoarele 12 luni sînt cele în care R.F.G. și Franța vor prezida destinul comunitar. Vest-germanii se vor afla în fruntea Consiliului ministerial al C.E.E. de la 1 iulie pînă la sfîrșitul anului, urmînd ca francezii să preia ștafeta în noul an. Ambiția comună ar fi aceea de a încerca o repunere în ordine a sistemului monetar occidental. Piața comună este confruntată cu dosare acute, provenite dintr-o prelungită recesiune economică, șomajul, inflația, dificultatea relansării, protecționismul crescînd, fiind griji apăsătoare pentru destule guverne. Ieșirea din tunelul crizei este concepută în termeni diferiți în capitalele „celor nouă". Există păreri că punctul de plecare, în orice acțiune de relansare, trebuie să-l constituie diminuarea șomajului și, în corelație, stăvilirea inflației. Bonnul ar opta pentru o cooperare monetară menită să pună capăt instabilității, fluctuațiilor, îngăduind să se înainteze către reînviorarea economică. Ideea acestei coeziuni reprezintă, firește, o îndepărtare de la teza mai veche că nu se poate ajunge la stabilitate fără o egalizare a performanțelor monetare. Slăbiciunea vădită de partenerii comunitari, cronicizată, a determinat Bonnul la o vizibilă schimbare de optică.

Întîlniri care au devenit obișnuite

Întîlnirea de la Hamburg se plasează pe terenul acestei noi opțiuni. Cancelarul vest-german și oaspetele său francez au discutat despre crearea în Europa occidentală a unei „zone de stabilitate monetară". Ființarea unei asemenea zone ar fi, în viziunea celor doi oameni de stat, o condiție prealabilă, indispensabilă pentru „relansarea concertată". Conținutul exact al propunerilor formulate va fi cunoscut, probabil, abia la Bremen (guvernatorul Băncii Franței va întreprinde un turneu fulger pentru a informa pe partenerii dornici să nu fie puși în fața unor surprize). Din relatările „France Presse" reiese că se preconizează trei mecanisme : a) completarea „șarpelui monetar" (care grupează marca vest-germană, francul belgo-luxemburghez, florinul olandez și coroana daneză) printr-o flotare concertată a celorlalte monede din C.E.E. în limite mai mari ; b) fixarea unor „zone de obiective" pentru devizele din afara „șarpelui" și care ar corela cursurile lor cu evoluția celorlalte ; c) crearea unui fond monetar vest-european care să fie pus în funcțiune atunci cînd se impune combaterea speculei. Revenirea la termenii inițiali ai „șarpelui monetar" pare exclusă. Cel puțin aceasta-i concluzia unei declarații făcute la Elysée. Chiar dacă marca rezistă bine inflației, iar francul francez oferă semne încurajatoare de revenire, soarta dolarului nu poate fi indiferentă nici Parisului, nici Bonnului, care sugerează o viziune mai largă în care stabilitatea monetară a C.E.E. să fie utilă însănătoșirii monedei americane.

La Bremen, Consiliul vest-european va fi pus în fața proiectelor de întărire a cooperării monetare. Șansele unor decizii imediate sînt reduse, deși cancelarul Schmidt a mai purtat discuții pe această temă cu premierul Andreotti (tot la Hamburg) iar, după un turneu african, îl va întîlni pe șeful guvernului laburist James Callaghan. Schmidt mărturisea ziariștilor că nu se așteaptă să fie realizate „progrese concrete", cu toate că păstrează speranțele într-o mai mare armonizare a „celor nouă".

Dar cît de mari pot fi speranțele învestite într-o asemenea armonizare ? În probleme diverse, concertarea vest-europeană se dovedește dificilă. Cel mai proaspăt exemplu îl oferă litigiul privind pescuitul. S-au irosit, iarăși, cîteva zile de dezbateri fără să se înainteze nici măcar un singur pas spre o înțelegere.

La Bremen, C.E.E. va încerca să-și definească o poziție coerentă. Dar, din nou, disputa riscă să învenineze relațiile dintre cei „mici" (care vor fi absenți la Bonn, la 16—17 iulie) și cei „mari" (care își vor putea pleda cauza, pe malul Rinului, fără intermediari). Apoi, nu s-au risipit toate dubiile privind scrutinul vest-european și rolul parlamentului născut din urnele comunitare. Partizanii unui organism cu veleități supranaționale se arată insistenți în acțiunile lor, ceea ce suscită rețineri și critici la Paris, unde o paletă largă de forțe politice se opun abandonării atributelor suveranității. În sfîrșit, în privința întîlnirii de la Bonn a „bogaților" Occidentului nu lipsesc scepticii. Dezacordurile dintre C.E.E. și Japonia, readuse la lumină de obișnuitele convorbiri din capitala niponă, relevă un climat de tensiune care nu promite o soluție rapidă.

După convorbirile de la Hamburg, președintele francez se arăta „foarte satisfăcut". Purtătorul său de cuvînt a spus : „Am progresat către crearea unei zone de stabilitate monetară în Europa". Bonnul profesează prudența. Manfred Lahnstein, secretarul de stat la finanțe al Bonnului, îndemna un grup de ziariști să nu aștepte „decizii practice" în domeniul monetar, în urma dezbaterilor de la Bremen. Abia în cele șase luni care urmează (și care coincid cu prezența vest-germană în fruntea C.E.E.) proiectele vor fi studiate, modalitățile concrete fiind definite cu claritate, astfel încît, spre sfîrșitul anului, un nou Consiliu vest-european să dezbată și, eventual, să adopte soluțiile. Dosarul monetar este, deci, sortit, încă o dată, să se rătăcească în labirintul comunitar...

E. O.

Evenimentele de la Sanaa și Aden

La interval de trei zile, ambii șefi ai statelor yemenite și-au găsit un sfîrșit violent. Lt. colonelul Ahmed Hussein Al-Ghashmi, președintele Republicii Arabe Yemen, a căzut victima unui atentat misterios în dimineața de 24 iunie, fiind ucis de o explozie în propriul său birou ; Salem Robaya Ali, președintele Consiliului prezidențial al Republicii Democrate Populare a Yemenului, a fost executat în seara de 26 iunie, după ce încercase o lovitură de stat împotriva conducerii partidului de guvernămînt, Organizația Politică Unificată a Frontului Național din care făcea și el parte.

Relatările incomplete transmise de agențiile de presă străine pînă în momentul închiderii ediției revistei noastre fac dificilă o evaluare exactă a desfășurării recentelor evenimente din zona de sud-vest a Peninsulei Arabice, a cauzelor și mobilurilor atentatului de la Sanaa, a încercării de lovitură de stat de la Aden, a eventualelor legături existente între ele. Reconstituind faptele, pe baza informațiilor primite, se poate ajunge, totuși, la o imagine aproximativă a modului cum s-au petrecut aceste evenimente și a primelor reacții.

Conform relatărilor agenției irakiene de presă (I.N.A.), ministrul afacerilor externe al Republicii Arabe Yemen a declarat că atentatul împotriva președintelui Al-Ghashmi a avut loc în biroul acestuia, de la sediul Statului major al forțelor armate, în timp ce primea un emisar al președintelui Consiliului prezidențial al Republicii Democratice Populare a Yemenului, Salem Robaya Ali. Emisarul respectiv sosise la Sanaa cu un avion special, pilotul declarînd, însă, că nu cunoștea identitatea pasagerului său, ucis, împreună cu președintele R.A. Yemen, de o bombă amplasată într-o servietă-diplomat, despre care se afirmă că ar fi purtat-o cu el. Explozia extrem de puternică a provocat moartea instantanee a șefului statului, a emisarului din Aden și a mai multor militari aflați în apropierea biroului prezidențial. Guvernul R.D.P. a Yemenului a dezmințit categoric că ar avea vreo legătură cu acest atentat, respingînd orice acuzație și condamnînd cu vigoare asasinarea președintelui R.A. Yemen.

Atentatul de la Sanaa survine la aproape 9 luni de la asasinarea, în condiții rămase încă pînă acum neelucidate, a fostului șef al statului, lt. colonelul Ibrahim Mohammed Al-Hamdi, și a fratelui său, maiorul Abdallah Al-Hamdi, marcînd, la rîndul său, starea de insecuritate și de instabilitate pe care o cunoaște R.A. Yemen de mai mult timp.

Țară cu resurse destul de limitate (venitul național pe locuitor este de 80 dolari anual), întinsă pe o suprafață de 135 230 kmp și cu o populație de aproape 7 milioane de oameni, Yemenul de Nord s-a aflat într-o stare de totală înapoiere economică și socială în perioada dominației feudale, a regimului monarhist condus de imamul Badr. Lovitura de stat militară din 26 septembrie 1962, care a dus la răsturnarea monarhiei și proclamarea Republicii Arabe Yemen, a fost inspirată tocmai de necesitatea schimbării acestor stări de lucruri, a modernizării țării. Dar evoluția spre o societate a secolului 20 a avut de întîmpinat în cale mari obstacole, printre care și rebeliunea uniunii triburilor din nordul țării, conduse de șefi monarhiști, inamici ai oricăror înnoiri. Războiul civil a durat aproape opt ani, încheindu-se printr-un compromis ; între timp, regimul condus de mareșalul Abdallah Sallal fusese răsturnat (la 5 noiembrie 1967), acesta fiind înlocuit cu un șef religios, cadiul Abderrahman Iriani. La 13 iunie 1974, o nouă lovitură de stat, condusă de lt. colonelul Al-Hamdi, l-a înlăturat de la conducerea statului pe cadiul Iriani, acesta luîndu-i locul. Un rol important în cadrul acestei lovituri de stat l-a jucat lt. colonelul Al-Ghashmi, comandantul trupelor de blindate, care, după moartea violentă a lt. colonelului Al-Hamdi, avea să devină, la rîndul său, președinte al republicii.

După atentatul de la 24 iunie, Consiliul de miniștri și Consiliul Poporului (parlamentul) Republicii Arabe Yemen au desemnat un Consiliu prezidențial, avînd în fruntea sa pe cadiul Abdel Kerim Al-Archi, și din care mai fac parte primul ministru Abdel Aziz Abdel Ghani și guvernatorul districtului Taiz, colonelul Ali Abdallah Saleh. Știrile sosite în cursul zilei de marți relatau că, la Sanaa, situația a revenit la normal, viața urmîndu-și cursul obișnuit.

Între timp, în Republica Democratică Populară a Yemenului, Adenul s-a trezit, luni dimineață, în zgomotul rafalelor de arme automate, al bubuitului tunurilor și bombardamentelor aeriene. După cum s-a aflat ulterior, unele unități militare au încercat o lovitură de stat, în cadrul căreia era amestecat și președintele Consiliului prezidențial, Salem Robaya Ali. După cum menționează unele ziare din Beirut, Robaya intrase în conflict cu conducerea Organizației Politice Unificate a Frontului Național — al cărei membru era — pe motive de orientare politică externă și internă, opunîndu-se, printre altele, transformării acesteia într-un „partid de avangardă", preconizat să ia ființă în curînd. Salem Robaya Ali, în vîrstă de 43 de ani, de profesiune învățător, era membru al conducerii F.N.E., de la înființarea organizației, participînd la lupta de eliberare anticolonialistă încă din 1963.

La 30 noiembrie 1967, cînd ultimii militari britanici părăseau Adenul, F.N.E., învingător, proclama Republica Democratică și Populară a Yemenului, țară cu o suprafață de 332 969 kmp și o populație de 2 milioane de locuitori. Președinte al statului a fost ales, atunci, Qahtan Al-Chabi care cumula și funcțiile de prim-ministru și comandant șef al forțelor armate. În 1969, aripa radicală a F.N.E., impunîndu-și preponderența în rîndurile organizației, Qahtan Al-Chabi a fost eliminat de la conducerea statului, fiind înlocuit de Salem Robaya Ali. Frontul Național a evoluat, în continuare, spre poziții pronunțat de stînga, în octombrie 1975 avînd loc un congres de unificare cu alte două organizații mai mici : Partidul Avangardei Populare (de tendință baasistă) și Uniunea Democratică Populară (de tendință marxistă). Frontul Național, partid unic de guvernămînt, a dirijat, în această perioadă, o serie de transformări sociale structurale în folosul claselor nevoiașe, alegînd ca opțiune declarată construirea unei societăți lipsită de exploatarea omului de către om.

Din cele ce se cunosc pînă acum, este greu de determinat mobilul conflictului dintre Robaya și restul conducerii O.P.U.F.N., al recurgerii acestuia la lovitura de stat încercată la începutul săptămînii și eșuată în mai puțin de 24 de ore. După o zi de confruntare armată, care a pus față în față unele unități militare rebele și gărzile populare organizate și conduse de O.P.U.F.N., precum și după bombardarea palatului prezidențial de către aviație, fostul președinte a demisionat, predîndu-se, la scurt timp, forțelor guvernamentale.

Judecat, în cursul serii de luni, de un tribunal special, aprobat de C.C. al O.P.U.F.N., Robaya a fost condamnat la moarte și executat împreună cu sprijinitorii săi, Zacem Saleh și Al-Aaawar, primul — membru al biroului politic, al doilea — membru al C.C.

Comitetul Central al O.P.U.F.N. — al cărui secretar general este, din 1969, Abdel Fatah Ismail — a hotărît să numească în funcția de președinte al R.D.P.a Yemenului pe Ali Nasir Muhammad Hasani, prim-ministru al țării începînd din anul 1971. Acesta, născut în 1939, de profesie tot învățător, a luat parte la insurecția împotriva dominației britanice din primele momente ale luptei. După eliberare, a fost, pe rînd, guvernator de provincie, ministru al administrației locale și, din 1969, ministru al apărării.

Știrile primite în cursul dimineții de marți menționau că luptele au încetat complet la Aden și situația este în curs de stabilizare.

Crăciun Ionescu

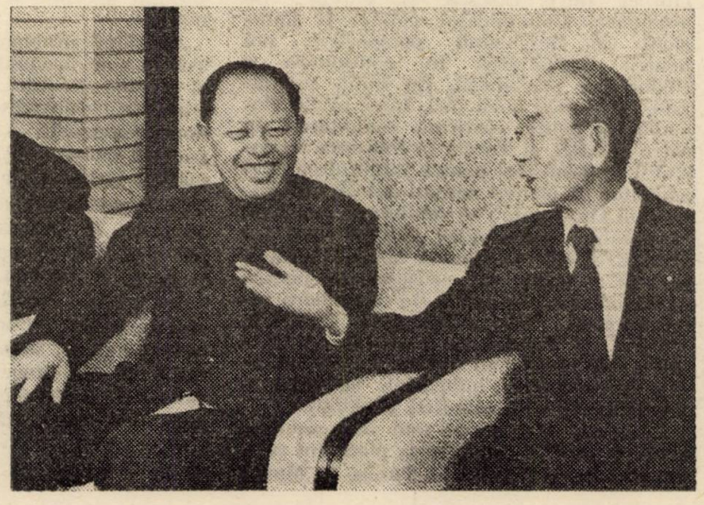

În timpul unei vizite în Japonia, vicepremierul și ministrul de externe al Kampuchiei Democrate, Ieng Sary, a avut convorbiri cu primul ministru Takeo Fukuda

Aleksei Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. (stînga), și Bülent Ecevit, primul ministru al Turciei (în centrul imaginii), cu prilejul vizitei la Moscova a șefului guvernului turc

MOSCOVA

Dezvoltarea relațiilor sovieto-turce

Înscriindu-se în suita contactelor bilaterale la nivel înalt, devenite tradiționale, vizita efectuată în U.R.S.S. de către primul ministru al Turciei (21—25 iunie) a purtat, totuși, amprenta unei anumite premiere : Bülent Ecevit s-a aflat pentru prima oară la Moscova în calitate de șef al guvernului turc, la circa șase luni de la formarea noului cabinet condus de Partidul Republican al Poporului.

Prin această prismă, periplul și convorbirile sale cu oficialitățile sovietice au fost privite atît ca un test de politică externă a noului guvern, cît și ca expresie a dorinței comune a celor două țări de a lărgi și îmbogăți relațiile în diferite domenii, pornind de la nivelul atins anterior. În toastul rostit la dineul oferit în onoarea premierului turc, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Aleksei Kosîghin, menționa, de altfel, obiectivul comun al Turciei și U.R.S.S. de a întări raporturile lor de bună vecinătate și de a amplifica cooperarea pe picior de egalitate. La rîndul său, Bülent Ecevit sublinia dorința țării sale de a acționa pentru crearea unui climat de încredere cu toți vecinii.

Semnificativă pentru posibilitățile de cooperare și conlucrare între două state vecine, cu orînduiri politice diferite, pe bază de egalitate și avantaj reciproc, vizita premierului turc a prilejuit — potrivit Comunicatului comun — convorbiri cu caracter rodnic, constructiv, asupra relațiilor bilaterale, în diferite domenii, precum și asupra unor probleme internaționale de interes comun.

Dintre acordurile sovieto-turce, încheiate cu această ocazie, la loc de frunte se situează, fără îndoială, documentul politic privind principiile colaborării de bună vecinătate și prietenie între Uniunea Sovietică și Republica Turcia. Urmînd Declarației cu privire la principiile relațiilor de bună vecinătate dintre U.R.S.S. și Republica Turcia, semnată în 1972, noul document ilustrează, după cum afirma premierul turc, „încrederea reciprocă între U.R.S.S. și Turcia". De asemenea, Comunicatul comun îl apreciază ca deschizînd perspective noi pentru dezvoltarea în continuare a colaborării prietenești, de bună vecinătate, între cele două țări. Între altele, documentul politic reafirmă renunțarea de către U.R.S.S. și Turcia la folosirea teritoriului propriei țări pentru înfăptuirea unei agresiuni și pentru acțiuni subversive împotriva altor state ; se subliniază, totodată, importanța principiilor Actului final al C.S.C.E. și este exprimată hotărîrea părților de a lupta cu consecvență pentru aprofundarea procesului de destindere internațională. Este menționată hotărîrea U.R.S.S. și Turciei de a studia posibilitățile desfășurării în comun a unor cercetări în domeniile industriei, agriculturii, transporturilor și ocrotirii sănătății.

În cursul vizitei, au mai fost semnate acordul privind delimitarea platoului continental între U.R.S.S. și Turcia în Marea Neagră, precum și un program de schimburi culturale și științifice. S-a convenit, de asemenea, în baza unei înțelegeri cu privire la dezvoltarea cooperării economice, ca partea sovietică să continue să acorde asistență economică și tehnică Turciei în construirea de obiective industriale și energetice. În același domeniu al cooperării economice, cele două părți vor semna, în viitorul apropiat, un acord comercial pe trei ani, schimbul de mărfuri dintre ele urmînd să sporească, în această perioadă, de 2—2,5 ori, atingînd, potrivit presei turce, o valoare de 350 milioane dolari. Referitor, de altfel, la aceste acorduri de cooperare, ziarele turcești menționau că ele sînt în folosul reciproc al celor două țări, calificîndu-le ca foarte importante.

În legătură cu problemele internaționale de interes comun, U.R.S.S. și Turcia declară, în Comunicatul comun asupra vizitei, că este necesară transpunerea consecventă în viață, integral, de către toate statele, a principiilor și prevederilor Actului final adoptat la Helsinki, în vederea adîncirii procesului de destindere, întăririi încrederii, securității și dezvoltării colaborării pe plan internațional. A fost reiterată, totodată, convingerea celor două părți că adevărata securitate în lume este inseparabilă de înfăptuirea unor măsuri eficiente îndreptate spre încetarea cursei înarmărilor, spre asigurarea dezarmării generale și totale, inclusiv nucleare, sub un control internațional eficient. În această ordine de idei, a fost evidențiată marea importanță pe care ele o acordă sesiunii speciale a O.N.U. asupra dezarmării.

Abordînd problema cipriotă, U.R.S.S. și Turcia s-au pronunțat pentru soluționarea ei cît mai grabnică, pe cale pașnică, prin tratative constructive și pozitive între cele două comunități din insulă, pe baza respectării suveranității, independenței, integrității teritoriale a Ciprului și a politicii sale de nealiniere, asigurîndu-se drepturile legitime și interesele comunităților cipriotă-greacă și cipriotă-turcă, viața lor pașnică, în condiții de deplină securitate.

În concluzie, o vizită ale cărei rezultate sînt apreciate în Comunicatul comun ca reprezentînd o importantă contribuție la opera de dezvoltare în continuare a raporturilor de bună vecinătate și a colaborării prietenești dintre U.R.S.S. și Turcia.

I. M.

JAPONIA — ASIA DE SUD-EST

Într-un orășel din Tailanda, miniștrii de externe ai țărilor membre ale ASEAN s-au întîlnit acum două săptămîni într-o reuniune de lucru cu o agendă bogată. De față s-a aflat, însă, și ministrul de externe japonez, Suneo Sonoda, pentru că unul din punctele dezbătute a constat în politica niponă față de aceste țări. Ce s-a întîmplat cu „doctrina Fukuda" pentru ca să fie necesară o examinare la acest nivel ?

În încercările, parțial reușite, ale Japoniei postbelice de a elabora și menține o politică echidistantă față de toate regiunile lumii, zonele mai apropiate — Pacificul și, în special, Asia de sud-est — au fost multă vreme zone aproape tabù, datorită, într-o măsură, unei anumite instabilități interne ale țărilor respective, dar, și unei viziuni specifice acestor țări față de relațiile cu Japonia.

Starea aceasta de lucruri a părut să se schimbe în mod substanțial și chiar surprinzător în urmă cu un an, cînd premierul nipon, Takeo Fukuda, a întreprins un lung turneu în Asia de sud-est, a participat la reuniunea la nivel înalt a țărilor ASEAN, iar în discursul rostit la Manila, la 18 august, a stabilit cele trei principii care vor fundamenta politica japoneză față de această regiune : Japonia nu va încerca să redevină o putere militară și nu va produce arme nucleare ; Japonia își va consolida relațiile cu țările ASEAN, ca partener egal, pentru a se ajunge la o înțelegere „de la inimă la inimă" ; Japonia va încerca să-și îmbunătățească relațiile cu țările din Indochina și să contribuie, astfel, la pacea și prosperitatea Asiei de sud-est. Aceste principii — numite, de regulă, de observatorii politici, „doctrina Fukuda" sau „doctrina Manila" — însemnau în mod clar o remarcabilă modificare în politica japoneză pe termen lung și urmau să se concretizeze în special în relații comerciale „fair play", eliminarea unor bariere vamale pentru produsele sud-est asiatice, participarea Japoniei la crearea unui fond de stabilizare a materiilor prime, finanțarea cu 1 miliard dolari a cinci mari proiecte industriale, ajutor pentru dezvoltare sporit ș.a. Toate fiind obiective ambițioase, au devenit tema principală a mai multor reuniuni.

La începutul lunii octombrie, la o masă rotundă organizată de Asean Club la Hakone au participat reprezentanți ai tuturor statelor din ASEAN și ai Australiei. La jumătatea lunii noiembrie, un simpozion organizat de Centrul japonez pentru schimburi internaționale a dezbătut relațiile dintre Japonia și țările ASEAN. La începutul lunii decembrie, trimișii diplomatici japonezi în țările sud-est asiatice și ale Pacificului s-au întîlnit la Tokio hotărînd :

Eforturi de dezvoltare a relațiilor economice

menținerea și continuarea contactelor strînse la nivel înalt, în acest sens călătoria lui Fukuda să fie urmată de vizite ale ministrului de externe ; luarea unor măsuri „pozitive și curajoase" pentru dezvoltarea economiei japoneze și „măsuri drastice" pentru lărgirea accesului pe piața japoneză ; alcătuirea unor planuri concrete de lucru cu Asia de sud-est.

Dar 1978 nu a confirmat așteptările. În primul rînd, n-a fost atinsă rata de creștere economică de 6,7 la sută și premierul japonez declarase în mai multe rînduri că numai expansiunea economiei nipone va stimula cererea de materii prime și, în general, comerțul cu Asia de sud-est. În al doilea rînd, uriașul surplus în comerțul dintre Statele Unite și țările din Europa occidentală le-a determinat pe acestea din urmă la serioase presiuni de eliminare a unor bariere vamale și de acceptare, de către Japonia, a unor cantități mai mari de bunuri produse de ele ; inevitabil, produsele țărilor în curs de dezvoltare sud-est asiatice au trecut pe planul al doilea. În al treilea rînd, creșterile inflaționiste din Japonia și alte țări au modificat în mare măsură, planurile de cooperare în construirea unor obiective industriale. Premierul Takeo Fukuda declara revistei „Far Eastern Economic Review" că discuțiile frecvente cu țările occidentale „nu înseamnă deloc că relațiile dintre Japonia și țările membre ale ASEAN și alte țări din Asia de sud-est vor deveni mai puțin importante... Poziția noastră fundamentală nu se va schimba". În fond, preciza premierul, „vizita mea (din 1977) a fost pentru a planta un arbore al promovării viitoare a relațiilor și trebuie acum să depunem eforturi perseverente ca acest arbore să crească". Adăugînd că sînt mari șanse ca obiectivele economice pe care și le-a propus guvernul de la Tokio în acest an să fie îndeplinite, Takeo Fukuda a încercat să explice situația creată, lăsînd să se întrevadă anumite schimbări : „La o privire asupra structurii importurilor noastre, se observă că un procent de 80 la sută este alcătuit din produse primare, restul fiind bunuri manufacturate. Pe măsură ce economia japoneză crește și se redresează, impactul cel mai serios se va înregistra asupra importurilor noastre de produse primare care sînt larg oferite de țările în curs de dezvoltare. Cum aceste țări din Asia de sud-est sînt mult mai apropiate din punct de vedere geografic de Japonia și s-au bucurat de un comerț cu noi în trecut, ele vor fi primele beneficiare".

Chiar această declarație este revelatoare pentru ceea ce statele respective, mai ales cele grupate în ASEAN, consideră dificultăți în relațiile cu Japonia, care cumpără materie primă, folosește mîna de lucru ieftină a țărilor respective, inundă piețele locale cu produsele sale, dar acceptă cu greu produsele manufacturate ale acestor țări, sub motivarea unei calități necorespunzătoare. O privire sumară asupra relațiilor Japoniei cu o parte din aceste țări este în sine elocventă.

57 la sută din deficitul comercial al Tailandei în 1977 a fost înregistrat în raporturile cu Japonia, care s-a declarat dispusă să cumpere mai multe produse tailandeze, dar a acționat mai anevoios în această direcție. În luna februarie, o vizită în Tailanda a unei delegații a Federației organizațiilor economice japoneze (Keidanren) a decis continuarea investițiilor în această țară, dar experții sînt de părere că deficitul nu va scădea, ci va spori în acest an.

Japonia a fost al treilea partener comercial pentru Singapore în 1976 (ultimul an pentru care dispunem de statistici), al treilea investitor străin și a doua piață pentru produsele singaporeze. Există în Singapore 340 de firme japoneze care folosesc 13 la sută din forța de muncă.

Indonezia pare să fie țara de cea mai mare importanță pentru Japonia. 53 la sută din cele peste 7 miliarde dolari cheltuiți de Japonia pentru importuri din Asia, în 1976, s-au îndreptat spre Jakarta, iar anul trecut suma a fost și mai mare. Investițiile japoneze în Indonezia se ridică, de asemenea, peste media celor din restul țărilor ASEAN. S-au realizat întreprinderi mixte privind lichefierea gazelor naturale (în nordul Sumatrei și în estul Kalimantanului), producerea de uree (Aceh) și de aluminiu hidroelectric (Asahan). Dar o anchetă recentă realizată de Institutul de științe indonezian și Institutul japonez pentru economiile în curs de dezvoltare, anchetă publicată de ziarul indonezian „Kompas", dezvăluie mai multe realități : contribuția considerată nesatisfăcătoare a investițiilor particulare japoneze la dezvoltarea economiei indoneziene și realizarea obiectivelor celui de al doilea plan cincinal (1975—1979) ; atenția prioritară acordată industriilor minieră, forestieră, textilă și metalurgică, în timp ce doar 1 la sută din total se îndreaptă și spre agricultură, care constituie, totuși, baza economiei Indoneziei.

Întocmai ca Singapore, o treime din comerțul filipinez se realizează cu Japonia, care e al doilea investitor străin, după S.U.A. Dar majoritatea acestor investiții străine tinde să se îndrepte spre extracția de minereuri, alte sectoare economice fiind complet neglijate, iar produselor filipineze li se impun tarife mari care le îngrădesc accesul pe piața niponă. Este de înțeles declarația Departamentului informațiilor publice de la Manila, de anul trecut : „Pentru ele însele și pentru ASEAN, Filipinele doresc serios reexaminarea totalității relațiilor economice cu Japonia.

Insatisfacții identice se manifestă și în Malayesia. Un al patrulea împrumut acordat în februarie a.c., în valoare de 21 miliarde yeni, pentru realizarea unor obiective energetice, o șosea și un port, pare să fie socotit ca încă neatingînd largile promisiuni din august trecut.

Prin urmare, la aproape un an de la obiectivele anunțate prin așa-numita „doctrină Fukuda", relațiile Japoniei cu țările membre ale ASEAN, dar și cu altele din Asia de sud-est și zona Pacificului sînt predominant economice și, în general, ambele părți pun un accent mai mare pe cooperarea economică decît politică. Faptele sînt clare : unele din țările ASEAN depind în proporție de peste 30 la sută, în comerțul lor, de Japonia, iar în cazul unor resurse regionale, totalitatea exporturilor se îndreaptă spre Japonia. În cele din urmă, aceste relații stau sub semnul raporturilor „nord-sud", dar țările în curs de dezvoltare din zonă au arătat limpede că doresc să le transforme în relații echitabile. Criticile au în vedere chiar și ajutorul acordat, întrucît în mod prioritar el a fost destinat fie promovării exportului (pentru Japonia), fie asigurării de resurse naturale (tot pentru Japonia). „Încercarea lui Fukuda — scria Masahiko Ishizuka în «Far Eastern Economic Review» — de a redefini relațiile cu Asia de sud-est poate fi creditată ca o piatră de hotar în istoria raporturilor Japoniei cu aceste țări. Totuși, aceasta nu înseamnă că s-a realizat tot ce era posibil."

Negocierile pentru reducerea — încă nu se poate vorbi de eliminarea — inegalităților continuă și prezența lui Suneo Sonoda la reuniunea miniștrilor de externe ai țărilor ASEAN a avut în vedere tocmai continuarea unui dialog ale cărui împliniri își așteaptă, încă, realizarea.

Stelian Țurlea

La întrunirea la nivel înalt a ASEAN de la Kuala Lumpur, august 1977, a participat și premierul japonez

Meteorit

Un meteorit descoperit intact, iarna trecută, în Antarctica, de către cercetătorul american William Cassidy, de la Universitatea din Pittsburgh (Pennsylvania), pare a fi unul dintre cele mai rare exemplare care au fost găsite pînă acum şi ar putea contribui la ameliorarea cunoştinţelor cu privire la evoluţia sistemului solar – a anunţat Fundaţia naţională americană pentru ştiinţă. Potrivit comunicatului, este vorba de un chondrit carbonaceu de tip 2, care a fost conservat în stare primitivă datorită condiţiilor atmosferice ideale : aer rece constant şi extrem de sec. Pînă în prezent, numai 15 corpuri de acelaşi tip au fost descoperite, dar nici unul nu s-a conservat atît de bine ca cel găsit iarna trecută. Se presupune că meteoriţii – fragmente de materie metalică sau de altă natură venite din spaţiu – ar putea fi reziduuri de la formarea sistemului solar, în urmă cu 4,5 miliarde ani. Cercetătorii au descoperit în chondriţii formaţi pe bază de carbon, de tipul 2, substanţe amino-acide de origine extraterestră, care permit ipoteza că formarea chimică a acestor molecule organice complexe ar putea avea loc în afara sistemului nostru solar.

Proiect

În cadrul sesiunii comune a Camerei Naţiunilor şi Camerei Poporului ale Adunării Federale a R. S. Cehoslovace, a fost dezbătut şi aprobat, printre altele, proiectul de acord între R. S. Cehoslovacă şi R. P. Ungară privind construirea şi exploatarea sistemului hidroenergetic Gabcikovo-Nagymaros – anunţă agenţia C.T.K. Prezentînd proiectul acordului privind construirea şi exploatarea acestui sistem, Bohuslav Chnoupek, ministrul afacerilor externe, a evidenţiat importanţa lui pentru dezvoltarea economică a Slovaciei, ca şi pentru soluţionarea necesităţilor economiei naţionale cehoslovace.

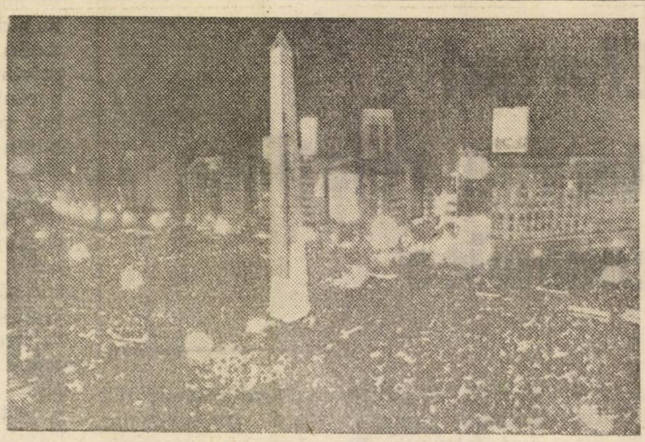

Piaţa Republicii din Buenos Aires, duminică seara, după cucerirea titlului de campioană mondială la fotbal de către echipa Argentinei

Aspect al castelului Versailles, după explozia de luni dimineaţă. Urmare a unui atentat terorist, revendicat de „Armata revoluţionară bretonă", explozia s-a soldat cu pagube materiale considerabile şi cu rănirea unui paznic. O serie de săli ale aripii sudice, pe înălţimea a trei etaje, au fost distruse sau grav avariate, aceeaşi soartă avînd-o numeroase picturi, sculpturi, mobile de valoare şi alte lucrări de artă. Construit în 1624, în epoca lui Ludovic al XIII-lea, palat şi muzeu de renume mondial, castelul Versailles reuneşte mărturii ale istoriei naţionale franceze de pe parcursul a trei secole

El a menţionat că această construcţie va începe în 1986 şi se va încheia în mai 1991.

Energie

Franţa va aloca, în 1979, suma de 293,5 milioane franci (aproximativ 59 milioane dolari) pentru cercetări şi amenajări în domeniul energiei solare, a anunţat ministrul francez al industriei, André Giraud, la încheierea primei reuniuni a Consiliului de administraţie al Comisariatului pentru energia solară (COMES). Din această sumă, 124 milioane franci vor fi consacrate cercetărilor şi amenajărilor propriuzise, în timp ce 50 milioane vor fi afectate unor operaţiuni demonstrative, atît în Franţa, cît şi în străinătate. Prin crearea COMES, a menţionat ministrul, guvernul francez a dorit să „stabilizeze ansamblul studiilor şi cercetărilor în domeniul energiei solare", care dobîndeşte o importanţă tot mai mare în contextul actualelor preocupări pe plan mondial.

Reforme

Preşedintele Braziliei, Ernesto Geisel, a dat publicităţii un proiect de reforme constituţionale care desfiinţează toate „actele de excepţie" în vigoare în această ţară şi menţionează un proces „treptat şi sigur de democratizare" – transmite agenţia „France Presse". Proiectul a fost aprobat de Consiliul Securităţii Naţionale, urmînd să fie discutat de Congresul Naţional şi să intre în vigoare la începutul lui 1979. Printre altele, reformele preconizate cuprind garanţii legale şi constituţionale, o revizuire a legii securităţii naţionale, precum şi măsuri de facilitare a creării unor partide politice, cu menţiunea că va fi evitată „o proliferare inutilă". Preşedintelui i se acordă puterea de a decreta în anumite condiţii starea de asediu sau starea de urgenţă.

Lăcuste

Invazia de lăcuste în sudul Libanului a căpătat un caracter acut, spre sfîrşitul săptămînii trecute, odată cu apariţia unor valuri noi de insecte în sectorul central al acestei regiuni. Apariţia lor a fost semnalată cu cîtva timp înainte, cînd lăcustele au atacat recoltele de grîu. În cursul ultimelor zile, invazia s-a extins în alte zone ale regiunii, fiind combătută cu ajutorul unor elicoptere ale forţei interimare a Naţiunilor Unite în Liban (FINUL). Plantaţiile de tutun au fost, de asemenea, atacate. Autorităţile libaneze au examinat unele măsuri de urgenţă împreună cu reprezentantul de la Beirut al Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru alimentaţie şi agricultură (FAO). Potrivit unor surse, această invazie de lăcuste se aseamănă cu aceea din anii 1916–1917, cînd o bună parte a vegetaţiei din Liban a fost distrusă de lăcuste nomade, venite din Peninsula Arabică şi din Cornul Africii.

Activitate febrilă la oficiul din Tokio al agenţilor de schimb: funcţionarii reuşesc, cu greu, să răspundă numeroaselor apeluri telefonice, după ce cursul monedei japoneze, yenul, a înregistrat, săptămîna trecută, o nouă creştere în raport cu dolarul american